Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

РЕЗИДЕНТУРА

ФТИЗИАТРИЯ,

оның ішінде балалар фтизиатриясы

мамандығы

Астана 2010

АЛҒЫ СӨЗ

1 Медицина білімі және ғылымының инновациялық технологиялар Республикалық орталығы **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.**

2 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛДІ.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ «Фтизиатрия» мамандығы бойынша резидентура үшін 2009 ж. мемлекеттік міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010 жылғы 23 қарашадағы № 916 бұйрығымен бекітілген.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба 6
2. Пән сағаттарының бөлінуі 10
3. Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны 11
4. Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны 50
5. Оқу және оқыту әдістері 57
6. Білімді бағалау 57
7. Клиникалық база 57
8. Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі 58

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Кіріспе

Қазіргі таңда елімізде туберкулез мәселесін шешу Қазақстан Республикасы Үкіметінің 21.12.2007 ж. «Қазақстан Республикасында халықты туберкулезден қорғау шаралары туралы» № 1263 Қаулысына және ҚР Үкіметінің жанындағы денсаулықты қорғау жөніндегі Ұлттық үйлестіру кеңесінің отырысында 23.04.2008 ж. № 8 хаттамамен бекітілген туберкулезге қарсы шараларды үйлестіру жөніндегі 2008-2012 жылдарға арналған ведомствоаралық жұмыс жоспарына сәйкес жүзеге асырылады. Бұл нормативтік құжаттар еліміздегі туберкулезбен күрестің Ұлттық бағдарламасын құрайды. Қазіргі таңда ДДСҰ-ның сенімді дәлелдемелі базасы бар, туберкулез мәселесі медициналық және әлеуметтік қызметті жеткізушілердің толыққұнды ықпалдастығы жолымен шешілуі мүмкін. Сондықтан фтизиатриялық қызмет қоғамдық денсаулық сақтаудың барлық құрылымдарымен тығыз ықпалдасу керек.

Туберкулезбен күрестің негізгі мақсаты – елімізде туберкулезбен аурушаңдық пен өлім-жітімділік көрсеткіштерін түбегейлі төмендету. Өткен бес жылда Қазақстанда туберкулез бойынша эпидемиологиялық жағдаят айтарлықтай тұрақтанды. 2002 жылы аурушаңдық шыңына жеткен соң, яғни 100 мың адамға шаққанда 165,1 құрады (сотталғандарды қоспағанда), фтизиатрлар бұл аурудың таралуын тоқтата алды.

Жалпы ел фонында аурудың анықталуы мен өлім-жітім өсуі пенитенциялық жүйе көрсеткіштері статистикасында азаймай отыр. Сонымен қатар соңғы бес жыл кезеңінде туберкулез эволюциясында жаңа үрдістер анықталды. Оның ішінде ауру қоздырғыштарының дәрілерге төзімділігі артып келеді. Бұл проблема анықталған оқиғалардың 24 пайызында байқалады.

Эпидемиологиялық жағдаятты күрделі етіп отырған себептер, туберкулезбен ауырғыштық жоғары елдерден миграцияның қарқынды үдерісі; шектелген ұжымдарда туберкулез ошағының дамуы – түрме, паналар; АИТВ-инфекция эпидемиясы; денсаулық сақтауды қаржыландырудың жалпы төмендеуі және төсек-орын қорының қысқаруы. Сонымен қатар эпидемиологиялық жағдаяттың нашарлауы дәрі-дәрмекке төзімділіктің таралуына да байланысты болуы мүмкін, оның ішінде оның ең қауіпті түріне – көптүрлі дәрәлік төзімділік. Осыған орай туберкулез сияқты күрделі патология бойынша ЖОО-да оқыған студенттік жылдарда оқыту үдерісінде кәсіптік дербес даярлау, ЖОО-ны аяқтағаннан кейін біліктілік арттыру маңызды. Бұл фтизиатриялық бейін ауруларымен ауыратын науқастарға диагноз қою мен емдеу жөнінде нақты білім мен іскерлік бойынша үлкен қор жинақтауға жәрдемдеседі.

Пәннің мақсаты: қазіргі дәлелдемелі медицина принциптеріне сәйкес фтизиатриялық бейін науқастарына көмек көрсетуге қабілетті маман даярлау.

Пәннің міндеттері:

- туберкулезбен ауыратын науқастарға көмек көрсету үшін медициналық негізгі емдік-диагностикалық және профилактикалық араласулар бойынша машықтарын бекіту;

8 Список рекомендуемой литературы*

На русском языке

основная:

1. Кошечкин В.А., Иванова З.А. Туберкулёз. 2007., 304 с.
2. Джи Р. Атлас по диагностике внутригрудного туберкулеза у детей На русском языке, перевод с англ., 2006., 37 стр.
3. Визель А.А., Гурылёва М.Э. Туберкулез Серия «В помощь практикующему врачу», научный редактор - М. И. Перельман, 1999., ГЭОТАР МЕДИЦИНА, 1999.
4. Харрис Э. ТБ/ВИЧ. Клиническое руководство. Второе издание. Всемирная организация здравоохранения, 2006.
5. Диагностика и химиотерапия туберкулеза органов дыхания. – М.: «Медицина и жизнь». 2003. - 48 с.
6. Руководство по программному ведению лекарственно-устойчивого туберкулеза 2007.
7. Перельман М.И., Корякин В.А. Фтизиатрия. – М.: Медицина, 1996. - 336 с.
8. Мишин В.Ю., Григорьев Ю.Г., Митронин А.В., Завражнов С.П. Фтизиопульмонология: Учебник. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 504 с.
9. Туберкулез: выявление, лечение и мониторинг по К. Томену. Вопросы и ответы. 406 с. Перевод с английского- 2-ое издание ВОЗ Женева 2006.
10. Митрофанова, Пылаева: Фтизиатрия Феникс, 2007. 384 с.

дополнительная:

1. Гринхальх Т. Основы доказательной медицины. Изд-во «ГЭОТАР-МЕД». – М., 2004.
2. Контроль за туберкулезом и внедрение стратегии DOTS в Казахстане. Сборник трудов НЦПТ РК, 2000.
3. Современные принципы лечения и мониторинга мультирезистентных форм туберкулеза. Сборник трудов НЦПТ РК, 2001.

На казахском языке

основная:

1. Перельман М.И. Туберкулез. Перевод Муминова Т.А. – Алматы. - 2004.

2	Составление П-списка.
3	Клинический аудит лекарственной деятельности.
	Итого: 36 часов
Нутрициология во фтизиатрии	
1	Контроль за работой пищеблока.
2	Органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
3	Забор пробы для направления блюд на лабораторное исследование.
4	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности.
5	Анализ эффективности лечебного питания.
	Итого: 18 часов

5 Методы обучения и преподавания

Лекции: обзорные, проблемные.

Семинары и практические занятия: курация больных, ведение медицинской документации, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, участие в обходах, разбор тематических больных, работа в малых группах, дискуссии, презентации, обратная связь, организация научно-практических конференций.

Самостоятельная работа резидента (СРР): курация больных в палатах, на амбулаторном приеме и на дому, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, работа с учебно-научной литературой и контрольно-измерительными средствами, написание историй болезни, подготовка презентаций, закрепление навыков в учебно-клиническом центре на фантомах и муляжах, формирование портфолио.

6 Оценка знаний

Текущий и рубежный контроль: определяются обучающей организацией образования.

Итоговый контроль: экзамен, включающий тестирование/собеседование и оценку практических навыков.

7 Клиническая база

Отделения противотуберкулезных диспансеров, отделения функциональной диагностики, эндоскопические кабинеты, клинические и бактериологические лаборатории, приемный покой стационаров.

- туберкулезбен ауыратын науқастарға сараптама, сауықтыру, профилактикалық, емдік-диагностикалық және оңалту шараларын өткізу кезінде дәрігерлік әдеп және деонтология талаптарын сақтауды үйрету;
- дәлелдемелі медицина принциптері негізінде кәсіби шешімдер қабылдауды үйрету;
- науқастармен сөйлесу, әріптестермен қарым-қатынас жасау үшін тиісті коммуникативтік машықтарды көрсету;
- өз жұмысын ұйымдастыруда менеджмент принциптерін қолдануға үйрету;
- кәсіби қызметі барысында үздіксіз кәсіптік оқу және білімі мен машықтарын жетілдіруге деген қажеттілігін қанағаттандыру;
- деонтология машықтарын, фтизиатриялық қызмет жағдайында пациенттерге қызмет көрсетуге қажетті моральдық-этикалық және құқық мәдениетін бекіту;
- альтуризм, қайғысына ортақтасу, жауапкершілік, шынайылық, құпиялылық принциптерін сақтау сияқты кәсіби құндылықтарға ұқыптылықпен қарауды үйрену;
- топта жұмыс істеу машықтарын және лидерлік сапаны бекіту.

Білім берудің түпкілікті нәтижелері

Резидент

- ҚР халыққа туберкулезге қарсы көмекті ұйымдастыру және онымен күресуін анықтайтын заңды және нормативтік құжаттар. Қазақстан Республикасының туберкулезге қарсы Ұлттық бағдарламасы;
- дүние жүзінде, республикада және нақты аймақтарда туберкулездің эпидемиологиялық жағдайы;
- туберкулезді бақылаудың қазіргі ғаламдық бағдарламасы – «STOP TB» (туберкулезді тоқтату);
- туберкулезбен күрестің кеңейтілген тұжырымдамасы;
- DOTS - стратегиясы, негізгі принциптері мен маңызды басымдықтары;
- Қазақстан республикасында туберкулезді анықтауды, алдын алу мен емдеуді ұйымдастыру;
- туберкулезге қарсы бағдарламаны - туберкулезді анықтауды, алдын алу мен емдеуді іске асырудағы МСАЖ рөлі;
- туберкулезді есепке алу - есеп беру құжаттамасының формалары;
- туберкулездің этиологиясы, патогенезі, инфекцияны иммундық бақылаудың механизмдері;
- туберкулездің клиникалық және рентгенологиялық семиотикасы;
- туберкулезге қауіптенгенде тексерудің диагностикалық алгоритмі;
- зерттеудің жалпыклиникалық, биохимиялық, иммунологиялық әдістерінің фтизиатриядағы маңызы;
- туберкулездің халықаралық жіктемесі;
- туберкулездің ағымы мен клиникалық әйгіленімінің ересектердегі, балалардағы, жасөспірімдердегі, егде жастағылардағы ерекшеліктері;
- туберкулездің өкпеден тыс формаларының клиникасының және диагностика әдістерінің ерекшеліктері;

- туберкулез белсенділігінің критерийлері;
- ДДСҰ ұсынымына және Қазақстан Республикасының ұлттық хаттамаларына сәйкес туберкулезді емдеудің қазіргі әдістері;
- туберкулезге қарсы препараттардың әсер ету механизмдері, жанама әсерлері, олардың алдын алу мен жою шаралары;
- туберкулезбен ауыратын науқастарды хирургиялық жолмен емдеуге арналған көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер;
- туберкулез кезінде диспансерлік бақылауды ұйымдастыру;
- туберкулезді инфекциялық бақылау принциптері;
- туберкулез кезінде медициналық-әлеуметтік сараптама жасау;
- туберкулезді спецификалы және бейспецификалы алдын алуды **білуі тиіс.**

Резидент:

- негізгі эпидемиологиялық көрсеткіштерді есептеу және туберкулез туралы эпидемиологиялық жағдайларды талдау;
- еліміздегі туберкулез бойынша есепке алу-есеп беру құжаттамасының бекітілген формаларын толтыру;
- ересектерге, балаларға, жасөспірімдерге туберкулезге қауіптенгенде тексерудің диагностикалық алгоритмін қолдану;
- манту туберкулиндік сынамасының нәтижесін бағалау;
- ересектерге, жасөспірімдерге, жас ерекшелігі әртүрлі балаларға жасалған сәулелік, зертханалық, функционалдық тексерулердің нәтижелерін түсіндіру;
- тыныс алу ағзаларының басқа да аурулары бар ересектерге, балаларға жасөспірімдерге туберкулездің саралау диагностикасын өткізу;
- қолданыстағы клиникалық жіктемеге сәйкес туберкулез диагнозын қою, науқас жағдайының ауырлығын бағалау;
- DOTS дефинициясына сәйкес туберкулез жағдайын және терапиялық категорияны анықтау, химиятерапияның стандарт режимдерін таңдау және тағайындау;
- бүйрек функциясының жеткіліксіздігі мен бауырдың жіті және созылмалы аурулары бар науқастар үшін ДДСҰ ұсынған химиятерапияның альтернатив режимдерін таңдау;
- интенсивті және қолдаушы фазада үздіксіз бақылау емін ұйымдастыру және іске асыру;
- I және II терапиялық категориялы науқастар үшін интенсивті фазаны созуға арналған көрсетілімді анықтау;
- препараттарды үзіліс жасап қабылдаған науқастар үшін ДДСҰ ұсынған емдеу бағдарламаларын таңдау;
- қақырықты қорытынды бактериологиялық зерттеудің нәтижесі мен ауру динамикасына байланысты науқастарды қайта тіркеу және емдеу категориясын өзгерту;
- қақырықты қорытынды зерттеудің және клиникалық-рентгенологиялық тексерудің нәтижелері бойынша емнің тиімділігін бағалау;
- ДДСҰ ұсынымдарына және Қазақстан Республикасының Ұлттық хаттамалары-

4.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР) по профилирующим смежным дисциплинам

№	Содержание СРР
	Эндоскопическая и биоптическая диагностика туберкулеза
1	Консультирование больных.
2	Ведение медицинской документации.
3	Работа в кабинетах эндоскопии.
4	Интерпретация результатов эндоскопического и биоптического исследования.
5	Взятие мокроты и промывных вод бронхов.
6	Интратрахеальное введение лекарственных средств через гортанный шприц и с помощью катетера.
7	Пункция плевральной полости.
	Итого: 18 часов
	Лучевая диагностика туберкулеза
1	Ведение медицинской документации.
2	Работа в кабинетах визуальной диагностики.
3	Подготовка больных к диагностическим манипуляциям.
4	Интерпретация результатов визуальных исследований.
	Итого: 72 часа
	Лабораторная диагностика туберкулеза
1	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
2	Забор крови для исследований.
3	Интерпретация результатов лабораторных исследований.
4	Проведение и интепретация туберкулиновой пробы Манту.
	Итого: 36 часов
	Функциональная диагностика
1	Курация больных.
2	Ведение медицинской документации
3	Работа в кабинетах функциональной диагностики.
4	Регистрация и интерпретация результатов функциональных исследований.
	Итого: 18 часов
	Клиническая фармакология во фтизиатрии
1	Составление лекарственных формуляров по нозологиям.

		больных без признаков деструкции. Химиотерапия больных с наличием деструктивных изменений в легких. Лечебная тактика при впервые выявленном туберкулезном процессе сомнительной активности. Антибактериальная химиотерапия больных ранее лечившихся противотуберкулезными препаратами. Химиотерапия больных с рецидивом туберкулезного процесса. Химиотерапия больных с хроническим туберкулезным процессом без бактериовыделения. Химиотерапия больных с хроническим туберкулезным процессом с деструкцией и бактериовыделением.
3	Амбулаторное лечение больных туберкулезом легких	Показания для амбулаторного лечения. Виды амбулаторного лечения. Амбулаторное лечение как этап основного курса антибактериальной терапии. Методика. Сезонные профилактические курсы, химиопрофилактика «здоровых» контингентов в «группах риска». Противорецидивные курсы лечения. Методика. Химиотерапия у детей с «виражем» туберкулиновой реакции. Методы контроля, оценка эффективности.
	Итого: 68 часов	
	Нутрициология во фтизиатрии	
1	Основы нутрициологии при туберкулезе легких	Патогенетическое обоснование принципов лечебного питания при туберкулезе легких.
2	Основы нутрициологии при туберкулезе желудочно-кишечного тракта	Патогенетическое обоснование принципов лечебного питания больных при туберкулезе желудочно-кишечного тракта.
3	Основы нутрициологии при туберкулезе почек и мочевыделительной системы	Патогенетическое обоснование принципов лечебного питания при туберкулезе почек и мочевыделительной системы.
4	Основы нутрициологии при туберкулезе костей и мозговых оболочек	Патогенетическое обоснование принципов лечебного питания при туберкулезе костей и мозговых оболочек.
	Итого: 32 часа	

на сәйкес емді анықтау және ем нәтижесін тіркеу;

- туберкулездің дәріге резистентті формаларын ДДСҰ ұсынымдарына және Қазақстан Республикасының Ұлттық хаттамаларына сәйкес емдеу;
- өкпе туберкулезінде коллапсотерапияның түрлі әдістерін қолдануға арналған көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдерді анықтау;
- ересектерді, балаларды, жасөспірімдерді туберкулез кезінде хирургиялық емдеудің түрлі әдістерін қолдануға арналған көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдерді анықтау;
- науқастарды хирургиялық араласудан кейін емдеу;
- жанамаласқан аурулары бар туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеу тәсілдері: АИТВ – инфекциясы, қант диабеті, жүрек-қантамыр аурулары, бауыр және өт шығару жолдары аурулары, асқазан-ішек жолы аурулары, маскүнемдік, наркомания;
- туберкулезбен ауырған, туберкулезбен ауыратын науқастардың жұмысқа қабілеттілігі туралы мәселені шешу;
- вакцинация және BCG ревакцинация жоспарын құру;
- BCG вакцинаны жүргізуге арналған көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдерді анықтау;
- BCG вакцинаның асқынуларын емдеу;
- Ауданның, облыстың, емдеу мекемелерінің туберкулезге қарсы препараттар мен шығыс материалдарына сұраныстарын есептеу;
- туберкулезді инфекциялық бақылауды ұйымдастыру;
- жоспар құру және туберкулез ошақтарында санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) шаралар кешенін өткізу;
- қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтік құжаттарына сәйкес көрсетілген тұлғалар контингентіне туберкулез химияпрофилактикасын тағайындау;
- туберкулезбен ауыратындарға және олармен қарым-қатынас жасағандарға туберкулез бойынша санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізу;
- қазақстан Республикасын бағалау және мониторинг бойынша әдістемелік ұсынымдармен бекітілген индикаторларға сәйкес туберкулезге қарсы шаралардың тиімділігін бағалау мен мониторингін іске асыруды **үйреніп алуы қажет.**

Резидент:

- кеуде қуысы ағзалары, сүйек жүйесі рентгенограммалар қорытындыларына интерпретация жасау;
- флюрограмма қорытындыларына интерпретация жасау;
- кеуде қуысы ағзаларының томограммасы қорытындыларына интерпретация жасау;
- селективті бронхография қорытындыларына интерпретация жасау;
- эндоскопиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру: трахеобронхоскопия, торакоскопия, медиастиноскопия және медиастинотомия;

- туберкулинді Манту сынамасын қою және қорытындыларына интерпретация жасау;
- БЦЖ вакцинасын тері ішіне егу;
- қақырықты, бронхының шайынды суларын алу;
- плеврaға пункция жасау;
- бел пункциясы;
- перифериялық лимфа түйіндерінің пункциясы;
- өкпеден қан кеткенде, спонтанды пневмоторакста шұғыл көмек көрсету және емді жалғастыру;
- диагностикалық және емдік мақсатта буындарға пунция жасау (сұйықтықты эвакуациялау, дәрілік заттарды енгізу);
- диагностикалық және емдік мақсатта жасанды пневмоторакс пен пневмоперитонеумды салу;
- көмейлік шприцтің және катетердің көмегімен дәрілерді кеңірдекке енгізу
- небулайзерлітерапия өткізу;
- қан тобын, резус-факторды анықтау, донор мен реципиенттің қанының үйлесімділігіне сынама жасау;
- медициналық манипуляциялар: инъекцияның барлық түрлері;
- өміріне қауіп төнген жағдайда диагностика және шұғыл жәрдем жасауға:
  - өкпеден қан кету;
  - спонтанды пневмоторакс;
  - бронхоспастикалық синдром;
  - қантамырлық жіті жеткіліксіздік;
  - тыныс алудың жіті жеткіліксіздігі **машықтануы қажет.**

2 Пән сағаттарының бөлінуі

Бейіндеуші пәндер

Пән	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Ішкі аурулар/Балалар аурулары	396* 216**/ 180**	36* 20**/ 16**	360* 196**/ 164**	198* 108**/ 90**
Стационардағы фтизиатрия	396	36	360	198
Стационардағы балалар фтизиатриясы	396	36	360	198
Амбулаториялық-емханалық фтизиатрия	396	36	360	198

Функциональная диагностика		
1	Методы исследования функции внешнего дыхания	Методы определения вентиляционной функции (спирометрия, бронхоспирография, спировелоэргометрия, бодиплетизмография). Основные показатели функции внешнего дыхания, их оценка. Основные типы вентиляционных нарушений. Определение характера дыхательной недостаточности. Классификация дыхательной недостаточности. Формулировка заключения о дыхательной способности легких. Методы исследования, интерпретация результатов исследования.
2	Диффузионная способность легких	Диффузионная способность легких. Методы исследования, интерпретация результатов исследования. Кислотно-щелочное равновесие, показания для исследования, оценка результатов исследования. Нагрузочные и фармакологические пробы для выявления скрытых нарушений функции внешнего дыхания. Комплексная оценка функции дыхания в процессе лечения туберкулеза.
3	Исследование функции сердечно-сосудистой системы	Исследование функции сердечно-сосудистой системы (электрокардиография, фонокардиография, эхокардиография). Клиническая трактовка результатов исследования.
4	Электроэнцефалография	Электроэнцефалография. Клиническая трактовка результатов исследования.
	Итого: 32 часа	
Клиническая фармакология во фтизиатрии		
1	Антибактериальная химиотерапия туберкулеза	Противотуберкулезные антибактериальные препараты, их фармакологическая характеристика и взаимодействие. Распределение противотуберкулезных препаратов по их эффективности. Побочные реакции при использовании противотуберкулезных препаратов, методы их устранения и профилактики. Факторы, влияющие на эффективность противотуберкулезных препаратов. Методы введения противотуберкулезных препаратов; пероральный, «парентеральные» эндобронхиальные трансторакальные. Местное лечение каверн. Выбор метода, осложнения. Контроль за эффективностью антибактериальной химиотерапии.
2	Особенности химиотерапии туберкулеза	Лечебная тактика в зависимости от возраста пациента. Антибактериальная химиотерапия впервые выявленных больных туберкулезом легких. Химиотерапия больных с «малыми» формами туберкулеза. Химиотерапия

4	Радионуклидная диагностика в клинике туберкулеза	Радионуклидная диагностика в клинике туберкулеза, показания, оценка результатов исследования.
5	Компьютерная и магнитно-резонансная томография во фтизиатрии	Теоретические основы компьютерной томографии. Преимущества компьютерной томографии. Показания. Компьютерная семиотика различных форм туберкулеза легких. Значение компьютерной томографии в предоперационном обследовании больных. Магнитно-резонансная томография. Теоретические основы. Показания. Диагностическая ценность, при легочной патологии.
	Итого: 136 часов	
Лабораторная диагностика туберкулеза		
1	Методы общего лабораторного обследования в клинике туберкулеза	Особенности общего анализа крови и мочи в зависимости от клинической формы и фазы туберкулезного процесса; динамика показателей в процессе лечения; методы контроля за приемом и эффективностью противотуберкулезных лекарственных средств. Общее клиническое обследование при остротекущих формах туберкулеза.
2	Морфологическая верификация диагноза туберкулеза	Цитологическое исследование мокроты, бронхоальвеолярного смыва, экссудата, ликвора; роль цитологического исследования при эндобронхиальной и трансбронхиальной биопсии, трансторакальной пункции медиастиноскопии, торакоскопии. Морфологическая верификация диагноза туберкулеза. Гистологические исследования в клинике туберкулеза.
3	Биохимические исследования в клинике туберкулеза	Биохимические показатели при определении активности туберкулезного процесса. Биохимические исследования для контроля за переносимостью противотуберкулезных препаратов. Прогнозирование течения туберкулеза. Роль биохимических исследований при определении лечебной тактики и вида патогенетической терапии при туберкулезе.
4	Иммунологическая диагностика туберкулеза	Иммунологические методы исследования. Иммуноферментный метод в диагностике туберкулеза (серологическая верификация диагноза). Уточненная диагностика первичного инфицирования. Дифференциальная диагностика поствакцинальной и инфекционной аллергии. Определение активности туберкулеза. Диагностика лекарственной непереносимости. Иммунологические методы при определении рациональной лечебной тактики.
	Итого: 68 часов	

Амбулаториялық-емханалық балалар фтизиатриясы	396	36	360	198
Сағаттың жалпы саны	**1980**	**180**	**1800**	**990**

* - «Балалар аурулары» пәнін терапия мамандығы бойынша білімі мен еңбек өтілі бар тағылымгерлер өтеді; «Ішкі аурулар» пәнін педиатрия мамандығы бойынша білімі мен еңбек өтілі бар тағылымгерлер оқиды;

** - жалпы дәрігерлік практика бойынша интернатурадан өткен немесе осы стандарттың «нөлдік жылын» өткен резиденттер бөлінген сағаттарға сәйкес екі пәнді де оқиды.

Бейіндеуші шектес пәндер

Пән	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Туберкулездің эндоскопиялық және биопсиялық диагностикасы	36	4	32	18
Туберкулездің сәулелік диагностикасы	144	8	136	72
Туберкулездің зертханалық диагностикасы	72	4	68	36
Функциялық диагностика	36	4	32	18
Фтизиатриядағы клиникалық фармакология	72	4	68	36
Фтизиатриядағы нутрициология	36	4	32	18
Сағаттың жалпы саны	**396**	**28**	**368**	**198**

3 Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы
Ішкі аурулар /Балалар аурулары	
1	Кардиологияның/балалар кардиологиясының өзекті мәселелері.
2	Ревмотологияның/балалар ревмотологиясының өзекті мәселелері.
3	Пульмонологияның/ балалар пульмонологиясының өзекті мәселелері.

4	Нефрологияның /балалар нефрологиясының өзекті мәселелері.
5	Гастроэнтерологияның/балалар гастроэнтерологиясының өзекті мәселелері.
6	Эндокринологияның/балалар эндокринологиясының өзекті мәселелері.
7	Аллергологияның және иммунологияның/балалар аллергологиясының және иммунологиясының өзекті мәселелері.
	Барлығы: 36 сағат
Стационардағы фтизиатрия	
1	Жаһандық қордың бағдарламаларын және туберкулездің таралуына қарсы әрекет етудің ұлттық бағдарламаларын мониторингілеу және бағалау принциптері.
2	Туберкулезге қарсы қызмет мекемесі. Туберкулезге қарсы шараларды сараптау. Эпидемиологиялық қадағалау.
3	Туберкулездік стационардағы диагностикалық зерттеулердің шағын стандарттары.
4	ҚР туберкулездің клиникалық жіктемесі.
5	Ілкі және салдарлық туберкулездің клиникалық формалары.
6	Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің клиникалық формалары.
7	Өкпе туберкулезінің саралау диагностикасы.
8	Сүйектер мен буындар туберкулезінің диагностикасы.
9	Перифериялық лимфа түйіндері туберкулезінің диагностикасы.
10	Несеп-жыныстық ағзалар туберкулезінің диагностикасы.
11	Ми қабықшаларының және ОНЖ туберкулезінің диагностикасы.
12	Абдоминальдық туберкулез, көз және тері туберкулезінің диагностикасы.
13	Балалар, жасөспірімдер, ересектер, егде жастағыларда кездесетін туберкулездің клиникалық әйгіленімдерінің ерекшеліктері.
14	Науқастарды қарқынды фазада емдеуді ұйымдастыру және жүргізу.
15	Дәріге тұрақты туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеуді ұйымдастыру және жүргізу.
16	Қосанжарласқан аурулары бар туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеуді ұйымдастыру және жүргізу.
17	Туберкулез клиникасындағы асқынулар, оларға диагноз қою және емдеу.
	Барлығы: 36 сағат
Стационардағы балалар фтизиатриясы	
1	ҚР балаларға стационарлық фтизиатриялық көмек ұйымдастыру.
2	Балалардың туберкулездік стационарындағы медициналық құжаттаманың формалары.

4.2 Примерный тематический план и содержание семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
Эндоскопическая и биоптическая диагностика туберкулеза		
1	Трахеобронхоскопия	Показания, методика проведения. Бронхоальвеолярный лаваж, показания, методика проведения. Показания для эндобронхиальной и трансбронхиальной биопсии. Виды биопсии, сравнительная эффективность. Осложнения при эндобронхиальных исследованиях, их профилактика и лечение.
2	Торакоскопия и видеоторакоскопия	Показания, наложение искусственного пневмоторакса, методика проведения. Показания для торакоскопической биопсии. Осложнения торакоскопии, их профилактика и лечение.
3	Медиастиноскопия и медиастиностомия	Показания, методика проведения и взятия биоптатов. Осложнения медиастиноскопии и пути их устранения.
4	Пункция и эксцизионная биопсия периферических лимфатических узлов	Пункция и эксцизионная биопсия периферических лимфатических узлов. Показания, методика проведения. Прескаленная биопсия. Показания, методика проведения. Показания для открытой биопсии легкого.
	Итого: 32 часа	
Лучевая диагностика туберкулеза		
1	Методы рентгенологического исследования для диагностики туберкулеза	Рентгенологическая диагностика. Методы рентгенологического исследования, их информативность для диагностики туберкулеза. Показания для использования флюорографии, рентгеноскопии, рентгенографии, томографии селективной бронхографии, ангиографии. Рентгеноанатомия органов дыхания. Нормограмма органов грудной клетки в прямой, боковой и косых проекциях. Общие методологические принципы описания изменений при рентгенологическом исследовании органов дыхания.
2	Основные рентгенологические синдромы при болезнях легких	Синдром «очаговая тень». Синдром «ограниченное затемнение». Синдром «распространенное затемнение». Синдром «кольцевидная тень». Синдром «очаговая диссеминация». Синдром «поражение корня легкого».
3	Ультразвуковое исследование в клинике туберкулеза	Ультразвуковое исследование в клинике туберкулеза, показания и возможности. Клиническая оценка результатов исследования.

4 Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин

4.1 Примерный тематический план лекций

№	Содержание
	Эндоскопическая и биоптическая диагностика туберкулеза
1	Значение эндоскопических методов исследования в диагностике туберкулеза.
2	Значение морфологическимх методов исследования в диагностике туберкулеза.
	Итого: 4 часа
	Лучевая диагностика туберкулеза
1	Значение визуальных методов исследования в диагностике туберкулеза.
2	Рентгенанатомия органов грудной клетки.
3	Рентгеносемиотика туберкулеза легких.
4	Рентгеносемиотика внелегочного туберкулеза.
	Итого: 8 часов
	Лабораторная диагностика туберкулеза
1	Значение клинико-лабораторных методов исследования в диагностике туберкулеза.
2	Бактериоскопическая и бактериологическая диагностика туберкулеза.
	Итого: 4 часа
	Функциональная диагностика
1	Значение спирографии в оценке функции внешнего дыхания у больных туберкулезом.
2	Значение электро и эхокардиографическмх методов в оценке состояния миокарда у больных туберкулезом.
	Итого: 4 часа
	Клиническая фармакология во фтизиатрии
1	Выбор антимикробных химиопрепаратов при туберкулезе. Схемы химиотерапии у различных групп больных туберкулезом.
2	Особенности химиотерапии туберкулеза у детей.
	Итого: 4 часа
	Нутрициология во фтизитрии
1	Организация службы лечебного питания в Казахстане.
2	Патогенетическое обоснование принципов лечебного питания больных туберкулезом.
	Итого: 4 часа

3	Туберкулезбен ауыратын балалар мен жасөспірімдерді тексеру ерекшеліктері.
4	Балалар мен жасөспірімдердің ілкі туберкулезінің клиникалық формалары.
5	Балалар мен жасөспірімдердің ілкі туберкулезі ағымының асқынуы.
6	Балалар мен жасөспірімдердің тыныс алу ағзаларының салдарлық туберкулезінің клиникалық формалары.
7	Балалар мен жасөспірімдердің тыныс алу ағзаларының салдарлық туберкулезі ағымының асқынуы.
8	Балалар мен жасөспірімдердің өкпеден тыс туберкулезінің клиникалық формалары.
9	Балалар мен жасөспірімдердің өкпеден тыс туберкулезі ағымының асқынуы.
10	Балалар мен жасөспірімдерді қарқынды фазада емдеу.
11	Балалар мен жасөспірімдердің туберкулезін хирургиялық тәсілмен емдеуге арналған көрсетілімдер, қарсы көрсетілімдер.
12	Қосанжарласқан аурулары бар туберкулезбен ауыратын балалар мен жасөспірімдерді емдеу ерекшеліктері.
	Барлығы: 36 сағат
	Амбулаториялық-емханалық фтизиатрия (диспансер)
1	ҚР туберкулезге қарсы қызметтің құрылымы. Амбулаториялық кезеңде туберкулезбен күрес жүргізудің ұйымдастырушылық негіздері.
2	Туберкулезді ғаламдық бақылаудың қазіргі стратегиясы. Туберкулезге қарсы халықаралық ұйымдар мен бағдарламалар.
3	ҚР және дүниежүзіндегі туберкулез эпидемиологиясы, негізгі үрдістер.
4	Денсаулық сақтау саласының алғашқы буынының Туберкулезге қарсы ұлттық бағдарламаны жүзеге асырудағы рөлі. Есепке алу және есеп беру құжаттамасының формалары.
5	Туберкулезбен ауыратындарды анықтау ұйымдары.
6	Туберкулезді инфекциялық бақылау стратегиясы.
7	Туберкулезді пенитенциялық мекемелерде бақылау.
8	Туберкулездің спецификалы алдын алу.
9	Туберкулез кезіндегі санитариялық ақпараттандыру және әлеуметтік жұмылдыру.
10	Амбулаториялық фтизиатриялық қызметтегі диспансерлік бақылау принциптері.
11	Бақыланатын химиятерапияны амбулатория жағдайында ұйымдастыру.
12	Туберкулезбен ауыратын науқастарды және ауырған науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
	Барлығы: 36 сағат

Амбулаториялық-емханалық балалар фтизиатриясы (диспансер)	
1	ҚР балаларға амбулаториялық фтизиатриялық көмекті ұйымдастыру. Туберкулезге қарсы диспансердің балалар бөлімшесі.
2	Балалардың туберкулез диспансеріндегі медициналық құжаттаманың формалары.
3	Балалар мен жасөспірімдердің туберкулезін анықтауды ұйымдастыру.
4	Балалар мен жасөспірімдердің туберкулезі бойынша қауіп топтарын құру және тексеру принциптері.
5	Туберкулиндік реакция виражын анықтағанда жасалатын әрекет алгоритмі.
6	Балалар мен жасөспірімдердің туберкулезін анықтауға арналған диагностикалық зерттеулердің міндетті минимумы.
7	Туберкулезге шалдыққан балалар мен жасөспірімдерді амбулатория жағдайында емдеуді ұйымдастыру.
8	Балалар мен жасөспірімдердіамбулаториялық фтизиатриялық қызметте диспансерлік бақылау принциптері.
9	BCG вакцинация және ревакцинация, жоспарлау, ұйымдастыру, поствакциналық асқынуларды емдеу.
	Барлығы: 36 сағат

3.2 Семинарлар мен практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
	Ішкі аурулар	
1	Жүректің ишемиялық ауруы	Жүректің ишемиялық ауруының (ЖИА) клиникалық әйгіленімдері. ЖИА диагностикасы, саралау диагностикасы. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
2	Артериялық гипертензия (АГ)	АГ диагностикасы, саралау диагностикасы. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
3	Инфекциялық эндокардит (ИЭ)	ИЭ диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.

6	Определение и регистрация исходов лечения в соответствии с рекомендациями ВОЗ и Национальными протоколами РК.
7	Составление плана вакцинации и ревакцинации BCG.
8	Определение показаний и противопоказаний вакцинации BCG.
9	Ведение медицинской документации.
10	Составление плана и проведение комплекса санитарно-противоэпидемических (профилактических) мероприятий в очагах туберкулеза.
11	Санитарно-просветительная работа по туберкулезу среди населения, больных туберкулезом и контактных лиц.
12	Мониторирование и оценка эффективности противотуберкулезных мероприятий в соответствии с индикаторами, утвержденными Методическими рекомендациями по мониторингу и оценке в РК.
13	Расчет потребности района, области, лечебного учреждения в противотуберкулезных препаратах и расходных материалах.
14	Разведение и внутрикожное введение вакцины BCG.
15	Взятие мокроты и промывных вод бронхов.
16	Пункция периферических лимфатических узлов.
17	Проведение пункции суставов с диагностической и лечебной целью (эвакуация жидкости, введение лекарственных средств).
18	Проведения небулайзерной терапии.
19	Подготовка докладов, презентаций на клинические конференции.
20	Проведение химиотерапии в соответствии с протоколами DOTS детям и подросткам.
21	Работа с социально-неблагополучным контингентом на участке.
22	Работа в библиотеке, Интернете.
23	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
	Итого: 198 часов

Примечания:

* - предмет «Детские болезни» изучают стажеры с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальностям терапии; предмет «Внутренние болезни» изучают стажеры с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальностям педиатрии;

** - резиденты, прошедшие интернатуру по общей врачебной практике или «нулевой год» данного стандарта изучают обе дисциплины с соответствующим распределением часов.

Фтизиатрия амбулаторно-поликлиническая	
1	Работа в кабинетах участкового фтизиатра.
2	Работа в кабинете ВКК по экспертизе временной и стойкой нетрудоспособности.
3	Проведение пробы Манту и интерпретация результатов.
4	Применение диагностического алгоритма исследований при подозрении на туберкулез.
5	Обслуживание вызовов на дому.
6	Ведение медицинской документации.
7	Определение и регистрация исходов лечения в соответствии с рекомендациями ВОЗ и Национальными протоколами РК.
8	Составление плана и проведение комплекса санитарно-противоэпидемических (профилактических) мероприятий в очагах туберкулеза.
9	Санитарно-просветительная работа по туберкулезу среди населения, больных туберкулезом и контактных лиц.
10	Мониторирование и оценка эффективности противотуберкулезных мероприятий в соответствии с индикаторами, утвержденными Методическими рекомендациями по мониторингу и оценке в РК.
11	Расчет потребности района, области, лечебного учреждения в противотуберкулезных препаратах и расходных материалах.
12	Разведение и внутрикожное введение вакцины BCG.
13	Взятие мокроты и промывных вод бронхов.
14	Пункция периферических лимфатических узлов.
15	Проведение пункции суставов с диагностической и лечебной целью (эвакуация жидкости, введение лекарственных средств).
16	Проведения небулайзерной терапии.
17	Подготовка докладов, презентаций на клинические конференции.
18	Работа в библиотеке, Интернете.
19	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
	Итого: 198 часов
Детская фтизиатрия амбулаторно-поликлиническая	
1	Работа в кабинетах участкового фтизиатра.
2	Работа в кабинете ВКК по экспертизе временной и стойкой нетрудоспособности.
3	Проведение пробы Манту и интерпретация результатов.
4	Обслуживание вызовов на дому.
5	Применение диагностического алгоритма исследований при подозрении на туберкулез.

4	Миокардиттер	Миокардиттердің диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
5	Перикардиттер	Перикардиттердің диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
6	Жүректің ревматизмдік ауруы (ЖРА)	ЖРА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
7	Ревматизмдік артрит (РА)	РА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
8	Реактивтік артриттер	Реактивтік артриттердің диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
9	Дәнекер тіннің диффузиялы аурулары	ДТДА диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
10	Остеоратроздар	Остеоартроздардың диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
11	Пневмония	Пневмония диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
12	Плевриттер	Плевриттер диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
13	Өкпенің созылмалы обструкциялы ауруы (ӨСОА)	ӨСОА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.

14	Бронх демікпесі (БД)	БД диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
15	Қантты диабет (ҚД)	ҚД диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. ҚД фонында наукастарды жүргізу ерекшеліктері.
16	Қалқаншабез ауруы	Қалқаншабез ауруының диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
17	Гастроэзофагеальдық рефлюкстік ауру (ГЭРА)	ГЭРА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
18	Ойықжара ауруы және асқазанның ойықжарасыз диспепсиясы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
19	Бейспецификалы ойықжаралы колит және ішектің ойықжарасыз диспепсиясы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
20	Өткалта мен өт шығару жолдарының аурулары	Өткалта ауруларының диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
21	Ұйқыбез аурулары	Панкреатиттер диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
22	Гепатиттер және цирроздар	Гепатиттер және циррездардың диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
23	Микробтық контаминация синдромы	Микробтық контаминация синдромының диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту.

8	Пункция плевральной полости.
9	Определение лечебной категории и режима химиотерапии у детей и подростков.
10	Определение и регистрация исходов лечения в соответствии с рекомендациями ВОЗ и Национальными протоколами РК.
11	Составление плана вакцинации и ревакцинации BCG.
12	Определение показаний и противопоказаний вакцинации BCG.
13	Составление плана и проведение комплекса санитарно-противоэпидемических (профилактических) мероприятий в очагах туберкулеза.
14	Санитарно-просветительная работа по туберкулезу среди населения, больных туберкулезом и контактных лиц.
15	Мониторирование и оценка эффективности противотуберкулезных мероприятий в соответствии с индикаторами, утвержденными Методическими рекомендациями по мониторингу и оценке в РК.
16	Расчет потребности района, области, лечебного учреждения в противотуберкулезных препаратах и расходных материалах.
17	Разведение и внутрикожное введение вакцины BCG.
18	Взятие мокроты и промывных вод бронхов.
19	Пункция периферических лимфатических узлов.
20	Проведение пункции суставов с диагностической и лечебной целью (эвакуация жидкости, введение лекарственных средств).
21	Интратрахеальное введение лекарственных средств через гортанный шприц и катетер.
22	Проведения небулайзерной терапии.
23	Все виды инъекций.
24	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности, органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
25	Измерение артериального давления и определение пульса.
26	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
27	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
28	Дежурства в отделении.
29	Дежурства в приемном покое.
30	Работа в библиотеке, Интернете.
31	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
	Итого: 198 часов

14	Определение и регистрация исходов лечения в соответствии с рекомендациями ВОЗ и Национальными протоколами РК.
15	Составление плана и проведение комплекса санитарно-противоэпидемических (профилактических) мероприятий в очагах туберкулеза.
16	Санитарно-просветительная работа по туберкулезу среди населения, больных туберкулезом и контактных лиц.
17	Мониторирование и оценка эффективности противотуберкулезных мероприятий в соответствии с индикаторами, утвержденными Методическими рекомендациями по мониторингу и оценке в РК.
18	Расчет потребности района, области, лечебного учреждения в противотуберкулезных препаратах и расходных материалах.
19	Разведение и внутрикожное введение вакцины BCG.
20	Взятие мокроты и промывных вод бронхов.
21	Пункция периферических лимфатических узлов.
22	Проведение пункции суставов с диагностической и лечебной целью (эвакуация жидкости, введение лекарственных средств).
23	Интратрахеальное введение лекарственных средств через гортанный шприц и катетер.
24	Проведения небулайзерной терапии.
25	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
26	Участие в консилиумах и консультациях.
27	Дежурства в отделении.
28	Дежурства в приемном покое.
29	Работа в библиотеке, Интернете.
30	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
	Итого: 198 часов
	Детская фтизиатрия в стационаре
1	Первичный прием больных в стационар ПТД.
2	Курация больных в палатах.
3	Ведение медицинской документации.
4	Интерпретация рентгенограмм.
5	Интерпретация результатов исследования крови, ликвора, плеврального экссудата, мокроты.
6	Пункция люмбальная.
7	Интерпретация пробы Манту.

24	Несеп жолдарының инфекциясы	Несеп жолдарының инфекциясының диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
25	Нефриттер	Нефриттердің диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
26	Бүйрек функциясының жеткіліксіздігі	Бүйрек функциясы жеткіліксіздігінің диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
27	Анемия	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
28	Геморрагиялық васкулиттер	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
29	ДВС синдром	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
30	Анафилактикалық шок	Диагностика. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
	Барлығы: 360*/ 216 сағат**	
	Балалар аурулары	
1	Неонаталогияға кіріспе	Перинатальдық және неонатальдық күтімді жақсартуға бағытталған ұлттық стратегия. Перинатологиядағы ДДСҚ бағдарламалары. Нәрестелердің физикалық дамуы және жетілуі. Нәрестелердің анатомия-физиологиялық ерекшеліктері. Нәрестелердің шектік жағдайлары. Гестациялық жас. Нәрестелерді алғаш жуындыру. Нәрестелерге жаңа туылғандардың палаталарында күтім жасау. Жаңа туылған нәрестелердің денсаулық топтары.

		Нәрестелерді тамақтандырудың түрлері. Ай-күні жетіп туылған нәрестелерді тамақтануын есептеу формулалары. Жаңа туылған нәрестелердің негізгі қауіп топтарын емдеу және бақылау жоспары. Шала туылған нәрестелерге күтім жасау.
2	Нәрестелер асфиксиясы. Босану кезіндегі травма	Нәрестелер. асфиксиясы. Тыныстық жеткіліксіздік дәрежесін бағалау. Босану кезіндегі жарақат. Жұмсақ тіндердің зақымдануы. Босану кезіндегі бассүйек-ми жарақаты. Жұлын мен иық өрімінің травмалық зақымдануы. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Нәрестелердің алғашқы реанимациясы. Босану залында неонатальдық көмек көрсету. Дәрігерлік алғашқы көмек көрсету. ДДСҰ ұсынымдары.
3	Құрысу синдромы	Анықтамасы, себептері, жіктелуі. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Дәрігерлік алғашқы көмек көрсету. ДДСҰ ұсынымдары.
4	Гипоксиялық-ишемиялық энцефалопатия	Анықтамасы, себептері, жіктелуі. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Дәрігерлік алғашқы көмек көрсету. ДДСҰ ұсынымдары.
5	Бронх-өкпелік дисплазия	Диагностикалық критериилер. Генетикалық бейімділік, бронх-өкпелік дисплазияның салдары. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу, алдын алу, оңалту.
6	Нәрестелердің сарғаюы	Неонатальдық сарғаюдың жіктелуі. Сарғаюдың клиника-зертханалық диагностикасы. Саралау диагностикасы. Белгілі топтық бейімділігімен ОЗПК үшін қанды таңдау принциптері.
7	Нәрестелер пневмониясы	Пневмонияның жаңа туылған нәрестелердегі бастапқы клиникалық белгілері. Нәрестелердің әртүрлі вирустық респираторлық инфекциялары кезінде пневмонияға саралау диагнозын қою. Емдеу, нәрестелерге антибиотиктерді мөлшерлеу ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан алдын алу, оңалту.
8	Нәрестелердің құрсақішілік инфекциясы	Инфекциялық патологияның жалпы сипаттамасы. Құрсақішілік инфекциялану және оның даму факторлары. Құрсақішілік инфекциялар және олардың

4	Интерпретация результатов спирометрии.
5	Проведение и интерпретация результатов пикфлоуметрии.
6	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
7	Все виды инъекций.
8	Катетеризация мочевого пузыря.
9	Проведение очистительных и сифонных клизм.
10	Расчет питания у детей.
11	Измерение артериального давления и определение пульса.
12	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
13	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
14	Дежурства в отделении.
15	Дежурства в приемном покое.
16	Работа в библиотеке, Интернете.
17	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
	Итого: 198*/90 часов**
	Фтизиатрия в стационаре
1	Первичный прием больных в стационар ПТД.
2	Курация больных в палатах.
3	Ведение медицинской документации.
4	Интерпретация рентгенограмм.
5	Интерпретация результатов исследования крови, ликвора, плеврального экссудата, мокроты.
6	Пункция люмбальная.
7	Интерпретация пробы Манту.
8	Пункция плевральной полости.
9	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
10	Все виды инъекций.
11	Определение лечебной категории и режима химиотерапии.
12	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности, органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
13	Измерение артериального давления и определение пульса.

		воздействия физических факторов. Виды физиотерапии. Показания для физиотерапии у больных туберкулезом легких. Лазерная терапия. Организация работы физиотерапевтического кабинета. Личностные особенности больных туберкулезом легких. Методы коррекции психологических сдвигов.
	Итого: 360 часов	

3.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР)

№	Содержание СРР
	Внутренние болезни
1	Курация больных в палатах.
2	Ведение медицинской документации.
3	Интерпретация лабораторных и инструментальных методов исследования внутренних органов.
4	Пункция плевральной полости.
5	определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
6	Все виды инъекций.
7	Катетеризация мочевого пузыря.
8	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности, органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
9	Измерение артериального давления и определение пульса.
10	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
11	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
12	Дежурства в отделении.
13	Дежурства в приемном покое.
14	Работа в библиотеке, Интернете.
15	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
	Итого: 198*/108 часов**
	Детские болезни
1	Курация больных в палатах.
2	Ведение медицинской документации.
3	Интерпретация ЭХОКГ.

		формалары. Туа біткен токсоплазмоз. Құрсақішілік микоплазмалық инфекция. Хламидиялық инфекция. Туа біткен листериоз (сепсистік гранулематоз). Туа біткен мерез. Туа біткен цитомегаловирустық інтуа біткен қызамық. АИТВ-инфекиця, ЖИТС. Жаңа туылған нәрестелерге антибиотиктерді мөлшерлеу ерекшеліктері.
9	Нәрестелердің жүре пайда болған тері аурулары	Нәрестелердің жүре пайда болған тері аурулары. Теріасты адипонекрозы. Себореялық дерматит. Десквамативтік Лайнер-Муссу эритродермиясы. Құндақ дерматиті. Туа біткен ихтиоз. Склеродерма. Склерема.
10	Кіші жастағы балалардың патологиясы. Иммунитет тапшылықты аурулар	Жіктемесі. Клиникасы. Иммунитет тапшылықты жағдайларға диагноз қоюдағы иммунологиялық әдістердің рөлі. Саралау диагнозы. Ағымы және нәтижесі. Болжамы. Иммунокоррекция әдістері. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан асқынулардың алдын алу. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау.
11	Заттек алмасудың тұқым қуалаған аурулары	Аминоацидопатия (фенилкетонурия және т.б.). Эпидемиология. Липид алмасуының бұзылуы (Ниман-Пик, Гоше ауруы). Көмірсулар алмасуының бұзылуы (галактоземия, фруктоземия, гликогеноздар, мукополисахаридоздар). Патогенез. Клиника. Диагностика. Биохимиялық зерттеулер. Саралау диагнозы. Ағымы және нәтижесі. Емдеу. Диетотерапия.
12	Ішекте сіңудің бұзылуы синдромы	Муковисцидоз. Целиакия. Экссудативтік энтеропатия. Дисахаридазалық жеткіліксіздік. Себептері. Патогенез. Клиника. Диагностика. Саралау диагнозы. Емдеу. Диетотерапия. Диспансерлік бақылау.
13	Кіші жастағы балалардың гипертермиялық және құрысу синдромы	Анықтамасы, себептері, жіктелуі. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Дәрігерлік алғашқы көмек көрсету. ДДСҰ ұсынымдары.
14	Жүрек-қантамыр жүйесінің зақымдануы. Ревматизмдік емес кардиттер. Кардиомиопатия. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі	Ревматизмдік емес кардиттер. Кардиомиопатия. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі. Н.А. Белоконь бойынша жіктемесі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Стероидтық және бейстероидтық қабынуға қарсы препараттарды тағайындауға арналған көрсетілімдер. Ағымы және нәтижесі.

		Емдеу. Диспансерлік бақылау. Кардиомиопатия (дилятациялық, гипертрофиялық, оның ішінде гипертрофиялық субаорталық стеноз, сирек кездесетін формалары). Клиникасы. Диагностика, эхокардиография көрсеткіштері. Емдеу. Болжау. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі. Кардиалық және экстракардиалық себептері. Бейімделудің ілкі және салдарлық механизмдері. Патогенез. Жіктемесі. Солжақ және оңжақ қарыншалық тип бойынша клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Сатыға байланысты емдеу. Диспансерлік бақылау.
15	Жүрек-қантамыр жүйесінің зақымдануы. Инфекциялық эндокардит (ИЭ). Перикард аурулары	Инфекциялық эндокардит. Этиология. Ілкі және салдарлық эндокардит. Клиника. Диагностика. Өсу флорасының болмау себептері. Саралау диагнозы. Емдеу. Глюкокортикоидтерді қолдануға арналған көрсетілімдер. Перикардиттер. Жіктемесі. Клиникасы. Жүрек тампонадасының туындау шарттары. Диагностика. Саралау диагнозы. Ағымы және нәтижесі. Емдеу. Перикард қуысын пункциялауға арналған көрсетілімдер. Болжам. Перикардтың қабынусыз зақымдануы: паразиттік зақымдану, жылуықтар, ісіктер, бөгде денелер, жарақаттар.
16	Жүрек-қантамыр жүйесінің зақымдануы. Вегетативтік дисфункция. Артериялық гипертония	Вегетативтік дисфункция. Себептері. Нұсқалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Диагностика. Вегетативтік тонусты зерттеу (кестелер, КИГ, КОП). Саралау диагнозы. Емдеу. Диспансеризация. Артериялық гипертония. Жіктемесі. Ілкі және салдарлық (нефрогендік, церебральдық, тамырлы, эндокриндік және т.б.) гипертония. Этиология. Патогенез. Клиника. Диагностика. Емдеу. Болжамы. Диспансерлік бақылау.
17	Жүрек-қантамыр жүйесінің зақымдануы. Жүрек ырғағының бұзылуы	Аритмияның туындау механизмдері. Себептері, шешуші факторлар. Синус түйіні автоматизмінің бұзылуымен болған аритмия (тахиаритмия және брадиаритмия). Импульс өткізгіштігінің бұзылуымен болған аритмия (синоатриальдық және атриовентрикулярлық блокада). Вольф-Паркинсон-Уайт феномені. Қозғыштықтың бұзылуымен болған аритмия (экстрасистолия, ұстамалы тахикардия, жыбырлақ аритмия). Себептері. Патогенез.

		Раннее выявление туберкулеза. Понятие о своевременном, несвоевременном и позднем выявлении туберкулеза.
7	Профилактика туберкулеза	Противотуберкулезная вакцинация. Обоснование противотуберкулезной вакцинации. Вакцина БЦЖ, характеристика, методика приготовления, критерии качества и пригодности к применению. Методика проведения вакцинации. Показания, противопоказания. Техника введения вакцины. Реакция организма на внутрикожное введение вакцины, характеристика иммуноморфологических реакций. Наблюдение за течением прививочной реакции. Организация вакцинации новорожденных. Ревакцинация. Контингенты. Сроки проведения. Осложнения вакцинации и ревакцинации Основные причины. Виды осложнений. Профилактика и лечение осложнений. Наблюдение за лицами, перенесшими осложнения. Наблюдение за эффективностью вакцинации. Составление плана проведения вакцинации и ревакцинации. Контроль за его выполнением. Перспективы совершенствования противотуберкулезной вакцинации. Химиопрофилактика (первичная и вторичная). Обоснование профилактической химиотерапии. Первичная и вторичная химиопрофилактика. Методика химиопрофилактики. Контингенты. Оценка эффективности. Осложнения, методы их предупреждения и лечения. Санитарная профилактика. Учет и изоляция бактериовыделителей, дезинфекция, санитарно-просветительная работа. Мероприятия по профилактике заражения туберкулезом от животных.
8	Амбулаторное лечение больных туберкулезом легких	Показания для амбулаторного лечения. Виды амбулаторного лечения. Амбулаторное лечение как этап основного курса антибактериальной терапии. Методика. Сезонные профилактические курсы, химиопрофилактика «здоровых» контингентов в «группах риска». Противорецидивные курсы лечения. Методика. Химиотерапия у детей с «виражем» туберкулиновой реакции. Методы контроля, оценка эффективности.
9	Социальная реабилитация	Социальная реабилитация. Лечебная физкультура, физиотерапия. Принципы лечебной гимнастики. Показания для физиотерапии у детей, больных туберкулезом легких. Принципы дыхательной гимнастики. Показания для больных туберкулезом легких. Механизм

		вакцинации БЦЖ. Массовая туберкулинодиагностика. Анализ результатов, полученных при массовой туберкулинодиагностике. Индивидуальная туберкулинодиагностика. Роль туберкулиновых проб при определении активности туберкулезного процесса и в дифференциальной диагностике туберкулеза.
3	Методика и организация раннего выявления туберкулеза у детей и подростков	Методика и организация раннего выявления туберкулеза у детей и подростков. Раннее выявление туберкулеза. Понятие о своевременном, несвоевременном и позднем выявлении туберкулеза. Туберкулиновая проба Манту с 2 туберкулиновыми единицами (Т. Е.) -основной метод массового выявления туберкулеза у детей и подростков. Показания для направления детей и подростков к фтизиопедиатру. Активное и пассивное выявление. Показания к направлению к фтизиатру.
4	Диспансеризация детей, больных туберкулезом	Диспансерные группы больных активным, затихающим, излеченным туберкулезом, лиц, контактирующих с больными туберкулезом или с подозрением на туберкулез неясной активности. Характеристика наблюдаемых контингентов. Интерпретация основных понятий, используемых в практической работе противотуберкулезных учреждений: активность процесса, стабилизация процесса, клиническое излечение, обострение и рецидив, остаточные изменения, больной бактериовыделитель, основной курс химиотерапии, отягощающие факторы.
5	Очаг туберкулезной инфекции	Понятие об очаге туберкулезной инфекции, степень эпидемиологической опасности, классификация. Первичное обследование очага. Мероприятия в очаге туберкулезной инфекции с учетом типа очага. Выявление туберкулеза среди лиц, контактировавших с больными. Особенности профилактики туберкулеза у детей в очаге туберкулезной инфекции.
6	Методика и организация раннего выявления туберкулеза	Методика и организация раннего выявления туберкулеза. Использование пробы Манту с 2 Т.Е. при обследовании детскогонаселения. Флюорография - основной метод массовых профилактических обследований для выявления больных с патологией легких. Достоинства и недостатки флюорографии. Профилактическая и диагностическая флюорография. Современные новые технологии флюорографического исследования – цифровые флюорографы. Группы «риска» среди детей.

		Клиника. Диагностика. ЭКГ, холтеровский әдісімен мониторингілеу мәліметтері. Асқынулар. Ағымы және нәтижесі. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу. Аритмияға қарсы препараттарды және электримпульстық терапияны тағайындауға арналған көрсетілімдер. Диспансерлік бақылау. Алдын алу.
18	Ювенильдік ревматоидтық артрит (ЮРА)	ЮРА. Патогенез. Жіктемесі. Иммуногенетика. Клиникалық формалары. Көздің зақымдануы. Салдарлық амилоидоз. ЮРА-ның диагностикалық критерииі. Саралау диагнозы. Ағымы, асқынулар, нәтижесі. Жасөспірімдердегі ағымының ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу. Диспансерлік бақылау.
19	Дәнекер тіннің диффузиялы аурулары. Жүйелі васкулиттер	ҚР ревматизм ауруымен ауыратын балаларға медициналық көмек ұйымдастыру. Жүйелі қызыл жегі. Этиопатогенез. Клиника. ЖҚЖ диагностикалық критерииі. Саралау диагнозы. Ағымы және нәтижесі. Емдеу, пульс-терапияға және плазмаферезге арналған көрсетілімдер. Дерматомиозит. Жіктемесі. Клиникалық әйгіленімі. Диагностичкалық критерий. Зерттеудің спецификалы зертханалық, электрофизиологиялық және морфологиялық әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу. Болжамы. Жүйелі склеродермия. Патогенез. Ошақтық және жүйелі склеродермияның клиникасы. Диагностикалық критерий. Ағымы. Емдеу. Болжамы. Жүйелі васкулиттер (түйінді периартериит, аортоартериит, Вегенер гранулематозы, сілімей-тері синдромы, геморрагиялық васкулит). Клиникасы. Диагностикалық критерий. Емдеу. Болжамы.
20	Өкпенің туа біткен және тұқым қуалаған аурулары	Муковисцидоз. Таралуы. Тұқым қуалау типі. Клиникалық формалары. Диагностика (пилокарпиндік сынама, ДНҚ-диагностика). Пренатальдық диагностика. Саралау диагностикасы. Емдеу. Картагенер синдромы. Өкпе гемосидерозы, Гудпасчер синдромы. Альфа-1-антитрипсин тапшылығы. Тұқым қуалау типі. Клиникалық және рентгенологиялық көрініс. Сыртқы тыныс алу функциясының бұзылу типі. Саралау диагнозы. Ағымы және нәтижесі. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу. Диспансерлік бақылау.

21	Альвеолиттер. Бронхообструкциялы синдром	Этиология. Патогенез. Жіктемесі: экзогендік аллергиялық альвеолит, идиопатиялық фиброздаушы альвеолит (Хаммен-Рич ауруы). Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Ағымы. Клиникасы мен ағымының жасқа байланысты ерекшеліктері. Емдеу. Нәтижесі. Бронхылық обструкция синдромы. Саралау диагнозы. Емдеудің қазіргі тәсілдері.
22	Респираторлық аллергоздар	Таралуы. Этиология және патогенез. Генетикалық және сыртқы факторлардың (аллергендер) рөлі. Әртүрлі формалардың орналасуы бойынша клиникасы (ринит, трахеит, бронхит, синусит, экзогендік аллергиялық альвеолит). Диагностика. Тыныс жолдарының тиісті аймақтарының қабынбалы ауруларына қойылатын саралау диагнозы. Жіті кезеңде және аурудың қайтуы кезеңінде емдеу. Алдын алу. Диспансерлік бақылау.
23	Плевриттер. Тыныстық жеткіліксіздік	Плевриттер. Этиология және патогенез. Жіктемесі. Клиника. Диагностика. Рентгенологиялық белгілер. Плевра пункциясына арналған көрсетілімдер. Саралау диагнозы. Ағымы, асқынулар және нәтижесі. Емдеу. Тыныстық жеткіліксіздік. Себептері. Жіктемесі. Патогенез. Клиникасы. Сыртқы тыныс функциясын зерттеу әдістері. Емдеу. Тыныстық жіті жеткіліксіздікті шұғыл емдеу.
24	Өңеш аурулары	Жіктемесі. Функциялық бұзылу (гипотониялық және гипертониялық дискинезия, кардия жеткіліксіздігі, гастроэзофагальдық рефлюкс). Даму ақаулары (қысқа өңеш, кардия халазиясы, өңеш дивертикулы). Жүре пайда болған аурулар (халазия, ахалазия, эзофагиттер, пепсистік ойықжара, веналардың варикоздық кеңеюі). Клиникасы. Диагностикасы. Зерттеу әдістері. Клиниканың жасқа байланысты ерекшеліктері. Саралау диагнозы. Емдеу. Алдын алу.
25	Ішектің созылмалы бейспецификалы аурулары	Ішектің созылмалы бейспецификалы аурулары. Гельминтоздар. Этиология. Патогенез. Клиникалық әйгіленімі. Диагностиканың зертханалық және аспаптық әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу. Диспансерлік бақылау.

		профилактические курсы, химиопрофилактика «здоровых» контингентов в «группах риска». Противорецидивные курсы лечения. Методика. Методы контроля, оценка эффективности.
9	Экспертиза трудоспособности при туберкулезе	Трудовая реабилитация. Причины потери трудоспособности. Ограничения профессиональной деятельности в связи с перенесенным туберкулезом легких. Организация работы МСЭК. Правила и оформление экспертизы трудоспособности у больных, туберкулезом легких. Формы медицинской документации. Решения МСЭК по трудовой реабилитации больных.
10	Социальная реабилитация и рациональное трудоустройство	Социальная реабилитация и рациональное трудоустройство. Лечебная физкультура, физиотерапия. Принципы лечебной гимнастики. Показания для физиотерапии у больных туберкулезом легких. Принципы дыхательной гимнастики. Показания для больных туберкулезом легких. Механизм воздействие физических факторов. Виды физиотерапии. Показания для физиотерапии у больных туберкулезом легких. Лазерная терапия. Организация работы физиотерапевтического кабинета. Личностные особенности больных туберкулезом легких. Методы коррекции психологических сдвигов.
	Итого: 360 часов	
	Детская фтизиатрия амбулаторно-поликлиническая	
1	Нормативно-правовые акты и документация в организациях первичной медико-санитарной помощи (ПМСП)	Нормативно-правовые акты и документация в противотуберкулезном диспансере. Содержание и методы работы участкового педиатра-фтизиатра. Профилактическая работа, лечебно-диагностическая, санитарно-просветительная работа, работа с участковой сестрой. Виды и методы совместной работы диспансеров с медицинскими учреждениями общего профиля и Государственным санитарно – эпидемиологическим надзором. Взаимодействие диспансеров с органами просвещения и социального обеспечения.
2	Туберкулинодиагностика у детей	Туберкулин. Виды туберкулина. Виды туберкулиновых проб. Показания, противопоказания, соотношения с другими диагностическими процедурами и прививочным календарем. Осложнения туберкулинодиагностики. Оценка туберкулиновых проб. Туберкулинодиагностика как метод определения первичного инфицирования. «Вираж» туберкулиновой реакции. Показания для ре-

		графического исследования – цифровые флюорографы. Группы «риска» среди поликлинических контингентов, социально – дезадаптированных лиц. Особенности выявления туберкулеза у лиц пожилого и старческого возраста. Исследование мокроты на микобактерии туберкулеза – основной метод выявления туберкулеза у нетранспортабельных лиц. Выявление туберкулеза в труднодоступных территориях. Раннее выявление туберкулеза. Понятие о своевременном, несвоевременном и позднем выявлении туберкулеза. Организация выявления туберкулеза в других странах.
7	Профилактика туберкулеза	Противотуберкулезная вакцинация. Обоснование противотуберкулезной вакцинации. Вакцина БЦЖ, характеристика, методика приготовления, критерии качества и пригодности к применению. Методика проведения вакцинации. Показания, противопоказания. Техника введения вакцины. Реакция организма на внутрикожное введение вакцины, характеристика иммуноморфологических реакций. Наблюдение за течением прививочной реакции. Ревакцинация. Контингенты. Сроки проведения. Осложнения вакцинации и ревакцинации Основные причины. Виды осложнений. Профилактика и лечение осложнений. Наблюдение за лицами, перенесшими осложнения. Наблюдение за эффективностью вакцинации. Составление плана проведения вакцинации и ревакцинации. Контроль за его выполнением. Проведение вакцинации БЦЖ в других странах. Перспективы совершенствования противотуберкулезной вакцинации. Химиопрофилактика (первичная и вторичная). Обоснование профилактической химиотерапии. Первичная и вторичная химиопрофилактика. Методика химиопрофилактики. Контингенты. Оценка эффективности. Осложнения, методы их предупреждения и лечения. Санитарная профилактика. Учет и изоляция бактериовыделителей, дезинфекция, санитарно-просветительная работа. Мероприятия по профилактике заражения туберкулезом от животных. Мероприятия по профилактике туберкулеза у медицинских работников.
8	Амбулаторное лечение больных туберкулезом легких	Показания для амбулаторного лечения. Виды амбулаторного лечения. Амбулаторное лечение как этап основного курса антибактериальной терапии. Методика. Сезонные

26	Созылмалы гепатит және бауыр циррозы. Бауыр функциясының жеткіліксіздігі	Созылмалы гепатит және бауыр циррозының этиологиясы мен патогенезі. Зерттеудің зертханалық және аспаптық әдістері. Бауыр биопсиясына арналған көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер. Ағымы және нәтижесі. Болжамы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Бауыр функциясы жеткіліксіздігінің себептері және патогенезі. Клиникасы. Диагностика. Саралау диагнозы. Ағымы және нәтижесі. Емдеу. Бауыр комасы кезінде шұғыл көмек көрсету. Болжамы.
27	Бүйректің туа біткен және тұқым қуалаған аурулары	Тұқым қуалаған нефрит. Бүйрек дамуының және несеп шығару жолдарының аномалиясы (агенезия, гипоплазия, поликистоз, гидронефроз). Клиникасы. Диагностиканың зертханалық және аспаптық әдістері. Несеп шығару жүйесінің даму ақауларының пренатальдық диагностикасы. Саралау диагнозы. Асқынулар. Консервативтік ем. Хирургиялық әдіспен емдеуге арналған көрсетілімдер. Тұқым қуалаған нефрит. Патогенез. Клиника. Диагностика. Саралау диагнозы. Ағымы және нәтижесі. Болжам. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Полиурия синдромымен тубулопатия (бүйрек глюкозуриясы, бүйректік қантсыз диабет, бүйректік соялық диабет). Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Нәтижесі. Диетотерапия. Емдеу. Рахиттәрізді синдромды тубулопатия (фосфат-диабет, де Тони-Дебре-Фанкони синдромы). Клиникасы. Диагностика. Рентгенологиялық мәліметтер. Саралау диагнозы. Нәтижесі. Ағымы. Нефролитиазбен тубулопатия (цистинурия, оксалурия, глицинурия, ксантинурия). Клиника. Диагностика. Емдеу. Диетотерапия.
28	Жүре пайда болған нефропатия	Рефлюкс-нефропатия. Нефроздық синдром. Жіктемесі. Патогенез. Клиникалық әйгіленімі. Диагностика. Зертханалық зерттеулер. Саралау диагнозы. Нәтижесі. Болжамы. Емдеу принциптері.
29	Қуық аурулары	Циститтер. Этиологиясы. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Алдын алу. Диспансерлік бақылау.
30	Бүйрек функциясының жеткіліксіздігі	Бүйрек функциясының жіті жеткіліксіздігі. Анықтамасы. Себептері. Патогенез. БФЖЖ сатысы. Әртүрлі сатылардың клиникалық әйгіленімі және биохимиялық көрсеткіштері.

		Саралау диагнозы. БФЖЖ сатысына байланысты емдеу. Бүйрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігі. БФСЖ себептері және сатылары. БФСЖ әртүрлі сатыларындағі клиникалық әйгіленімдер және биохимиялық көрсеткіштер. Емдеу принциптері. Диетотерапия (Джордано-Джованетти, Борт). Бүйрек трансплантациясын және гемодиализ өткізуге арналған көрсетілімдер.
31	Теміртапшылықты анемия	Этиология. Патогенез. Клиника. Гемограмма және темір алмасу көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы және нәтижесі. Емдеу. Алдын алу. Аплазиялық анемия (қанөндіру депрессиясы). Иммундық аплазиялық анемия. Этиопатогенез. Клиника. Диагностика. Гемограмма, миелограмма және трепанобиопсия көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы және нәтижесі. Емдеу. Жұлын трансплантациясына арналаған көрсетілімдер. Тұқым қуалаған аплазиялық анемия (Фанкони, Блекфен-Даймонд анемиясы). Патогенез. Клиника. Диагностика. Саралау диагнозы. Емдеу. Диспансерлік бақылау
32	Тұқым қуалаған гемолиздік анемия	Тұқым қуалаған гемолиздік анемия. Ферментопатия (глюкоза-6-фосфатдегидрогеназа, пируваткиназа тапшылығы). Гемолиз патогенезі. Клиника. Диагностика. Саралау диагнозы. Емдеу. Гемолиздік криз кезінде шұғыл көмек көрсету. Гемоглобинопатия (талассемия, орақ тәрізді жасушалы анемия және т.б.). Гемолиз патогенезі. Клиника. Гемограмма көрсеткіштері, эритроциттердің морфологиялық ерекшеліктері. Саралау диагнозы. Ағымы және нәтижесі. Болжамы. Емдеу.
33	ДВС-синдром	ДВС-синдром. Микроангиопатиялық гемолиздік анемия. ДВС-синдром. Себептері. Патогенезі. Клиникалық әйгіленімі, коагулограмма көрсеткіштері және сатысына байланысты емдеу. Ағымы. Болжамы. Профилактика. Гемолиздік-уремиялық синдром (Гассер синдромы). Этиология. Патогенез. Клиника. Диагностика. Гемограмма, коагулограмма көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы, асқынулар, нәтижесі. Шұғыл көмек көрсету. Қалпына келтіру кезінде емдеу. Тромбоздық тромбоцитопениялық пурпура (Мошковиц синдромы). Себептері. Патогенез. Клиника.

		диспансеров с органами просвещения и социального обеспечения, пенитенциарными органами.
2	Противотуберкулезный диспансер	Противотуберкулезный диспансер, его структура и организация работы. Типы диспансерных учреждений Структура диспансеров. Штаты. Категории диспансеров. Диспансерный метод наблюдения. Функции противотуберкулезного диспансера.
3	Диспансеризация больных туберкулезом	Диспансерные группы больных активным, затихающим, излеченным туберкулезом, лиц, контактирующих с больными туберкулезом или с подозрением на туберкулез неясной активности. Характеристика наблюдаемых контингентов. Интерпретация основных понятий, используемых в практической работе противотуберкулезных учреждений: активность процесса, стабилизация процесса, клиническое излечение, обострение и рецидив, остаточные изменения, больной бактериовыделитель, основной курс химиотерапии, отягощающие факторы.
4	Комплексный план борьбы с туберкулезом в условиях противотуберкулезного диспансера	Анализ деятельности противотуберкулезных диспансеров по основным разделам: профилактика, раннее выявление, лечение. Составление годового отчета. Основные формы медицинской документации. Содержание и методы противотуберкулезной работы в поликлиниках, больницах, родильных домах, психоневрологических интернатах, дошкольных, школьных, средних и высших образовательных учреждениях. Особенности работы диспансера в сельской местности.
5	Очаг туберкулезной инфекции	Понятие об очаге туберкулезной инфекции, степень эпидемиологической опасности, классификация. Первичное обследование очага. Мероприятия в очаге туберкулезной инфекции с учетом типа очага. Выявление туберкулеза среди лиц, контактировавших с больными.
6	Методика и организация раннего выявления туберкулеза	Методика и организация раннего выявления туберкулеза. Использование пробы Манту с 2 Т.Е. при обследовании взрослого населения. Флюорография - основной метод массовых профилактических обследований для выявления больных с патологией легких. Достоинства и недостатки флюорографии. Профилактическая и диагностическая флюорография. Декретированные сроки обследования населения на туберкулез. Контингенты населения, подлежащие обязательному обследованию на туберкулез. Современные новые технологии флюоро-

13	ВИЧ–связанный туберкулез у детей	Влияние ВИЧ–инфекции на диагностику туберкулеза у детей. Дифференциальная диагностика туберкулеза у ВИЧ–инфицированных детей. Контактные дети с возможной ВИЧ–инфекцией. Клиническое распознавание и лабораторное тестирование ВИЧ–инфекции у больных туберкулезом. Противотуберкулезная терапия у ВИЧ–положительных больных туберкулезом. Лечение других ВИЧ– связанных заболеваний у больных с сочетанной патологией.
14	Лечение туберкулеза у детей	Принципы, методы, стандарты. Схемы. Категории больных. Формы отчетно-учетной документации. Методы контроля. Диагностический алгоритм при подозрении на туберкулез. Остаточные изменения в легких после излечения туберкулеза. Критерии активности туберкулеза. Критерии излечения.
15	Лечение резистентных форм туберкулеза. Побочные действия терапии	Категории и схемы лечения больных с лекарственно-устойчивым туберкулезом. Побочные действия химиотерапии туберкулеза, профилактика и их устранение.
16	Осложнения вторичных форм туберкулеза	Осложнения туберкулеза. Тактика и лечение осложнений.
17	Профилактика туберкулеза у детей	Организация противотуберкулезной работы. Профилактика возникновения туберкулеза у детей, не имевших контакта с больными туберкулезом. Профилактика туберкулеза у детей, находившихся в контакте с больными туберкулезом. Вакцинация вакциной БЦЖ. Эффективность специфической профилактики туберкулеза. Химиопрофилактика туберкулеза. Санитарная профилактика. Мероприятия в очаге туберкулезной инфекции.
	Итого: 360 часов	
	Фтизиатрия амбулаторно-поликлиническая (диспансер)	
1	Нормативно-правовые акты и документация в организациях первичной медико-санитарной помощи (ПМСП)	Нормативно-правовые акты и документация в противотуберкулезном диспансере. Содержание и методы работы участкового фтизиатра. Профилактическая работа, лечебно-диагностическая, санитарно-просветительная работа, работа с участковой сестрой. Виды и методы совместной работы диспансеров с медицинскими учреждениями общего профиля и Государственным санитарно – эпидемиологическим надзором. Взаимодействие

		Гемограмма және гемостазиограмма көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы және нәтижесі. Емдеу принциптері. Қарқынды терапия, БФЖЖ емдеу. Ірі гемангиома (Казабах-Мерит синдромы). Гемолиз патогенезі. Клиника. Диагностика. Емдеу.
34	Тромбоцитопатия	Тұқым қуалаған тромбоцитопатия (Гланцман, Бернар-Сулье ауруы). Патогенез. Клиника. Диагностика. Виллебранд ауруы. Тұқым қуалау типі. Патогенез. Клиника. Диагностика. Гемостазиограмма көрсеткіштері. Тромбоцитопатиялардың саралау диагнозы. Емдеу. Жүре пайда болған тромбоцитопатия. Себептері. Диагностика әдістері. Емдеу. Профилактика.
35	Қантты диабет. Қантсыз диабет	Қантты диабет. Қантсыз диабет. Жиілігі. Этиология. Патогенез. Жіктемесі (ДДСҰ, Мартынов). Ерте және жасөспірімдік шақтағы клиникасының ерекшеліктері. Диагностиканың зертханалық әдістері, глюкозаға төзімділік тесті. Саралау диагнозы. Ағымы және нәтижесі. Асқынулар. Емдеу принциптері. Диспансерлік бақылау. ҚР қантты диабетпен ауыратын балаларға көмек ұйымдастыру. Қантсыз диабет. Диабеттік комалар. Себептері, диабеттік команың әртүрлі түрлерінің клиникалық ерекшеліктері және биохимиялық көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Шұғыл көмек. Профилактика.
36	Қалқаншабез және паратиреоидтық без аурулары	Гипотиреоз. Ілкі және салдарлық, туа біткен және жүре пайда болған гипотиреоз туралы ұғым. Патогенезі. Жаңа туылған нәрестелердің, емшек еметін және кіші жастағы балалардың клиникасының ерекшеліктері. Диагнозы. Диагностиканың зертханалық әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері. Диспансерлік бақылау. ҚР нәрестелерді гипотиреозға скрининг-тексеру. Диффузиялы уытты зоб. Этиология. Патогенез. Клиника. Зерттеудің зертханалық әдістері. Саралау диагнозы. Ағымы және нәтижесі. Емдеу. Операция жасауға арналған көрсетілімдер. Диспансерлік бақылау. Йодтапшылықты аурулар туралы түсінік. Эндемиялық (йодтапшылықты) зоб. Клиника. Емдеу. Профилактика. ҚР эндемиялық зобтың жағдайы. Аутоиммундық тиреоидит. Этиопатогенез. Клиника.

		Диагностика. Емдеу. Гипопаратиреоздар. Гиперпаратиреоздар. Этиология және патогенез. Клиника. Фосфор-кальций алмасудың көрсеткіштері. Диагноз. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері.
37	Бой патологиясы. Семіздік	Бойды және дене пропорциясын бағалау. Баланың өсуі мен дамуына гормондардың әсері (өсу гормоны, тиреоидтық, жыныстық гормондар). Нанизм. Тұқым қуалаған факторлар, өсудің кідіруі генезіндегі соматикалық созылмалы аурулар. Қысқабойлылықтың әртүрлі формаларының саралау диагнозы. Гипофизарлық нанизм. Диагностика әдістері (сүйектік жас, өсу гормонының секрециясын зерттеу, компьютерлік және магнит-резонанстық томография). Толықтырғыш гормондық терапия. Диспансерлік бақылау. Гигантизм. Ұзынбойлылықтың әртүрлі формаларының саралау диагнозы. Гипофизарлық гигантизм диагностикасы, клиникасы және емдеу. Семіздік. Этиология. Патогенез. Жіктемесі. Клиника. Метаболизмдік бұзылыстар. Диагностика әдістері (краниография, көз түбі, пзаттек алмасу көрсеткіштері, гормондық бейін). Семіздіктің әртүрлі формаларының саралау диагнозы. Емдеу. Диетотерапия. Диспансерлік бақылау. Профилактика.
38	Жыныстық дамудың және жыныстық нақтыланудың бұзылуы	Мерзімінен бұрын жыныстық жетілу. Анықтамасы. МБЖЖ шынайы және жалған формаларында клиникалық көріністің және гормондық статустың ерекшеліктері. Диагностика. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Гипогонадизм. Анықтамасы. Себептері, ілкі және салдарлық гипогонадизм кезіндегі клиникалық әйгіленім және гормондық статус. Диагностика. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Клайнфельтер синдромы. Шерешевский-Тернер синдромы. Клиника. Диагностика. Кариотип сипаттамасы. Толықтырғыш гормондық терапия. Гермафродитизм. Клиника. Зертханалық диагностика әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері.
	Барлығы: 360 */ 180сағат**	

5	Туберкулез внутригрудных лимфатических узлов	Туберкулез внутригрудных лимфатических узлов. Схемы лимфатических узлов и лимфатических сосудов легких и средостения. Клиническая и рентгенологическая диагностика поражения лимфатических узлов. Инфильтративный и туморозный бронхоадениты, течение и лечение. Значение бронхоскопии для диагностики туберкулеза внутригрудных лимфатических узлов и его осложнений.
6	Особенности течения туберкулеза у новорожденных и грудных детей	Патогенез иммунологической реакции у новорожденных и грудных детей. Особенности течения туберкулеза у новорожденных и грудных детей. Осложнения первичного туберкулеза, их диагностика и лечение.
7	Осложнения первичных форм туберкулеза	Осложнения первичных форм туберкулеза. Характеристика. Клиника. Диагностика. Лечение. Особенности тактики ведения у детей и подростков.
8	Милиарный, диссеминированный туберкулез легких у детей и подростков	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Особенности лечения. Исходы.
9	Очаговый туберкулез легких	Распространенность среди подростков. Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Особенности лечения. Исходы.
10	Инфильтративный туберкулез легких	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Особенности лечения. Исходы.
11	Вторичный туберкулез подростков.	Особенности течения. Патогенез вторичного туберкулеза в препубертатном и пубертатном периодах. Роль контакта с больными туберкулезом в этой возрастной группе. Склонность к генерализации и гиперергические реакции на туберкулин, развитие двусторонних процессов, вспышек вокруг старых очагов, скклонность к распаду и бронхогенному прогрессированию. Особенности клиники: малая выраженность клинических симптомов в начале заболевания. Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Особенности лечения. Исходы.
12	Аномалии и пороки развития легких	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Особенности лечения. Исходы.

Детская фтизиатрия в стационаре		
1	Эпидемиология детского туберкулеза	Источники и пути проникновения туберкулезной инфекции. Общие вопросы эпидемиологии. Основные эпидемиологические показатели. Факторы риска развития заболевания туберкулезом у детей и подростков.
2	Патогенез первичного туберкулеза	Патогенез первичного туберкулеза. Снижение активности иммунитета как возрастная особенность организма ребенка. Реактивность организма и нейрогуморальной регуляции в переходном возрасте. Значение массивности и «входных ворот» инфекции для возникновения первичного туберкулеза. Инфицирование, вираж туберкулиновых реакций. Характерные особенности первичного периода туберкулезной инфекции. Значение туберкулиновых проб для диагностики первичного туберкулеза. Параспецифические реакции. Туберкулезная интоксикация у детей и подростков. Клинические признаки, течение, лечение и исходы.
3	Диагностика туберкулеза у детей.	Диагностические трудности. Особенности клинических проявлений, отсутствие строго специфических симптомов. Объективный статус ребенка: внешний вид. Обязательный диагностический минимум. Дополнительные и факультативные методы диагностики. Бактериоскопические и бактериологические методы диагностики туберкулеза. Рентгенологическое исследование легких, микроскопическое исследования мокроты, кожная проба Манту. Дети повышенного риска по заболеванию туберкулезом. Организация массовой туберкулинодиагностики и проверочного флюорографического обследования, использование иммунологических тест-систем в скрининге туберкулеза.
4	Первичный туберкулезный комплекс	Первичный туберкулезный комплекс. Патоморфология первичного комплекса. Неосложненный и осложненный первичный комплекс. Клинические признаки, диагностика, течение и лечение. Значение бронхоскопии для профилактики осложнений. Исходы первичного комплекса и значение остаточных изменений после его излечения для возникновения вторичных форм туберкулеза.

Стационардағы фтизиатрия		
1	Туберкулезге қарсы қызметті ұйымдастыру	Туберкулезге қарсы жұмысты ұйымдастыру. Туберкулезге қарсы күрес жөніндегі қоғамдық ұйымдар. Туберкулезге қарсы қызметтің құрылымы. Туберкулездік стационардың функциясы және міндеттері. Туберкулезге қарсы халықаралық және ұлттық бағдарламалар.
2	Фтизиатрия дамуының тарихи кезеңдері	Фтизиатрияның медициналық мамандықтардың арасындағы орны мен рөлі. Фтизиатрияның пайда болу және даму тарихы. Туберкулез туралы тарихи мәліметтер, оның инфекциялық табиғаты туралы эмпириялық түсінік. Туберкулез қоздырғышының ашылуы. Роберт Кохтың фтизиатрия тарихындағы жұмысының маңызы. Туберкулиннің ашылуы. Туберкулинодиагностика және туберкулез профилактикасы. Қазақстандағы фтизиатрияның тарихы. Туберкулезге қарсы диспансерлік қызметті құру. Туберкулезбен күрес жөніндегі халықаралық ұйымдардың тарихи рөлі. Туберкулезді емдеудің тарихи кезеңдері. Туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеуге арналған санаторийлерді ұйымдастыру. Қайырымдылық ұйымдарының туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеудегі рөлі. Туберкулезге қарсы антибактериялық препараттардың ашылуы. Туберкулездің алдын алу тарихы.
3	Туберкулез эпидемиологиясы	Негізгі эпидемиологиялық көрсеткіштер: инфекциялану және инфекциялану қаупі, аурушаңдық және ауырғыштық, өлім-жітім. Туберкулездік инфекцияның таралуы. Қолайлы және қолайсыз эпидемиологиялық жағдаят туралы түсінік. Әлеуметтік және медициналық-биологиялық факторлардың туберкулездің дамуындағы рөлі. Туберкулезбен ауыратын қауіп топтары. Зерттеу изоляторларындағы, түрмедегі және колониялардағы туберкулез. Туберкулезді таралған инфекция ретінде жоюдың қазіргі тұжырымдамасы. Туберкулезбен күрес жөніндегі ұлттық бағдарламалар.
4	Туберкулез этиологиясы	Туберкулез қоздырғышы және оның қасиеті: морфология, химиялық құрылымы, заттек алмасу, тамақтану, тыныс алу, көбею, тіршілік ету.

		ортасының сыртқы факторларына қатысы. Адамдар мен жануарларға туберкулез микобактерияларының әртүрлі түрлерінің патогенділігі. Туберкулез микобактерияларының полиморфизмі. Туберкулез микобактерияларының Л-формалары және олардың клиникалық маңызы. Атиптік микобактерия. Микобактерияларды бірдейлендіру әдістері. Дәрі-дәрмектік тұрақтылық және оның клиникалық маңызы. Туберкулез кезіндегі бейспецификалы микрофлора.
5	Туберкулез кезіндегі патогенез және патоморфологиялық өзгерістер	Туеркулез көздері, зарарлану жолдарымен тәсілдері. Туберкулез кезіндегі табиғи және жүре пайда болған резистенттілік, қорғану реакциялары.: фагоцитоз, баяу типті жоғары сезімталдық, (антиденетәрізді). Жасырын микробизм. Туберкулездік гранулеманың қалыптасуы. Ілкі инфекциялану және туберкулезбен ауыру механизмі. Туберкулезбен ауыруға алып келетін факторлар. Туберкулездік үдеріс дамуының негізгі кезеңдері. Туберкулездік инфекцияның ілкі және салдарлық кезеңі. Туберкулез кезіндегі экзогендік және эндогендік инфекцияның патогенетикалық рөлі. Туберкулездің реактивация шарты. Ерте және кеш болған диссеминация, диссеминацияланған туберкулездің даму шарттары. Реинфекциялық ілкі туберкулез. Туберкулезді клиникалық емдеу.
6	Туберкулез кезіндегі аллергия және иммунитет	Иммунитет ұғымы. Иммундық реакциялардың даму механизмі. Иммунитеттің түрлері. Иммундық-компетенттік жасушалар, олардың функциясы және өзара әсері, иммундық жауап тәсілдері. Жасушалық иммунитет. Гуморальдық иммунитет. Туберкулезге қарсы иммунитет буындары. Туа біткен және жүре пайда болған иммунитет тапшылығының туберкулез кезінде ілкі инфекцияланудың нәтижесіне әсері. Аллергия, жылдам және баяу типті аллергиялық реакция. Аллергиялық реакциялардың айырмашылығын анықтайтын факторлар. Туберкулез кезінде аллергияның дамуы. Поствакциналық және инфекциялық аллергия.
7	Туберкулез және тұқым қуалаушылық	Тұқым қуалау факторларының инфекциялық аурулардың дамуындағы рөлі. Туберкулез кезінде тұқым қуалаушылық рөліне көзқарастардың

44	Туберкулез периферических лимфатических узлов	Клиническая классификация. Клиническое течение. Диагностика. Лечение и профилактика.
45	Другие редкие локализации туберкулеза	Клиническое течение. Диагностика. Лечение и профилактика.
46	Основные принципы лечения туберкулеза	Раннее начало; длительность и непрерывность; комбинированность; комплексность; индивидуальный подход. Контроль за эффективностью антибактериальной химиотерапии. Лечебная тактика в зависимости от возраста пациента. Антибактериальная химиотерапия впервые выявленных больных туберкулезом легких. Химиотерапия больных с «малыми» формами туберкулеза. Химиотерапия больных без признаков деструкции. Химиотерапия больных с наличием деструктивных изменений в легких. Лечебная тактика при впервые выявленном туберкулезном процессе сомнительной активности. Антибактериальная химиотерапия больных ранее лечившихся противотуберкулезными препаратами. Химиотерапия больных с рецидивом туберкулезного процесса. Химиотерапия больных с хроническим туберкулезным процессом без бактериовыделения. Химиотерапия больных с хроническим туберкулезным процессом с деструкцией и бактериовыделением. Коллапсотерапия: искусственный пневмоторакс, пневмоперетонеум. Механизм лечебного действия. Показания. Пневмоторакс-ный аппарат: устройство, принцип действия. Методика применения искусственного пневмоторакса и пневмоперетонеума. Осложнения и методы их устранения. Показания и виды хирургического лечения туберкулеза органов дыхания. Виды хирургического лечения туберкулеза других локализаций.
47	Экспертиза трудоспособности при туберкулезе	Экспертиза трудоспособности при туберкулезе. Трудовая реабилитация. Причины потери трудоспособности. Ограничения профессиональной деятельности в связи с перенесенным туберкулезом легких. Организация работы МСЭК. Правила и оформление экспертизы трудоспособности у больных, туберкулезом легких. Формы медицинской документации. Решения МСЭК по трудовой реабилитации больных.
	Итого: 360 часов	

33	Туберкулез и пороки развития легких	Патогенетическая взаимосвязь. Методы диагностики. Особенности течения и клинических проявлений. Особенности лечебной тактики.
34	Туберкулез и рак легкого	Патогенез сочетания. Методы диагностики. Особенности клинического течения заболеваний при их сочетании. Лечебная тактика, прогноз. Профилактика.
35	Туберкулез и СПИД	Туберкулез - маркер СПИДа. Патогенез сочетанного процесса. Особенности туберкулеза у больных СПИДом. Лечебная тактика, прогноз. Профилактика.
36	Туберкулез у больных алкоголизмом и наркоманией	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Осложнения. Лечение. Реабилитация. Экспертиза трудоспособности.
37	Туберкулез, беременность и материнство	Беременность и роды - фактор риска заболевания туберкулезом. Показания для прерывания беременности при туберкулезе легких. Особенности течения туберкулеза легких во время беременности и в раннем послеродовом периоде. Диагностика туберкулеза во время беременности и в послеродовом периоде. Особенности лечебной тактики. Профилактика туберкулеза.
38	Внелегочной туберкулез	Общее представление об основных локализациях внелегочного туберкулеза. Внелегочные локализации туберкулеза. Частота и соотношение отдельных внелегочных локализаций. Патогенез внелегочного поражения. Группы риска.
39	Туберкулез центральной нервной системы	Классификация, формулировка диагноза, клинические проявления, методы диагностики, лечение.
40	Туберкулез костной системы	Классификация, формулировка диагноза. Клинические проявления. Методы диагностики, терапия ex juvantibus. Лечение: антибактериальная и патогенетическая терапия, хирургические методы лечения (показания). Профилактические мероприятия.
41	Туберкулез мочеполовой системы	Классификация, формулировка диагноза. Клинические проявления. Методы диагностики. Лечение: консервативное и хирургическое (показания). Профилактика.
42	Туберкулез глаз. Туберкулез кожи	Классификация. Клинические проявления. Диагностика. Осложнения. Лечение и профилактика.
43	Абдоминальный туберкулез	Клинические формы. Диагностика. Лечение и профилактика.

		эволюциясы. Организмнің туберкулездік инфекцияны қабылдағыштығын және туберкулез үдерісі ағымының ерекшеліктерін анықтайтын генетикалық факторлар. Туберкулез кезінде ілкі инфекциялану нәтижесін болжаудағы генетикалық факторлардың рөлі. Туберкулез жөніндегі алдын алу шараларын өткізу кезіндегі генетикалық консультациялардың маңызы. BCG генін табу. Туберкулезде генотиптің ерекшелігіне байланысты емдеу тәсілі.
8	Туберкулездің клиникалық жіктемесі	Туберкулезді жіктеудің негізгі принциптері. Туберкулездің халықаралық жіктемесі. Туберкулездің отандық жіктемесі. Жіктеменің бөлімдері: туберкулездік инфекцияның ілкі және салдарлық кезеңі, туберкулездің клиникалық формалары, орналасуы, туберкулез үдерісінің таралуы және фазасы. Асқынулар. Туберкулезден кейінгі қалдық өзгерістер. Диагноз құру.
9	Туберкулезбен ауыратын науқастарды объективті тексеру	Физикалық тексеру әдістері. Физикалық тексерудің әртүрлі әдістерінің өкпе туберкулезі диагностикасындағы ақпараттандырылуы. Туберкулезге шалдыққан науқастың шағымы мен анамнездік мәліметтерінің ерекшеліктері. Науқасты тексеру. «Habitus phtisycus». Параспецификалық реакцияларға негізделген өзгерістер. Пальпация, туберкулез кезіндегі «қорғану» симптомдары. Перкуссия, туберкулез үдерісінің сипатына және оның асқынуына байланысты ақпараттандырылуы. Аускультация, туберкулездің әртүрлі формаларында және үдерістің фазаларында тыныс алу сипаты.
10	Туберкулездің бактериологиялық диагностикасы	Туберкулез кезіндегі бактериологиялық зерттеудің эпидемиологиялық және клиникалық маңызы. Патологиялық материалды алу әдістемесі. Туберкулез қоздырғышын табуға арналған бактериоскопиялық, өсіндік және биологиялық зерттеу әдістері, олардың ақпараттандырылуы. Туберкулез диагностикасындағы ДНҚ-полимерлік тізбекті реакция әдісі. Диагноздық бактериологиялық верификациясы. Туберкулездің бейспецификалы асқынуларының бактериологиялық диагностикасы. Туберкулез микобактерияларының дәрі-дәрмекке тұрақтылығын анықтау және оның клиникалық

		маңызы. Туберкулездік қабынуға қосанжарласқан бейспецификалы микрофлораның тұрақтылығын анықтау. Бактериологиялық диагностиканың әртүрлі елдердегі рөлі.
11	Өкпе туберкулезі кезіндегі негізгі клиникалық симптомдардың сипаттамасы	Негізгі клиникалық симптомдардың өкпе туберкулезі кезіндегі сипаттамасы. Тексеру алгоритмі. Эпидемиологиялық анамнез. Туберкулезбен ауыруға алып келетін факторлар. Вакцинация, ревакцинация, туберкулинодиагностика туралы мәлімет. Физикалық, жалпы зертханалық, биохимиялық, иммунологиялық, бактериологиялық және функциялық зерттеу. Рентгенологиялық тексеру. Тексерудің инвазиялық әдістері.
12	Басқа аурулар диагнозының морфологиялық верификациясы	Лимфогранулематоз. Лимфосаркома. Саркоидоз. Бейспецификалы бронхоаденит. Қатерлісінің диссеминациясы. Силикоз. Ұсақошақты пневмония. Гистиоцитоз Х. Альвеолалық протеиноз. Фиброздаушы альвеолит. Өкпе гипертензиясы. Эозинофильдік пневмония. Орталық обыр. Өкпе инфаркты. Перифериялық обыр. Қатерсіз ісік. Ретенциялық жылауық. Аспергиллома. Эхинококкоз. Артериявеналық аневризма. Өкпе жылауығы. Поликистоз. Буллалы ауру. Өкпе абсцесі. Бронхоэктаз ауруы. Обырдың қуыс формасы.
13	Туберкулездің алғашқы формалары	Ересектердегі ілкі туберкулез. Клиникалық әйгіленімдерінің ерекшеліктері, диагностика, емдеу, нәтижесі; диспансердің бақылауы. Ілкі туберкулездің дифференциациялық диагностикасы.
14	Өкпенің милиарлық, диссеминацияланған туберкулезі	Диссеминацияланған туберкулездің ерте және кеш диссеминация кезіндегі ерекшеліктері. Диссеминацияланған туберкулездің клиникалық формалары: жіті, жітілеу, созылмалы. Жіті диссеминацияланған туберкулездің клиникалық нұсқалары. Диагностика, exjuvantibus терапия. Диссеминацияланған туберкулездің саралау диагностикасы. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу. Нәтижесі.
15	Өкпенің ошақты туберкулезі	Туберкулездік инфекцияның селдерлік кезеңінің ерекшеліктері. Ошақты туберкулездің клиника-рентгенологиялық формалары. Ошақты туберкулездің саралау диагностикасы. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу. Нәтижесі.

26	Туберкулез легких и пылевые профессиональные заболевания	Разновидности пневмокониозов, частота сочетания с туберкулезом легких. Силикоз: этиология, патогенез, патоморфологические изменения. Особенности клинических проявлений заболеваний при их сочетании. Лабораторная диагностика силикотуберкулеза. Рентгенологическая характеристика силикотуберкулеза. Изменения бронхов при силикотуберкулезе. Лечебная тактика, исходы. Профилактика.
27	Туберкулез легких и заболевания печени	Поражение печени при туберкулезе, патогенетические механизмы, характер морфологических изменений. Клинические проявления лекарственных гепатитов. Лабораторная диагностика. Лечебная тактика, прогноз. Профилактика гепатитов при туберкулезе.
28	Туберкулез легких и сахарный диабет	Патогенетические механизмы сочетания. Особенности клинических проявлений заболеваний при сочетании. Лабораторная диагностика. Рентгенологическая характеристика. Особенности лечебной тактики, исходы. Профилактика.
29	Туберкулез легких и язвенная болезнь	Патогенетическая взаимосвязь. Своеобразие клинического течения, заболеваний при их сочетании. Диагностика язвенной болезни при туберкулезе. Рентгенологическая характеристика. Лечебная тактика, исходы. Профилактика.
30	Туберкулез легких и алкоголизм	Социально-экономические аспекты сочетания. Особенности клинических проявлений и течения заболеваний при их сочетании. Методы диагностики. Формы сотрудничества фтизиатра и нарколога. Особенности лечебной тактики, исходы. Профилактика.
31	Туберкулез легких и психические заболевания	Патогенетическая связь заболеваний. Выявление туберкулеза в условиях психиатрических учреждений. Диагностика психических нарушений у больных туберкулезом. Особенности клинических проявлений. Лечение и профилактика.
32	Туберкулез легких и заболевания сердечно-сосудистой системы	Патогенез сочетания. Методы диагностики. Своеобразие клинических проявлений. Лечебная тактика, исходы. Профилактика.

22	Осложнения туберкулеза	Плеврит. Острое, подострое и хроническое туберкулезное поражение плевры. Развитие и клинические варианты плеврита. Диагностика и лечение, исходы. Ателектаз. Развитие и клинические варианты ателектазов. Диагностика и лечение, исходы. Туберкулез бронхов. Лимфонодулярный свищ, бронхогенная диссеминация. Механизм развития, клинические проявления. Диагностика и лечение, исходы. Туберкулез верхних дыхательных путей. Клинические проявления, диагностика и лечение, исходы. Кровохарканье и кровотечение. Клиника, диагностика и лечение. Легочно-сердечная недостаточность. Хроническое легочное сердце, стадии развития, клинические проявления. Диагностика и лечение. Амилоидоз внутренних органов. Клинические проявления, диагностика и лечение.
23	Неотложные состояния во фтизиатрии	Определение неотложных состояний. Неотложные состояния в клинике туберкулеза легких. Легочные кровотечения, классификация, механизм развития отличительные признаки. Методы определения источника кровотечения. Тактика ведения больного с легочным кровотечением. Методы остановки кровотечения. Профилактика легочных кровотечений. Спонтанный пневмоторакс, механизм развития, виды. Методы диагностики спонтанного пневмоторакса. Лечение и исходы спонтанного пневмоторакса. Рецидивирующий спонтанный пневмоторакс.
24	Туберкулез и хронические неспецифические болезни органов дыхания	Патогенез заболеваний при их сочетании. Своеобразие клинических проявлений. Особенности рентгенологической характеристики. Бронхоскопическая картина. Лабораторная диагностика. Лечебная тактика, исходы. Профилактика.
25	Туберкулез и микозы	Разновидности микозов, частота сочетания с туберкулезом легких. Патогенез сочетания заболеваний. Особенности клинических проявлений заболеваний при их сочетании. Лабораторная диагностика. Рентгенологическая диагностика. Лечебная тактика, исходы. Профилактика микозов при туберкулезе легких.

16	Өкпенің инфильтративтік туберкулезі	Инфильтраттардың клиника-рентгенологиялық типтері. Инфильтративтік туберкулездің саралау диагностикасы. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу. Нәтижесі.
17	Өкпе туберкулемасы	Туберкулемалардың типтері, клиника-рентгенологиялық ерекшеліктері, ағымы. Диагностика және емдеу, нәтижесі, диспансердің бақылауы. Өкпе туберкулемаларының саралау диагностикасы.
18	Өкпенің каверналы туберкулезі	Қалыптасу себептері, клиникалық әйгіленімі, ағымы. Диагностика және емдеу, нәтижесі, диспансердің бақылауы. Өкпенің каверналы туберкулезінің саралау диагностикасы.
19	Өкпенің фиброзды-каверналы туберкулезі	Қалыптасу себептері, клиникалық әйгіленімі, ағымы. Диагностика және емдеу, нәтижесі, диспансердің бақылауы. Өкпенің фиброзды-каверналы туберкулезінің саралау диагностикасы.
20	Өкпенің циррозды туберкулезі	Қалыптасу себептері, клиникалық әйгіленімі. Диагностика және емдеу, болжау, диспансердің бақылауы. Өкпенің циррозды туберкулезінің саралау диагностикасы.
21	Асқыну сияқты өкпе туберкулезі	«Стероидтық» туберкулез; цитостатикалық терапия, гемодиализ фонында дамыған туберкулез. Терапевтік маскалар және «стероидтық» туберкулез клиникасы.
22	Туберкулездің асқынуы	Плеврит. Плевраның жіті, жітілеу және созылмалы туберкулездік зақымдануы. Плевриттің дамуы және клиникалық нұсқалары. Диагностика және емдеу, нәтижесі. Ателектаз. Ателектаздардың дамуы және клиникалық нұсқалары. Диагностика және емдеу, нәтижесі. Бронх туберкулезі. Лимфонодулярлық жыланкөз, бронхогендік диссеминация. Даму механизмі, клиникалық әйгіленімі. Диагностика және емдеу, нәтижесі.жоғарғы тыныс алу жолдарының туберкулезі. Клиникалық әйгіленімі, диагностика және емдеу, нәтижесі. Қан түкіру және қан кету. Клиника, диагностика және емдеу. Өкпелік-жүректік жеткіліксіздік. Өкпелік созылмалы жүрек, даму сатылары, клиникалық әйгіленімі. Диагностика және емдеу. Ішкі ағзалардың амилоидозы. Клиникалық әйгіленімі, диагностика және емдеу.

23	Фтизиатриядағы шұғыл жағдайлар	Шұғыл жағдайларды анықтау. Өкпе туберкулезі клиникасындағы шұғыл жағдайлар. Өкпеден қан кету, жіктемесі, даму механизмі, ерекшелік белгілері. Қан кету көзін анықтау әдістері. Өкпелік қан кетуі бар науқасты емдеу тәсілі. Қан кетуді тоқтату әдістері. Өкпелік қан кетулерді тоқтату әдістері. Өкпелік қан кетудің алдын алу. Спонтанды пневмоторакс, даму механизмі, түрлері. Спонтанды пневмотораксты диагностикалау әдістері. Спонтанды пневмотораксты емдеу және нәтижесі. Қайталана беретін спонтанды пневмоторакс.
24	Туберкулез және тыныс алу ағзаларының бейспецификалы созылмалы аурулары	Аурулардың жанамаласқан кездегі патогенезі. Клиникалық әйгіленімдерінің өзіндік ерекшеліктері. Рентгенологиялық сипаттамасының ерекшеліктері. Бронхоскопиялық көрінісі. Зертханалық диагностика. Емдеу тәсілі, нәтижесі. Алдын алу.
25	Туберкулез және микоздар.	Микоздардың түрлері, өкпе туберкулезімен қосанжарласу жиілігі. Аурулардың қосанжарласуының патогенезі. Аурулардың қосанжарласуы кезіндегі клиникалық әйгіленімдерінің ерекшеліктері. Зертханалық диагностика. Рентгенологиялық диагностика. Емдеу тәсілі, нәтижесі. Өкпе туберкулезі кезінде микоздардың алдын алу.
26	Өкпе туберкулезі жәнетозаңдық кәсіптік аурулар	Пневмокониоздардың түрлері, өкпе туберкулезімен қосанжарласу жиілігі. Силикоз: этиология, патогенез, патоморфологиялық өзгерістер. Аурулардың қосанжарласуы кезіндегі клиникалық әйгіленімдерінің ерекшеліктері. Силикотуберкуледің зертханалық диагностикасы. Силикотуберкулездің рентгенологиялық сипаттамасы. Бронхылардың силикотуберкулез кезіндегі өзгеруі. Емдеу тәсілі, нәтижесі. Профилактика.
27	Өкпе туберкулезі және бауыр аурулары	Бауырдың туберкулез кезінде зақымдануы, патогенетикалық механизмі, морфологиялық өзгерістердің сипаттамасы. Дәрілік гепатиттердің клиникалық әйгіленімі. Зертханалық диагностика. Емдеу тәсілі, болжам. Туберкулез кезінде гепатиттердің алдын алу.
28	Өкпе туберкулезі және қантты диабет	Қосанжарласудың патогенетикалық механизмдері. Аурулардың қосанжарласуы кезіндегі клиникалық

14	Милиарный, диссеминированный туберкулез легких	Особенности диссеминированного туберкулеза при ранней и поздней диссеминации. Клинические формы диссеминированного туберкулеза: острый, подострый, хронический. Клинические варианты острого диссеминированного туберкулеза. Диагностика, терапия exjuvantibus. Дифференциальная диагностика диссеминированного туберкулеза. Лечение с позиций доказательной медицины. Исходы.
15	Очаговый туберкулез легких	Особенности вторичного периода туберкулезной инфекции. Клинико-рентгенологические формы очагового туберкулеза. Дифференциальная диагностика очагового туберкулеза. Диагностика и лечение с позиций доказательной медицины. Исходы.
16	Инфильтративный туберкулез легких	Клинико-рентгенологические типы инфильтратов. Дифференциальная диагностика инфильтративного туберкулеза. Диагностика и лечение с позиций доказательной медицины. Исходы.
17	Туберкулема легких	Типы туберкулем, клинико-рентгенологические особенности, течение. Диагностика и лечение, исходы, наблюдение диспансера. Дифференциальная диагностика туберкулем легких.
18	Кавернозный туберкулез легких	Причины формирования, клинические проявления, течение. Диагностика и лечение, исходы, наблюдение диспансера. Дифференциальная диагностика кавернозного туберкулеза легких.
19	Фиброзно-кавернозный туберкулез легких	Причины формирования, клинические проявления, течение. Диагностика и лечение, исходы, наблюдение диспансера. Дифференциальная диагностика фиброзно-кавернозного туберкулеза легких.
20	Цирротический туберкулез легких	Причины формирования, клинические проявления. Диагностика и лечение, прогноз, наблюдение диспансера. Дифференциальная диагностика цирротического туберкулеза легких.
21	Туберкулез легких как осложнение	«Стероидный» туберкулез; туберкулез, развившийся на фоне цитостатической терапии, гемодиализа. Терапевтические маски и клиника «стероидного» туберкулеза.

10	Бактериологическая диагностика туберкулеза	Эпидемиологическое и клиническое значение бактериологического исследования при туберкулезе. Методика получения патологического материала. Методы бактериоскопического, культурального и биологического исследования для обнаружения возбудителя туберкулеза, их информативность. Метод ДНК-полимеразной цепной реакции диагностике туберкулеза. Бактериологическая верификация диагноза. Бактериологическая диагностика неспецифичеких осложнений туберкулеза. Определение лекарственной устойчивости микобактерий туберкулеза и ее клиническое значение. Определение устойчивости неспецифической микрофлоры, сопутствующей туберкулезному воспалению. Роль бактериологической диагностики в разных странах.
11	Характеристика основных клинических симптомов при туберкулезе легких	Характеристика основных клинических симптомов при туберкулезе легких. Алгоритм обследования. Эпидемиологический анамнез. Факторы, предрасполагающие к заболеванию туберкулезом. Сведения о вакцинации, ревакцинации, туберкулинодиагностике. Физикальное общее лабораторное, биохимическое, иммунологическое, бактериологическое и функциональное исследования. Рентгенологическое обследование. Инвазивные методы обследования.
12	Морфологическая верификация диагноза других заболеваний	Лимфогранулематоз. Лимфосаркома. Саркоидоз. Неспецифический бронхоаденит. Диссеминация злокачественной природы. Силикоз. Мелкоочаговая пневмония. Гистиоцитоз Х. Альвеолярный протеиноз. Фиброзирующий альвеолит. Легочная гипертензия. Эозинофильная пневмония. Центральный рак. Инфаркт легкого. Периферический рак. Доброкачественная опухоль. Ретенционная киста. Аспергиллома. Эхинококкоз. Артериовенозная аневризма. Киста легкого. Поликистоз. Буллезная болезнь. Абсцесс легкого. Бронхоэктатическая болезнь. Полостная форма рака.
13	Первичные формы туберкулеза	Первичный туберкулез у взрослых. Особенности клинических проявлений, диагностика, лечение, исход; наблюдение диспансера. Дифференциальная диагностика первичного туберкулеза.

		әйгіленімдерінің ерекшеліктері. Зертханалық диагностика. Рентгенологиялық сипаттамасы. Емдеу тәсілінің ерекшеліктері, нәтижесі. Профилактика.
29	Өкпе туберкулезі және ойықжара ауруы	Патогенетикалық өзара байланыс. Аурулардың қосанжарласуы кезіндегі клиникалық әйгіленімдерінің ерекшеліктері. Ойықжара ауруының туберкулез кезіндегі диагностикасы. Рентгенологиялық сипаттамасы. Емдеу тәсілі, нәтижесі. Профилактика.
30	Өкпе туберкулезі және маскүнемдік	Қосанжарласудың әлеуметтік-экономикалық аспектілері. ы сочетания. Аурулардың қосанжарласуы кезіндегі клиникалық әйгіленімдерінің және ағымының ерекшеліктері. Фтизиатр мен наркологтың ынтымақтастық формалары. Емдеу тәсілінің ерекшеліктері, нәтижесі. Профилактика.
31	Өкпе туберкулезі және психикалық аурулар	Аурулардың патогенетикалық байланысы. Психиатриялық мекемелер жағдайында туберкулезді анықтау. Туберкулезбен ауыратын науқастардың пихикалық бұзылыстарының диагностикасы. Клиникалық әйгіленімдерінің ерекшеліктері. Емдеу және алдын алу.
32	Өкпе туберкулезі және жүрек-қантамыр жүйесінің аурулары	Қосанжарласу патогенезі. Диагностика әдістері. Клиникалық әйгіленімдердің өзіндік ерекшеліктері. Емдеу тәсілі, нәтижесі. Профилактика.
33	Туберкулез және өкпе дамуының ақаулары	Патогенетикалық байланыс. Диагностика әдістері. Ағымы мен клиникалық әйгіленімдерінің ерекшеліктері. Емдеу тәсілінің ерекшеліктері.
34	Туберкулез және өкпе обыры	Қосанжарласу патогенезі. Диагностика әдістері. Аурулардың қосанжарласу кезіндегі клиникалық ағымының ерекшеліктері. Емдеу тәсілі, нәтижесі. Профилактика.
35	Туберкулез және ЖИТС	Туберкулез – ЖИТС маркері. Қосанжарласқан үдерістің патогенезі. ЖИТСпен ауыратын науқастар туберкулезінің ерекшеліктері. Емдеу тәсілі, болжам. Профилактика.
36	Маскүнемдікпен және нашақорлықпен ауыратындар туберкулезі	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Емдеу. Оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
37	Туберкулез, жүктілік және ана болу	Жүктілік және босану – туберкулезбен ауыру қаупі факторы. Өкпе туберкулезі кезінде жүктілікті үзуге арналған көрсетілімдер. Жүктілік кезіндегі және

		босанғаннан кейінгі ерте кезеңде өкпе туберкулезі ағымының ерекшеліктері. Туберкулездің жүктілік кезіндегі және босанғаннан кейінгі кезеңдегі диагностикасы. Емдеу тәсілінің ерекшеліктері. Туберкулездің алдын алу.
38	Өкпеден тыс туберкулез	Өкпеден тыс туберкулездің негізгі орналасуы туралы жалпы түсінік. Туберкулездің өкпеден тыс орналасуы. Өкпеден тыс бөлек орналасулардың жиілігі және арақатынасы. Өкпеден тыс зақымданудың патогенезі. Қауіп топтары.
39	Орталық нерв жүйесінің туберкулезі	Жіктемесі, диагнозды құру, клиникалық әйгіленімі, диагностика әдістері, емдеу.
40	Сүйек жүйесінің туберкулезі	Жіктемесі, диагнозды құру. Клиникалық әйгіленімі. Диагностика, ex juvantibus терапия әдістері. Емдеу: антибактериялық және патогенетикалық терапия, емдеудің хирургиялық әдістері (көрсетілімдер). Алдын алу шаралары.
41	Несеп-жыныстық жүйесінің туберкулезі	Жіктемесі, диагнозды құру. Клиникалық әйгіленімі. Диагностика әдістері. Емдеу: консервативтік және хирургиялық (көрсетілімдер). Профилактика.
42	Көз туберкулезі. Тері туберкулезі	Жіктемесі. Клиникалық әйгіленімі. Диагностика. Асқыну. Емдеу және алдын алу.
43	Абдоминальдық туберкулез	Клиникалық формалары. Диагностика. Емдеу және алдын алу.
44	Перифериялық лимфа түйіндерінің туберкулезі	Клиникалық жіктемесі. Клиникалық ағымы. Диагностика. Емдеу және алдын алу.
45	Туберкулездің сирек кездесетін басқа да орналасуы	Клиникалық ағымы. Диагностика. Емдеу және алдын алу.
46	Туберкулезді емдеудің негізгі принциптері	Ерте таралуы; ұзақтығы және үздіксіздігі; құрамдастыру; кешенділік; жеке тәсіл. Бактерияға қарсы химиялық терапияның тиімділігін бақылау. Пациенттің жасына байланысты емдеу тәсілі. Өкпе туберкулезімен ауыратындығы алғаш анықталған науқастарға бактерияға қарсы химиялық терапия қолдану. Туберкулездің «аз» формаларымен ауыратын науқастарға химиялық терапия қолдану. Деструкция белгілері жоқ науқастарға химиотерапия қолдану. Өкпесінде деструкциялық өзгерістер

6	Аллергия и иммунитет при туберкулезе	Понятие иммунитета. Механизм развития иммунных реакций. Виды иммунитета. Иммунно-компетентные клетки, их функции и взаимодействие, способы иммунного ответа. Клеточный иммунитет. Гуморальный иммунитет. Звенья противотуберкулезного иммунитета. Влияние врожденного и приобретенного иммунодефицита на исход первичного инфицирования при туберкулезе. Аллергия, аллергические реакции немедленного и замедленного типа. Факторы, определяющие различие аллергических реакций. Развитие аллергии при туберкулезе. Поствакцинальная и инфекционная аллергия.
7	Туберкулез и наследственность	Роль наследственных факторов в развитии инфекционных заболеваний. Эволюция взглядов на роль наследственности при туберкулезе. Генетические факторы, определяющие восприимчивость организма к туберкулезной инфекции и особенности течения туберкулезного процесса. Значение генетических факторов в прогнозировании исхода первичного инфицирования при туберкулезе. Значение генетических консультаций при проведении профилактических мероприятий по туберкулезу. Обнаружение гена BCG. Лечебная тактика при туберкулезе в зависимости от особенностей генотипа.
8	Клиническая классификация туберкулеза	Основные принципы классификации туберкулеза. Международные классификации туберкулеза. Отечественная классификация туберкулеза. Разделы классификации: первичный и вторичный период туберкулезной инфекции, клинические формы туберкулеза, локализация, распространенность и фаза туберкулезного процесса. Осложнения. Остаточные изменения после туберкулеза. Построение диагноза.
9	Объективное обследование больных с туберкулезом	Методы физикального обследования. Информативность различных методов физикального обследования в диагностике туберкулеза легких. Особенности анализа жалоб и анамнестических данных и жалоб больного туберкулезом. Осмотр больного. «Habitus phtisycus». Изменения, обусловленные параспецифическими реакциями. Пальпация, симптомы «защиты» при туберкулезе. Перкуссия, ее информативность в зависимости от характера туберкулезного процесса и его осложнений. Аускультация, характер дыхания при различных формах туберкулеза и фазах процесса.

		народных организаций по борьбе с туберкулезом. Исторические этапы в лечении туберкулеза. Организация санаториев для лечения больных туберкулезом. Роль благотворительных организаций в лечении больных туберкулезом. Открытие противотуберкулезных антибактериальных препаратов. История профилактики туберкулеза.
3	Эпидемиология туберкулеза	Основные эпидемиологические показатели: инфицированность и риск инфицирования, заболеваемость и болезненность, смертность. Распространенность туберкулезной инфекции. Понятие о благоприятной и неблагоприятной эпидемиологической ситуации. Роль социальных и медико-биологических факторов в развитии туберкулеза. Группы риска заболевания туберкулезом. Туберкулез в следственных изоляторах, тюрьмах и колониях. Современные концепции ликвидации туберкулеза как распространенной инфекции. Национальные программы борьбы с туберкулезом.
4	Этиология туберкулеза	Возбудитель туберкулеза и его свойства: морфология, химическая структура, обмен веществ, питание, дыхание, размножение, отношение к внешним факторам среды обитания. Патогенность различных видов микобактерий туберкулеза для человека и животных. Полиморфизм микобактерий туберкулеза. Л-формы микобактерий туберкулеза и их клиническое значение. Атипичные микобактерии. Методы идентификации микобактерий. Лекарственная устойчивость и ее клиническое значение. Неспецифическая микрофлора при туберкулезе.
5	Патогенез и патоморфологические изменение при туберкулезе	Источники, пути и способы заражения туберкулезом. Естественная и приобретенная резистентность, защитные реакции при туберкулезе: фагоцитоз, повышенная чувствительность замедленного типа, (антителообразование). Латентный микробизм. Формирование туберкулезной гранулемы. Механизм первичного инфицирования и заболевания туберкулезом. Факторы, предрасполагающие к заболеванию туберкулезом. Основные этапы развития туберкулезного процесса. Первичный и вторичный период туберкулезной инфекции. Патогенетическая роль экзогенной и эндогенной инфекции при туберкулезе. Условия реактивации туберкулеза. Ранняя и поздняя диссеминация, условия развития диссеминированного туберкулеза. Реинфекционный первичный туберкулез. Клиническое излечение туберкулеза.

		бар науқастарға химиотерапия қолдану. Күмәнді белсенділікті туберкулез үдерісі алғаш анықталған кезде қолданылатын емдеу тәсілі. Бұрын туберкулезге қарсы препараттармен емделген науқастарға қолданылатын бактерияға қарсы химиотерапия. Туберкулез үдерісі қайталана беретін науқастарға химиотерапия қолдану. Бактерия бөлінбейтін созылмалы туберкулездік үдеріспен ауыратын науқастарға химиотерапия қолдану. Бактерия бөлінетін және деструкциясы бар созылмалы туберкулездік үдеріспен ауыратын науқастарға химиотерапия қолдану. Коллапсотерапия: жасанды пневмоторакс, пневмоперетонеум. Емдеу әсерінің механизмі. Көрсетілімдер. Пневмоторакстық аппарат: құрылғы, жұмыс істеу принципі. Жасанды пневмоторакстық және пневмоперетонеумды қолдану әдістемесі. Асқынулар және оларды жою әдістері. тыныс алу ағзаларының туберкулезін хирургиялық әдіспен емдеу көрсетілімдері және түрлері. Басқа жерлерге орналасқан туберкулезді хирургиялық әдіспен емдеудің түрлері.
47	Туберкулез кезінде жұмысқа жарамдылықты сараптау	Туберкулез кезінде еңбекке жарамдылықты сараптау. Еңбек реабилитациясы. Жұмысқа жарамдылықты жоғалту себептері. Өкпе туберкулезіне ұшырауына байланысты кәсіптік қызметін шектеу. МССК жұмысын ұйымдастыру. Өкпе туберкулезімен ауыратындардың жұмысқа жарамдылығын сараптау тәртібі және ресімдеу. Медициналық құжаттаманың формалары. Науқастарды еңбек реабилитациясы жөніндегі МССК шешімі.
	Барлығы: 360 сағат	
	Стационардағы балалар фтизиатриясы	
1	Балалар туберкулезінің эпидемиологиясы	Туберкулездік инфекция көздері және ену жолдары. Эпидемиологияның жалпы мәселелері. Балалар мен жасөспірімдердің туберкулезбен ауыруының даму қаупі факторлары.
2	Ілкі туберкулездің патогенезі	Ілкі туберкулездің патогенезі. Иммунитет белсенділігінің төмендеуі бала организмінің жас ерекшелігі. Өтпелі кезеңдегі организмнің реактивтілігі және нейрогуморальдық реттелу.

		Инфекциялардың көптігі мен «кіру қақпаларының» ілкі туберкулездің дамуындағы маңызы. Инфекциялану, туберкулиндік реакциялар виражы. Туберкулездік инфекцияның ілкі кезеңіне тән ерекшеліктері. Ілкі туберкулездің диагностикасындағы туберкулиндік сынаманың маңызы. Параспецификалы реакция. Балалар мен жасөспірімдердегі туберкулездік уыттану. Клиникалық белгілері, ағымы, емдеу және нәтижесі.
3	Балалар туберкулезінің диагностикасы	Диагностикалық қиындықтар. Клиникалық әйгіленімдердің ерекшеліктері, спецификалы симптомдардың болмауы. Баланың объективтік статусы: сыртқы кейпі. Міндетті диагностикалық минимум. Диагностиканың қосымша және факультативтік әдістері. Туберкулезге диагноз қоюдағы бактериоскопиялық және бактериологиялық әдістер. Өкпені рентгендік тексеру, қақырықты микроскопиялық тексеру, терінің Манту сынамасы. Туберкулезбен ауыру бойынша қауіптілігі жоғары топқа жататын балалар. Жаппай туберкулиндік диагностиканы және тексеру флюорографиялық зерттеуді ұйымдастыру, туберкулез скринингінде иммунологиялық тест-жүйелерді қолдану.
4	Ілкі туберкулездік кешен	Ілкі туберкулездік кешен. Ілкі кешеннің патоморфологиясы. Асқынған және асқынбаған ілкі кешен. Клиникалық белгілері, диагностика, ағымы және емдеу. Бронхоскопияның асқынулардың алдын алудағы маңызы. Ілкі кешеннің нәтижесі және оны емдегеннен кейінгі қалдық өзгерістердің туберкулездік салдарлық формаларының туындауындағы маңызы.
5	Көкірекішілік лимфа түйіндерінің туберкулезі	Көкірекішілік лимфа түйіндерінің туберкулезі. Өкпе мен көкірекортаның лимфа түйіндерінің және лимфа тамырларының схемасы. Лимфа түйіндері зақымдануының клиникалық және рентгенологиялық диагностикасы. Инфильтрациялық және туморoздық бронхоадениттер, ағымы және емдеу. Көкірекішілік лимфа түйіндерінің туберкулезін және оның асқынуларын диагностикалауда бронхоскопияның маңызы.

		форм низкорослости. Гипофизарный нанизм. Методы диагностики (костный возраст, исследование секреции гормона роста, компьютерная и магнитно-резонансная томография). Заместительная гормональная терапия. Диспансерное наблюдение. Гигантизм. Дифференциальный диагноз различных форм высокорослости. Диагностика, клиника и лечение гипофизарного гигантизма. Ожирение. Этиология. Патогенез. Классификация. Клиника. Метаболические нарушения. Методы диагностики (краниография, глазное дно, показатели обмена веществ, гормональный профиль). Дифференциальный диагноз различных форм ожирения. Лечение. Диетотерапия. Диспансерное наблюдение. Профилактика.
38	Нарушения полового развития и половой дифференцировки	Преждевременное половое развитие. Определение. Особенности клинической картины и гормонального статуса при истинной и ложной формах ППР. Диагностика. Лечение. Диспансерное наблюдение. Гипогонадизм. Определение. Причины, клинические проявления и гормональный статус при первичном и вторичном гипогонадизме. Диагностика. Лечение. Диспансерное наблюдение. Синдром Клайнфельтера. Синдром Шерешевского-Тернера. Клиника. Диагностика. Характеристика кариотипа. Заместительная гормональная терапия. Гермафродитизм. Клиника. Методы лабораторной диагностики. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения.
	Итого: 360 */ 180часов**	
	Фтизиатрия в стационаре	
1	Организация противотуберкулезной службы	Организация противотуберкулезной работы. Общественные организации по борьбе с туберкулезом. Структура противотуберкулезной службы. Функции и задачи туберкулезного стационара. Международные и Национальные противотуберкулезные программы.
2	Исторические этапы развития фтизиатрии	Место и роль фтизиатрии среди медицинских специальностей. История возникновения и развития фтизиатрии. Исторические сведения о туберкулезе, эмпирическое представление о его инфекционной природе. Открытие возбудителя туберкулеза. Значение работ Роберта Коха в истории фтизиатрии. Открытие туберкулина. Туберкулинодиагностика и профилактика туберкулеза. История фтизиатрии в Казахстане. Создание противотуберкулезной диспансерной службы. Историческая роль между

34	Тромбоцитопатии	Наследственные тромбоцитопатии (болезнь Гланцмана, Бернара-Сулье). Патогенез. Клиника. Диагностика. Болезнь Виллебранда. Тип наследования. Патогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемостазиограммы. Дифференциальный диагноз тромбоцитопатий. Лечение. Приобретенные тромбоцитопатии. Причины. Методы диагностики. Лечение. Профилактика.
35	Сахарный диабет. Несахарный диабет	Сахарный диабет. Несахарный диабет. Частота. Этиология. Патогенез. Классификация (ВОЗ, Мартынова). Особенности клиники в раннем и подростковом возрасте. Лабораторные методы диагностики, тест толерантности к глюкозе. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Осложнения. Принципы лечения. Диспансерное наблюдение. Организация помощи детям с сахарным диабетом в РК. Несахарный диабет. Диабетические комы. Причины, клинические особенности и биохимические показатели при различных видах диабетических ком. Дифференциальный диагноз. Неотложная помощь. Профилактика.
36	Заболевания щитовидной и паращитовидных желез	Гипотиреоз. Понятие о первичном и вторичном, врожденном и приобретенном гипотиреозе. Патогенез. Особенности клиники у новорожденных, грудных и детей раннего возраста. Диагноз. Лабораторные методы диагностики. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения. Диспансерное наблюдение. Скрининг-обследование новорожденных на гипотиреоз в РК. Диффузный токсический зоб. Этиология. Патогенез. Клиника. Лабораторные методы исследования. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к оперативному лечению. Диспансерное наблюдение. Понятие о йоддефицитных заболеваниях. Эндемический (йоддефицитный) зоб. Клиника. Лечение. Профилактика. Состояние зобной эндемии в РК. Аутоиммунный тиреоидит. Этиопатогенез. Клиника. Диагностика. Лечение. Гипопаратиреозы. Гиперпаратиреозы. Этиология и патогенез. Клиника. Показатели фосфорно-кальциевого обмена. Диагноз. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения.
37	Патология роста. Ожирение	Оценка роста и пропорций тела. Влияние гормонов на рост и развитие ребенка (гормон роста, тиреоидные, половые гормоны). Нанизм. Наследственные факторы, хронические соматические заболевания в генезе задержки роста. Дифференциальный диагноз различных

6	Нәрестелер мен емшек еметін балалар туберкулезінің ерекшеліктері	Нәрестелер мен емшек еметін балалардың иммунологиялық реакциясының патогенезі. Нәрестелер мен емшек еметін балалар туберкулезі ағымының ерекшеліктері. Ілкі туберкулездің асқынуы, олардың диагностикасы және емдеу.
7	Туберкулездің ілкі формасының асқынуы	Туберкулездің ілкі формасының асқынуы. Сипаттамасы. Клиника. Диагностика. Емдеу. Балалар мен жасөспірімдерді емдеу тәсілінің ерекшеліктері.
8	Балалар мен жасөспірімдердің милиарлы, диссеминацияланған туберкулезі	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленім. Емдеу ерекшеліктері. Нәтижесі.
9	Өкпенің ошақты туберкулезі	Жасөспірімдер арасында таралуы. Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленім. Емдеу ерекшеліктері. Нәтижесі.
10	Өкпенің инфильтрациялық туберкулезі	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленім. Емдеу ерекшеліктері. Нәтижесі.
11	Жасөспірімдердің салдарлық туберкулезі	Ағымының ерекшеліктері. Препубертаттық және пубертаттық кезеңдердегі салдарлық туберкулездің патогенезі. Бұл жасқа жататын топтарда туберкулезбен ауыратын науқастармен байланыс жасаудың рөлі. Жайылуға бейімділік және туберкулинге гиперергиялық реакция, екіжақты процесстің, ескі ошақтардың маңында қайтадан дамуы, ыдырауға және бронхогендік өршуге бейімділігі. Клиникасының ерекшеліктері: аурудың басында клиникалық симптомдардың шамалы айқындалуы. Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленім. Емдеу ерекшеліктері. Нәтижелер.
12	Өкпе аномалиясы және даму ақаулары	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленім. Емдеу ерекшеліктері. Нәтижесі.
13	Балалардың АИТВ-мен байланысты туберкулезі	АИТВ-инфекцияның балалар туберкулезін диагностикалауға әсері. АИТВ-инфекцияланған балалар туберкулезінің саралау диагностикасы. Болуы мүмкін АИТВ-инфекциямен контактылы балалар. Туберкулезбен ауыратын науқастарды АИТВ-

		инфекцияны клиникалық тану және зертханалық тестілеу. АИТВ-оң туберкулезге шалдыққандарға туберкулезге қарсы ем қолдану. Қосанжарласқан патологиясы бар науқастардың АИТВ-байланысты басқа да ауруларын емдеу.
14	Балалар туберкулезін емдеу	Принциптері, әдістері, стандарттар. Сызбалар. Науқастардың санаттары. Есепке алу-есеп беру құжаттамасының формалары. Бақылау әдістері. Туберкулезге қауіптенгенде қолданылатын диагностикалық алгоритм. Туберкулезді емдегеннен кейін өкпеде болған қалдық өзгерістер. Туберкулез белсенділігінің критерийі. Емдеу критерийі.
15	Туберкулездің резистентті формаларын емдеу. Терапияның жанама әсерлері	Дәріге тұрақты туберкулезбен ауыратын науқастардың санаттары және емдеу сызбалары. Туберкулез химиятерапиясының жанама әсерлері, алдын алу және оларды жою.
16	Туберкулездің салдарлық формаларының асқынуы	Туберкулездің асқынуы. Асқынуларды емдеу тәсілі.
17	Балалар туберкулезінің алдын алу	Туберкулезге қарсы жұмысты ұйымдастыру. Туберкулезбен ауыратын науқастармен араласпаған балаларда туберкулез дамуының алдын алу. Туберкулезбен ауыратын науқастармен араласқан балаларда туберкулез дамуының алдын алу. БЦЖ вакцинасымен вакцинация. Туберкулездің спецификалы алдын алудың тиімділігі. Туберкулез химиопрофилактикасы. Санитариялық профилактика. Туберкулездік инфекция ошағында өткізілетін шаралар.
	Барлығы: 360 сағат	
	Амбулаториялық-емханалық фтизиатрия (диспансер)	
1	Медициналық-санитариялық алғашқы жәрдем (МСАЖ) ұйымдарындағы нормативтік-құқықтық актілер және құжаттамалар	Туберкулезге қарсы диспансердегі нормативтік-құқықтық актілер және құжаттамалар. Учаске фтизиатры жұмысының мазмұны және әдісі. Профилактикалық жұмыс, емдік-диагностикалық, санитариялық-ағарту жұмысы, учаске мейірбикесімен жұмыс істеу. Диспансерлердің жалпы бейінді медицина мекемелерімен және мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау мекемелерімен бірлескен жұмысының түрлері мен әдістері. Диспансерлердің ағарту және әлеуметтік қамтамасыз ету органдарымен, пенитенциялық органдармен өзара қатынасы.

		биохимические показатели в различные стадии ХПН. Принципы лечения. Диетотерапия (Джордано-Джованетти, Борта). Показания к проведению гемодиализа и трансплантации почки.
31	Железодефицитная анемия	Этиология. Патогенез. Клиника. Показатели гемограммы и обмена железа. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Профилактика. Апластические анемии (депрессии кроветворения). Иммунные апластические анемии. Этиопатогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемограммы, миелограммы и трепанобиопсии. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к трансплантации костного мозга. Наследственные апластические анемии (анемия Фанкони, Блекфена-Даймонда). Патогенез, Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансерное наблюдение.
32	Наследственные гемолитические анемии	Наследственные гемолитические анемии. Ферментопатии (дефицит глюкозо-6-фосфатдегидрогеназы, пируваткиназы). Патогенез гемолиза. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Неотложная помощь при гемолитическом кризе. Гемоглобинопатии (талассемия, серповидноклеточная анемия и др.). Патогенез гемолиза. Клиника. Показатели гемограммы, морфологические особенности эритроцитов. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Прогноз. Лечение.
33	ДВС-синдром	ДВС-синдром. Микроангиопатические гемолитические анемии. ДВС-синдром. Причины. Патогенез. Клинические проявления, показатели коагулограммы и лечение в зависимости от стадии. Течение. Прогноз. Профилактика. Гемолитико-уремический синдром (синдром Гассера). Этиология. Патогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемограммы, коагулограммы. Дифференциальный диагноз. Течение, осложнения, исходы. Неотложная помощь. Лечение в восстановительном периоде. Тромботическая тромбоцитопеническая пурпура (синдром Мошковица). Причины. Патогенез. Клиника. Показатели гемограммы и гемостазиограммы. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Принципы лечения. Интенсивная терапия, лечение ОПН. Гигантская гемангиома (синдром Казабаха-Меритта). Патогенез гемолиза. Клиника. Диагностика. Лечение.

26	Хронический гепатит и цирроз печени. Печеночная недостаточность	Этиология и патогенез хронического гепатита и цирроза печени. Лабораторные и инструментальные методы исследования. Показания и противопоказания к биопсии печени. Течение и исходы. Прогноз. Лечение. Диспансерное наблюдение. Профилактика. Причины и патогенез печеночной недостаточности. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Неотложная помощь при печеночной коме. Прогноз.
27	Врожденные и наследственные заболевания почек	Наследственный нефрит. Аномалии развития почек и мочевыводящих путей (агенезия, гипоплазия, поликистоз, гидронефроз). Клиника. Лабораторные и инструментальные методы диагностики. Пренатальная диагностика пороков развития мочевыделительной системы. Дифференциальный диагноз. Осложнения. Консервативное лечение. Показания к хирургическому лечению. Наследственный нефрит. Патогенез. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Прогноз. Лечение. Диспансерное наблюдение. Тубулопатии с синдромом полиурии (почечная глюкозурия, почечный несахарный диабет, почечный солевой диабет). Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Исходы. Диетотерапия. Лечение. Тубулопатии с рахитоподобным синдромом (фосфат-диабет, синдром де Тони-Дебре-Фанкони. Клиника. Диагностика. Рентгенологические данные. Дифференциальный диагноз. Исходы. Течение. Тубулопатии с нефролитиазом (цистинурия, оксалурия, глицинурия, ксантинурия). Клиника. Диагностика. Лечение. Диетотерапия.
28	Приобретенные нефропатии	Рефлюкс-нефропатия. Нефротический синдром. Классификация. Патогенез. Клинические проявления. Диагностика. Лабораторные исследования. Дифференциальный диагноз. Исходы. Прогноз. Принципы лечения.
29	Заболевания мочевого пузыря	Циститы. Этиология, Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Профилактика. Диспансерное наблюдение.
30	Почечная недостаточность	Острая почечная недостаточность. Определение. Причины. Патогенез. Стадии ОПН. Клинические проявления и биохимические показатели различных стадий. Дифференциальный диагноз. Лечение ОПН в зависимости от стадии. Хроническая почечная недостаточность. Причины и стадии ХПН. Клинические проявления и

2	Туберкулезге қарсы диспансер	Туберкулезге қарсы диспансер, оның құрылымы мен жұмысын ұйымдастыру. Диспансерлік мекемелердің типтері. Диспансерлердің құрылымы. Штаттар. Диспансерлердің санаттары. Бақылаудың диспансерлік әдісі. Туберкулезге қарсы диспансердің функциясы.
3	Туберкулезбен ауыратын науқастарды диспансеризациялау	Белсенді, бәсеңсіген, айыққан туберкулезбен ауыратын науқастардың, туберкулезбен ауыратындармен араласатын немесе белсенділігі белгісіз туберкулезге шалдығуы мүмкін тұлғалардың диспансерлік топтары. Бақыланатын контингенттердің сипаттамасы. Туберкулезге қарсы мекемелердің практикалық жұмысында қолданылатын негізгі ұғымдарды түсіндіру: үдерістің белсенділігі, үдерістің тұрақтануы, клиникалық айығу, өршу және қайту, қалдық өзгерістер, бактерия бөлуші науқас, химиялық терапияның негізгі курсы, ауырлату факторлары.
4	Туберкулезге қарсы диспансер жағдайында туберкулезбен күрестің кешенді жоспары	Туберкулезге қарсы диспансерлердің негізгі тараулар бойынша қызметінің талдамасы: профилактика, ерте анықтау, емдеу. Жылдық есеп құру. Медициналық құжаттаманың негізгі формалары. Емханалардағы, ауруханалардағы, перзентханалардағы, психоневрологиялық интернаттардағы, балабақшалардағы, мектеп, орта және жоғары оқу орындарындағы туберкулезге қарсы жұмыстың мазмұны және әдістері. Ауылдық жерлердегі диспансер жұмысының ерекшеліктері.
5	Туберкулездік инфекция ошағы	Туберкулездік инфекция ошағы туралы түсінік, эпидемиологиялық қауіптілік дәрежесі, жіктемесі. Ошақты алғаш тексеру. Ошақтың типін ескере отырып, туберкулездік инфекция ошағында өткізілетін шаралар. Науқастармен араласқан адамдардың арасында туберкулезді анықтау.
6	Туберкулезді ерте анықтау әдістемесі және ұйымдастыру	Туберкулезді ерте анықтау әдістемесі және ұйымдастыру. Ересектерді тексеру кезінде 2 Т.Б. Манту сынамасын қолдану. Флюорография – өкпе патологиясы бар науқастарды анықтау үшін жаппай алдын ала тексерудің негізгі әдісі. Флюорографияның жетістіктері мен кемшіліктері. Профилактикалық және диагностикалық флюорография.

		Халықты туберкулезге тексерудің декреттік мерзімі. Қалықтың туберкулезге міндетті түрде тексеру қажет контингенті. Флюорографиялық зерттеудің қазіргі жаңа технологиялары – цифрлы флюорографтар. Емханалық контингенттердің, әлеуметтік-дезадаптацияланған тұлғалардың арасындағы «қауіп» топтары. Егде және кексе жастағы тұлғалардан туберкулезді анықтаудың ерекшеліктері. Қақырықты туберкулез микобактериясына зерттеу – тасымалдауға жарамайтын тұлғалардың туберкулезін анықтаудың негізгі әдісі. Баруы қиын аймақтарда туберкулезді анықтау. Туберкулезді ерте анықтау. Туберкулезді дер кезінде анықтау, кеш анықтау туралы түсінік. Туберкулезді анықтаудың басқа елдерде ұйымдастырылуы.
7	Туберкулездің алдын алу	Туберкулезге қарсы вакцинация. Туберкулезге қарсы вакцинацияны негіздеу. БЦЖ вакцинасы, сипаттамасы, дайындау әдістемесі, сапасы және қолдануға жарамдылық критерийлері. Вакцинация өткізу әдістемесі. Көрсетілімдер, қарсы көрсетілімдер. Вакцина салу техникасы. Организмнің вакцинаны теріастына енгізу кезіндегі реакциясы, иммуноморфологиялық реакциялардың сипаттамасы. Егу реакциясының ағымын бақылау. Ревакцинация. Контингенттер. Өткізу мерзімі. Вакцинацияның және ревакцинацияның асқынуы. Негізгі себептері. Асқынулардың түрлері. Асқынулардың алдын алу және емдеу. Асқынулар болған тұлғаларды бақылау. Вакцинацияның тиімділін бақылау. Вакцинация және ревакцинация өткізу жоспарын құру. Оның орындалуын бақылау. БЦЖ вакцинациясының басқа елдерде өткізілуі. Туберкулезге қарсы вакцинацияны жетілдіру перспективалары. Химиялық профилактика (ілкі және салдарлық). Профилактикалық химиятерапияны негіздеу. Ілкі және салдарлық химияпрофилактика. Химиялық профилактика әдістемесі. Контингенттер. Тиімділігін бағалау. Асқынулар, олардың алдын алу және емдеу әдістері. Санитариялық профилактика. Бактерия бөлушілерді есепке алу және оқшаулау, дезинфекция, санитариялық-ағарту жұмысы. Жануарлардан туберкулезбен зарарланудың алдын алу жөніндегі

		Клиническая и рентгенологическая картина. Тип нарушения функции внешнего дыхания. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.
21	Альвеолиты. Бронхообструктивный синдром	Этиология. Патогенез. Классификация: экзогенный аллергический альвеолит, идиопатический фиброзирующий альвеолит (болезнь Хаммена-Рича). Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение. Возрастные особенности клиники и течения. Лечение. Исходы. Синдром бронхиальной обструкции. Дифференциальный диагноз. Современные подходы к терапии.
22	Респираторные аллергозы	Распространенность. Этиология и патогенез. Роль генетических и внешних факторов (аллергенов). Клиника различных форм по локализации (ринит, трахеит, бронхит, синусит, экзогенный аллергический альвеолит). Диагностика. Дифференциальный диагноз с воспалительными заболеваниями соответствующих участков дыхательных путей. Лечение в острый период и период ремиссии. Профилактика. Диспансерное наблюдение.
23	Плевриты. Дыхательная недостаточность	Плевриты. Этиология и патогенез. Классификация. Клиника. Диагностика. Рентгенологические признаки. Показания к плевральной пункции. Дифференциальный диагноз. Течение, осложнения и исходы. Лечение. Дыхательная недостаточность. Причины. Классификация. Патогенез. Клиника. Методы исследования функции внешнего дыхания. Лечение. Неотложная терапия острой дыхательной недостаточности.
24	Болезни пищевода	Классификация. Функциональные нарушения (гипотоническая и гипертоническая дискинезии, недостаточность кардии, гастроэзофагальный рефлюкс). Аномалии развития (короткий пищевод, халазия кардии, дивертикулы пищевода). Приобретенные заболевания (халазия, ахалазия, эзофагиты, пептическая язва, варикозное расширение вен). Клиника. Диагностика. Методы исследования. Возрастные особенности клиники. Дифференциальный диагноз. Лечение. Профилактика.
25	Хронические неспецифические заболевания кишечника	Хронические неспецифические заболевания кишечника. Гельминтозы. Этиология. Патогенез. Клинические проявления. Лабораторные и инструментальные методы диагностики. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансерное наблюдение.

17	Поражение сердечно-сосудистой системы. Нарушения ритма сердца	Механизмы возникновения аритмий. Причины, разрешающие факторы. Аритмии с нарушением автоматизма синусового узла (тахи- и брадиаритмии. Аритмии с нарушением проведения импульса (синоатриальная и атриовентрикулярная блокады). Феномен Вольфа-Паркинсона-Уайта. Аритмии с нарушением возбудимости (экстрасистолия, пароксизмальная тахикардия, мерцательная аритмия). Причины. Патогенез. Клиника. Диагностика. Данные ЭКГ, холтеровского мониторирования. Осложнения. Течение и исходы. Лечение с позиций доказательной медицины. Показания к назначению противоаритмических препаратов и электроимпульсной терапии. Диспансерное наблюдение. Профилактика.
18	Ювенильный ревматоидный артрит (ЮРА)	ЮРА. Патогенез. Классификация. Иммуногенетика. Клинические формы. Поражения глаз. Вторичный амилоидоз. Диагностические критерии ЮРА. Дифференциальный диагноз. Течение, осложнения, исходы. Особенности течения у подростков. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.
19	Диффузные болезни соединительной ткани. Системные васкулиты	Организация медицинской помощи детям с ревматическими болезнями в РК. Системная красная волчанка. Этиопатогенез. Клиника. Диагностические критерии СКВ. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение, показания к пульс-терапии и плазмаферезу. Дерматомиозит. Классификация. Клинические проявления. Диагностические критерии. Специфические лабораторные, электрофизиологические и морфологические методы исследования. Дифференциальный диагноз. Лечение. Прогноз. Системная склеродермия. Патогенез. Клиника очаговой и системной склеродермии. Диагностические критерии. Течение. Лечение. Прогноз. Системные васкулиты (узелковый периартериит, аортоартериит, гранулематоз Вегенера, слизисто-кожный синдром, геморрагический васкулит). Клиника. Диагностические критерии. Лечение. Прогноз.
20	Врожденные и наследственные заболевания легких	Муковисцидоз. Распространенность. Тип наследования. Клинические формы. Диагностика (пилокарпиновая проба, ДНК-диагностика). Пренатальная диагностика. Дифференциальная диагностика. Лечение. Синдром Картагенера. Гемосидероз легких, синдром Гудпасчера. Дефицит альфа-1-антитрипсина. Тип наследования.

		шаралар. Медицина қызметкерлерінің туберкулезге шалдығуының алдын алу жөніндегі шаралар.
8	Өкпе туберкулезімен ауыратын науқастарды амбулаториялық емдеу	Амбулаториялық емдеуге арналған көрсетілімдер. Амбулаториялық емнің түрлері. Амбулаториялық ем бактерияға қарсы терапияның негізгі курсының кезеңі. Әдістемесі. Маусымдық алдын алу курстары, «дені сау» контингенттердің «қауіп топтарында» химиялық алдын алу. Емдеудің өршуге қарсы курстары. Әдістеме. Бақылау әдістері, тиімділігін бағалау.
9	Туберкулез кезінде жұмысқа жарамдылықты сараптау	Еңбек реабилитациясы. Жұмысқа жарамдылықты жоғалту себептері. Өкпе туберкулезіне ұшырауына байланысты кәсіптік қызметін шектеу. МССК жұмысын ұйымдастыру. Өкпе туберкулезімен ауыратындардың жұмысқа жарамдылығын сараптау тәртібі және ресімдеу. Медициналық құжаттаманың формалары. Науқастарды еңбек реабилитациясы жөніндегі МССК шешімі.
10	Әлеуметтік оңалту және тиімді жұмысқа орналастыру	Әлеуметтік оңалту және тиімді жұмысқа орналастыру. Емдік денешынықтыру, физиотерапия. Емдік гимнастика принциптері. Өкпе туберкулезімен ауыратындарға физиотерапия қолдануға арналған көрсетілімдер. Тыныстық гимнастика принциптері. Өкпе туберкулезімен ауыратындарға арналған көрсетілімдер. Физикалық факторлардың әсер ету механизмі. Физиотерапияның түрлері. Өкпе туберкулезімен ауыратындарға физиотерапия қолдануға арналған көрсетілімдер. Лазерлі терапия. Физиотерапиялық кабинеттің жұмысын ұйымдастыру. Өкпе туберкулезімен ауыратындардың тұлғалық ерекшеліктері. Психологиялық өзгерістерді түзету әдістері.
	Барлығы: 360 сағат	
	Амбулаториялық-емханалық балалар фтизиатриясы (диспансер)	
1	Медициналық-санитариялық алғашқы жәрдем (МСАЖ) ұйымдарындағы нормативтік-құқықтық актілер және құжаттамалар	Туберкулезге қарсы диспансердегі нормативтік-құқықтық актілер және құжаттамалар. Учаске педиатр-фтизиатры жұмысының мазмұны және әдісі. Профилактикалық жұмыс, емдік-диагностикалық, санитариялық-ағарту жұмысы, учаске мейірбикесімен жұмыс істеу.

		Диспансерлердің жалпы бейінді медицина мекемелерімен және мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау мекемелерімен бірлескен жұмысының түрлері мен әдістері. Диспансерлердің ағарту және әлеуметтік қамтамасыз ету органдарымен өзара қатынасы.
2	Балалардың туберкулиндік диагностикасы	Туберкулин. Туберкулиннің түрлері. Туберкулиндік сынамалардың түрлері. Көрсетілімдер, қарсы көрсетілімдер, басқа диагностикалық емшарамен және егу күнтізбесімен арақатынасы. Туберкулиндік диагностиканың асқынуы. Туберкулиндік сынамаларды бағалау. Туберкулиндік диагностика ілкі инфекциялануды анықтау әдісі. "Вираж" туберкулиндік реакция. БЦЖ ревакцинациясына арналған көрсетілімдер. Жаппай туберкулиндік диагностика. Жаппай туберкулиндік диагностика кезінде алынған нәтижелерді талдау. Дербес туберкулиндік диагностика. Туберкулиндік үдерістің белсенділігін анықтауда және туберкулездің саралау диагностикасында туберкулиндік сынамалардың рөлі.
3	Балалар мен жасөспірімдердің туберкулезін ерте анықтау әдістемесі және ұйымдастыру	Балалар мен жасөспірімдердің туберкулезін ерте анықтау әдістемесі және ұйымдастыру. Туберкулезді ерте анықтау. Туберкулезді дер кезінде анықтау, кеш анықтау туралы түсінік. 2 туберкулиндік бірлікпен (Т.Б.) Манту туберкулиндік сынамасы – балалар мен жасөспірімдердің туберкулезін жаппай анықтаудың негізгі әдісі. Балалар мен жасөспірімдерді фтизиопедиатрға жіберуге арналған көрсетілімдер. Актив және пассив анықтау. Фтизиатрға жіберуге арналған көрсетілімдер.
4	Туберкулезбен ауыратын балаларды диспансеризациялау	Белсенді, бәсеңсіген, айыққан туберкулезбен ауыратын науқастардың, туберкулезбен ауыратындармен араласатын немесе белсенділігі белгісіз туберкулезге шалдығуы мүмкін тұлғалардың диспансерлік топтары. Бақыланатын контингенттердің сипаттамасы. Туберкулезге қарсы мекемелердің практикалық жұмысында қолданылатын негізгі ұғымдарды түсіндіру: үдерістің белсенділігі, үдерістің тұрақтануы, клиникалық айығу, өршу және қайту, қалдық өзгерістер, бактерия бөлуші науқас, химиялық терапияның негізгі курсы, ауырлату факторлары.

13	Гипертермический и судорожный синдромы у детей раннего возраста	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
14	Поражение сердечно-сосудистой системы. Неревматические кардиты. Кардиомиопатии. Сердечная недостаточность	Неревматические кардиты. Кардиомиопатии. Сердечная недостаточность. Классификация по Н.А.Белоконь. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Показания к назначению стероидных и нестероидных противовоспалительных препаратов. Течение и исходы. Лечение. Диспансерное наблюдение. Кардиомиопатии (дилятационная, гипертрофическая, в т.ч. гипертрофический субаортальный стеноз, редкие формы). Клиника. Диагностика, показатели эхокардиографии. Лечение. Прогноз. Сердечная недостаточность. Кардиальные и экстракардиальные причины. Первичные и вторичные механизмы адаптации. Патогенез. Классификация. Клинические проявления по лево- и правожелудочковому типу. Осложнения. Лечение в зависимости от стадии. Диспансерное наблюдение.
15	Поражение сердечно-сосудистой системы. Инфекционный эндокардит (ИЭ). Болезни перикарда	Инфекционный эндокардит. Этиология. Первичный и вторичный эндокардит. Клиника. Диагностика. Причины отсутствия роста флоры. Дифференциальный диагноз. Лечение. Показания к применению глюкокортикоидов. Перикардиты. Классификация. Клиника. Условия возникновения тампонады сердца. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к пункции полости перикарда. Прогноз. Невоспалительные поражения перикарда: паразитарные поражения, кисты, опухоли, инородные тела, ранения.
16	Поражение сердечно-сосудистой системы. Вегетативная дисфункция. Артериальная гипертония	Вегетативная дисфункция. Причины. Варианты. Возрастные особенности. Диагностика. Исследование вегетативного тонуса (таблицы, КИГ, КОП). Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансеризация. Артериальная гипертония. Классификация. Первичные и вторичные (нефрогенные, церебральные, сосудистые, эндокринные и др.) гипертонии. Этиология. Патогенез. Клиника. Диагностика. Лечение. Прогноз. Диспансерное наблюдение.

7	Пневмония у новорожденных	Начальные клинические признаки пневмоний у новорожденных. Дифференциальная диагностика пневмоний при различных вирусных респираторных инфекциях у новорожденных. Лечение, особенности дозировки антибиотиков у новорожденных. Профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины.
8	Внутриутробная инфекция у новорожденных	Общая характеристика инфекционной патологии. Внутриутробное инфицирование и факторы его развития. Внутриутробные инфекции и их формы. Врожденный токсоплазмоз. Внутриутробная микоплазменная инфекция. Хламидийная инфекция. Врожденный листериоз (септический гранулематоз). Врожденный сифилис. Врожденная цитомегаловирусная инфекция. Врожденная герпетическая вирусная инфекция. Врожденная краснуха. ВИЧ-инфекиця, СПИД. Особенности дозировки антибиотиков у новорожденных.
9	Заболевания кожи у новорожденных	Приобретенные заболевания кожи у новорожденных. Подкожный адипонекроз. Себорейный дерматит. Десквамативная эритродермия Лайнера-Муссу. Пеленочный дерматит. Врожденный ихтиоз. Склеродерма. Склерема.
10	Патология детей раннего возраста. Иммунодефицитные заболевания	Классификация. Клиника. Роль иммунологических методов в диагностике иммунодефицитных состояний. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Прогноз. Методы иммунокоррекции. Профилактика осложнений с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных.
11	Наследственные болезни обмена веществ	Аминоацидопатии (фенилкетонурия и др.). Эпидемиология. Нарушения обмена липидов (болезнь Нимана-Пика, Гоше). Нарушения обмена углеводов (галактоземия, фруктоземия, гликогенозы, мукополисахаридозы). Патогенез. Клиника. Диагностика. Биохимические исследования. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Диетотерапия.
12	Синдром нарушенного кишечного всасывания	Муковисцидоз. Целиакия. Экссудативная энтеропатия. Дисахаридазная недостаточность. Причины. Патогенез. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диетотерапия. Диспансерное наблюдение.

5	Туберкулездік инфекция ошағы	Туберкулездік инфекция ошағы туралы түсінік, эпидемиологиялық қауіптілік дәрежесі, жіктемесі. Ошақты алғаш тексеру. Ошақтың типін ескере отырып, туберкулездік инфекция ошағында өткізілетін шаралар. Науқастармен араласқан адамдардың арасында туберкулезді анықтау. Туберкулездік инфекция ошағында балалар туберкулезінің алдын алу ерекшеліктері.
6	Туберкулезді ерте анықтау әдістемесі және ұйымдастыру	Туберкулезді ерте анықтау әдістемесі және ұйымдастыру. Балаларды тексеру кезінде 2 Т.Б. Манту сынамасын қолдану. Флюорография – өкпе патологиясы бар науқастарды анықтау үшін жаппай алдын ала тексерудің негізгі әдісі. Флюорографияның жетістіктері мен кемшіліктері. Профилактикалық және диагностикалық флюорография. Флюорографиялық зерттеудің қазіргі жаңа технологиялары – цифрлы флюорографтар. Балалар арасындағы «қауіп» топтары. Туберкулезді ерте анықтау. Туберкулезді дер кезінде анықтау, кеш анықтау туралы түсінік.
7	Туберкулездің алдын алу	Туберкулезге қарсы вакцинация. Туберкулезге қарсы вакцинацияны негіздеу. БЦЖ вакцинасы, сипаттамасы, дайындау әдістемесі, сапасы және қолдануға жарамдылық критерийлері. Вакцинация өткізу әдістемесі. Көрсетілімдер, қарсы көрсетілімдер. Вакцина салу техникасы. Организмнің вакцинаны теріастына енгізу кезіндегі реакциясы, иммуноморфологиялық реакциялардың сипаттамасы. Егу реакциясының ағымын бақылау. Жаңа туылған нәрестелерге вакцинация ұйымдастыру. Ревакцинация. Контингенттер. Өткізу мерзімі. Вакцинацияның және ревакцинацияның асқынуы. Негізгі себептері. Асқынулардың түрлері. Асқынулардың алдын алу және емдеу. Асқынулар болған тұлғаларды бақылау. Вакцинацияның тиімділін бақылау. Вакцинация және ревакцинация өткізу жоспарын құру. Оның орындалуын бақылау. Туберкулезге қарсы вакцинацияны жетілдіру перспективалары. Химиялық профилактика (ілкі және салдарлық). Профилактикалық химиятерапияны негіздеу. Ілкі және салдарлық химияпрофилактика.

		Химиялық профилактика әдістемесі. Контингенттер. Тиімділігін бағалау. Асқынулар, олардың алдын алу және емдеу әдістері. Санитариялық профилактика. Бактерия бөлушілерді есепке алу және оқшаулау, дезинфекция, санитариялық-ағарту жұмысы. Жануарлардан туберкулезбен зарарланудың алдын алу жөніндегі шаралар.
8	Өкпе туберкулезімен ауыратын науқастарды амбулаториялық емдеу	Амбулаториялық емдеуге арналған көрсетілімдер. Амбулаториялық емнің түрлері. Амбулаториялық ем бактерияға қарсы терапияның негізгі курсының кезеңі. Әдістемесі. Маусымдық алдын алу курстары, «дені сау» контингенттердің «қауіп топтарында» химиялық алдын алу. Емдеудің өршуге қарсы курстары. Әдістеме. Туберкулиндік реакция «виражы» бар балаларды химиялық емдеу. Бақылау әдістері, тиімділігін бағалау.
9	Әлеуметтік оңалту	Әлеуметтік оңалту. Емдік денешынықтыру, физиотерапия. Емдік гимнастика принциптері. Өкпе туберкулезімен ауыратын балаларға физиотерапия қолдануға арналған көрсетілімдер. Тыныстық гимнастика принциптері. Өкпе туберкулезімен ауыратындарға арналған көрсетілімдер. Физикалық факторлардың әсер ету механизмі. Физиотерапияның түрлері. Өкпе туберкулезімен ауыратындарға физиотерапия қолдануға арналған көрсетілімдер. Лазерлі терапия. Физиотерапиялық кабинеттің жұмысын ұйымдастыру. Өкпе туберкулезімен ауыратындардың тұлғалық ерекшеліктері. Психологиялық өзгерістерді түзету әдістері.
	Барлығы: 360 сағат	

3.3 Резиденттің өзіндік жұмысы (РӨЖ) жоспарының үлгісі

№	РӨЖ мазмұны
	Ішкі аурулар
1	Палаталарда науқастарды курациялау.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Ішкі ағзаларды зерттеудің зертханалық және аспаптық әдістерін түсіндіру.
4	Плевра қуысы пункциясы.
5	Қан тобын, резус-факторды, донор мен рецепиенттің қанының сәйкестілігі сынамасын анықтау.

	Детские болезни	
1	Введение в неонаталогию	Национальная стратегия, направленная на улучшение перинатального и неонатального ухода. Программы ВОЗ в перинатологии. Физическое развитие и зрелость новорожденных. Анатомо-физиологические особенности новорожденных. Пограничные состояния новорожденных. Гестационный возраст. Первичный туалет новорожденных. Уход новорожденным в палатах новорожденных. Группы здоровья новорожденных. Виды вскармливания новорожденных. Формулы расчета питания у доношенных детей. План ведения и наблюдения новорожденных основных групп риска. Выхаживание недоношенных новорожденных.
2	Асфиксия новорожденного. Родовая травма	Асфиксия новорожденного. Оценка степени дыхательной недостаточности. Родовая травма. Повреждение мягких тканей. Родовая черепно-мозговая травма. Травматические повреждения спинного мозга и плечевого сплетения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Первичная реанимация новорожденных. Оказание неонатальной помощи в родзале. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
3	Судорожный синдром	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
4	Гипоксически-ишемическая энцефалопатия	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
5	Бронхо-легочная дисплазия	Диагностические критерии. Генетическая предрасположенность, последствия бронхо-легочной дисплазии. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины.
6	Желтухи новороженных	Классификация неонатальных желтух. Клинико-лабораторная диагностика желтух. Дифференциальная диагностика. Принципы подбора крови для ОЗПК с известной групповой принадлежностью.

22	Гепатиты и циррозы	Диагностика, дифференциальная диагностика гепатитов и циррозов. Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
23	Синдром микробной контаминации	Диагностика синдрома микробной контаминации. Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины.
24	Инфекции мочевых путей	Диагностика, дифференциальная диагностика инфекции мочевых путей Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
25	Нефриты	Диагностика, дифференциальная диагностика нефритов Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
26	Почечная недостаточность	Диагностика, дифференциальная диагностика почечной недостаточности. Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
27	Анемии	Диагностика, дифференциальная диагностика перикардитов Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
28	Геморрагические васкулиты	Диагностика, дифференциальная диагностика перикардитов Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
29	ДВС синдром	Диагностика, дифференциальная диагностика перикардитов Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
30	Анафилактический шок	Диагностика. Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика с позиций доказательной медицины.
	Итого: 360*/ 216 часов**	

6	Инъекцияның барлық түрлері.
7	Қуықты катетерлеу.
8	Тағамның тәуліктік және апталық рациондағы калориялылығын, биологиялық құндылығын, анықтау, азық-түліктер мен дайын тамақтардың сапасын органолептикалық анықтау.
9	Артериялық қысымды өлшеу және пульсті анықтау.
10	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларға баяндамалар, презентациялар дайындау.
11	Басқа бөлімшелердің консилиумдарына және консультацияларына қатысу.
12	Бөлімшеде кезекшілік жасау.
13	Қабылдау бөлмесінде кезекшілік жасау.
14	Кітапханада, Интернетте жұмыс істеу.
15	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын қалыптастыру.
	Барлығы: 198*/108 сағат**
	Балалар аурулары
1	Палаталарда науқастарды курациялау.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	ЭХОКГ-ны түсіндіру.
4	Спирометрия нәтижелерін түсіндіру.
5	Пикфлоуметрия өткізу және нәтижелерін түсіндіру.
6	Қан тобын, резус-факторды, донор мен рецепиенттің қанының сәйкестілігі сынамасын анықтау.
7	Инъекцияның барлық түрлері.
8	Қуықты катетерлеу.
9	Тазарту және сифон клизмалар жасау.
10	Балалардың тамақтануын есептеу.
11	Артериялық қысымды өлшеу және пульсті анықтау.
12	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларға баяндамалар, презентациялар дайындау.
13	Басқа бөлімшелердің консилиумдарына және консультацияларына қатысу.
14	Бөлімшеде кезекшілік жасау.
15	Қабылдау бөлмесінде кезекшілік жасау.
16	Кітапханада, Интернетте жұмыс істеу.
17	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын қалыптастыру.

Стационардағы фтизиатрия	
1	ПТД стационар ында науқастарды алғаш қабылдау.
2	Палаталарда науқастарды курациялау.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Рентгенограммаларды түсіндіру.
4	Қанды, ликворды, плевра экссудатын, қақырықты тексеру нәтижесін түсіндіру.
5	Бел пункциясы.
6	Манту сынамасын түсіндіру.
7	Плевра қуысы пункциясы.
8	Қан тобын, резус-факторды, донор мен рецепиенттің қанының сәйкестілігі сынамасын анықтау.
9	Инъекцияның барлық түрлері.
10	Емдеу категориясын және химиотерапия режімін анықтау.
11	Тағамның тәуліктік және апталық рациондағы калориялылығын, биологиялық құндылығын, анықтау, азық-түліктер мен дайын тамақтардың сапасын органолептикалық анықтау.
12	Артериялық қысымды өлшеу және пульсті анықтау.
13	ДДСҰ ұсынымдарына және ҚР Ұлттық хаттамаларына сәйкес емді анықтау және емдеу нәтижесін тіркеу.
14	Туберкулез ошақтарында санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) шаралар кешенінің жоспарын құру және өткізу.
15	Туберкулезбен ауыратын науқастардың және олармен байланысқа түсетін тұлғалардың арасында туберкулез жөнінде санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізу.
16	ҚР мониторингілеу және бағалау жөніндегі әдістемелік ұсынымдарымен бекітілген индикаторларға сәйкес туберкулезге қарсы шаралардың тиімділігін мониторингілеу және бағалау.
17	Ауданның, облыстың, емдеу мекемесінің туберкулезге қарсы препараттарға және шығын материалдарына деген сұранысын есептеу.
18	BCG вакцинаны әзірлеу және теріастына енгізу.
19	Қақырық және бронхының шайынды суларын алу.
20	Перифериялық лимфа түйіндерінің пункциясы.
21	Диагностикалық және емдеу мақсатында буындарды пункциялау (сұйықтық алу, дәрі-дәрмектерді салу).
22	Көмейге арналған шприцпен және катетердің көмегімен дәрі-дәрмектерді кеңірдекке енгізу.

12	Плевриты	Диагностика, дифференциальная диагностика плевритов Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
13	Хроническая обструктивная болезнь легких (ХОБЛ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ХОБЛ. Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
14	Бронхиальная астма	Диагностика, дифференциальная диагностика бронхиальной астмы.Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
15	Сахарный диабет	Диагностика, дифференциальная диагностика сахарного диабета. Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Особенности ведения на фоне СД.
16	Заболевания щитовидной железы	Диагностика, дифференциальная диагностика заболеваний щитовидной железы. Клинические проявления. Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
17	Гастроэзофагеальная рефлюксная болезнь (ГЭРБ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ГЭРБ. Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
18	Язвенная болезнь и неязвенные желудочные диспепсии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
19	Неспецифический язвенный колит и неязвенные кишечные диспепсии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
20	Болезни желчного пузыря и желчевыводящих путей	Диагностика, дифференциальная диагностика заболеваний желчного пузыря. Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
21	Болезни поджелудочной железы	Диагностика, дифференциальная диагностика панкреатитов. Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.

2	Артериальные гипертензии	Диагностика, дифференциальная диагностика артериальных гипертензий (АГ). Осложнения. Лечение, профилактика с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
3	Инфекционный эндокардит	Диагностика, дифференциальная диагностика инфекционного эндокардита Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
4	Миокардиты	Диагностика, дифференциальная диагностика миокардитов. Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
5	Перикардиты	Диагностика, дифференциальная диагностика перикардитов Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
6	Ревматическая болезнь сердца (РБС)	Диагностика, дифференциальная диагностика перикардитов Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
7	Ревматоидный артрит	Диагностика, дифференциальная диагностика перикардитов Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
8	Реактивные артриты	Диагностика, дифференциальная диагностика реактивных артритов Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
9	Диффузные заболевания соединительной ткани	Диагностика, дифференциальная диагностика ДБСТ Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
10	Остеоартрозы	Диагностика, дифференциальная диагностика перикардитов Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
11	Пневмонии	Диагностика, дифференциальная диагностика остеоартрозов Клинические проявления Осложнения. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.

23	Булайзерлік емес терапия өткізу.
24	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларға баяндамалар, презентациялар дайындау.
25	Консилиумдарға және консультацияларға қатысу.
26	Бөлімшеде кезекшілік жасау.
27	Қабылдау бөлмесінде кезекшілік жасау.
28	Кітапханада, Интернетте жұмыс істеу.
29	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын қалыптастыру.
	Барлығы: 198 сағат
	Стационардағы балалар фтизиатриясы
1	ПТД стационар ында науқастарды алғаш қабылдау.
2	Палаталарда науқастарды курациялау.
3	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
4	Рентгенограмманы түсіндіру.
5	Қанды, ликворды, плевра экссудатын, қақырықты тексеру нәтижесін түсіндіру.
6	Бел пункциясы.
7	Манту сынамасын түсіндіру.
8	Плевра қуысы пункциясы.
9	Балалар мен жасөспірімдердің емдеу категориясын және химиятерапия режімін анықтау.
10	ДДСҰ ұсынымдарына және ҚР Ұлттық хаттамаларына сәйкес емді анықтау және емдеу нәтижесін тіркеу.
11	BCG вакцинация және ревакцинация жоспарын құру.
12	BCG вакцинация жасау көрсетілімдерін және қарсы көрсетілімдерді анықтау.
13	Туберкулез ошақтарында санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) шаралар кешенінің жоспарын құру және өткізу.
14	Туберкулезбен ауыратын науқастардың және олармен байланысқа түсетін тұлғалардың арасында туберкулез жөнінде санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізу.
15	ҚР мониторингілеу және бағалау жөніндегі әдістемелік ұсынымдарымен бекітілген индикаторларға сәйкес туберкулезге қарсы шаралардың тиімділігін мониторингілеу және бағалау.
16	Ауданның, облыстың, емдеу мекемесінің туберкулезге қарсы препараттарға және шығын материалдарына деген сұранысын есептеу.
17	BCG вакцинаны әзірлеу және теріастына енгізу.

18	Қақырық және бронхының шайынды суларын алу.
19	Перифериялық лимфа түйіндерінің пункциясы.
20	Диагностикалық және емдеу мақсатында буындарды пункциялау (сұйықтық алу, дәрі-дәрмектерді салу).
21	Көмейге арналған шприцпен және катетердің көмегімен дәрі-дәрмектерді кеңірдекке енгізу.
22	Булайзерлік емес терапия өткізу.
23	Инъекцияның барлық түрлері.
24	Тағамның тәуліктік және апталық рациондағы калориялылығын, биологиялық құндылығын, анықтау, азық-түліктер мен дайын тамақтардың сапасын органолептикалық анықтау.
25	Артериялық қысымды өлшеу және пульсті анықтау.
26	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларға баяндамалар, презентациялар дайындау.
27	Басқа бөлімшелердің консилиумдарына және консультацияларына қатысу.
28	Бөлімшеде кезекшілік жасау.
29	Қабылдау бөлмесінде кезекшілік жасау.
30	Кітапханада, Интернетте жұмыс істеу.
31	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын қалыптастыру.
	Барлығы: 198 сағат
	Амбулаториялық-емханалық фтизиатрия
1	Учаске фтизиатрының кабинеттерінде жұмыс істеу.
2	Жұмысқа уақытша және тұрақты жарамсыздықты сараптау жөніндегі ДКК кабинеттерінде жұмыс істеу.
3	Манту сынамасын өткізу және нәтижесін түсіндіру.
4	Туберкулезге қауіптенгенде зерттеудің диагностикалық алгоритмін қолдану.
5	Үйге шақыртқандарға қазмет көрсету.
6	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
7	ДДСҰ ұсынымдарына және ҚР Ұлттық хаттамаларына сәйкес емді анықтау және емдеу нәтижесін тіркеу.
8	Туберкулез ошақтарында санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) шаралар кешенінің жоспарын құру және өткізу.
9	Туберкулезбен ауыратын науқастардың және олармен байланысқа түсетін тұлғалардың арасында туберкулез жөнінде санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізу.

6	Стратегия инфекционного контроля туберкулеза.
7	Контроль туберкулеза в пенитенциарных учреждениях.
8	Специфическая профилактика туберкулеза.
9	Санитарное просвещение и социальная мобилизация при туберкулезе.
10	Принципы диспансерного наблюдения в амбулаторной фтизиатрической службе.
11	Организация контролируемой химиотерапии в амбулаторных условиях.
12	Медико-социальная экспертиза больных туберкулезом и лиц, перенесших туберкулез.
	Итого: 36 часов
	Детская фтизиатрия амбулаторно-поликлиническая (диспансер)
1	Организация амбулаторной фтизиатрической помощи детскому населению РК. Детское отделение противотуберкулезного диспансера.
2	Формы медицинской документации в детском туберкулезном диспансере.
3	Организация выявления туберкулеза у детей и подростков.
4	Принципы формирования и обследования групп риска по туберкулезу у детей и подростков.
5	Алгоритм действий при выявлении виража туберкулиновой реакции.
6	Обязательный минимум диагностических исследований для выявления туберкулеза у детей и подростков.
7	Организация лечения больных туберкулезом детей и подростков в амбулаторных условиях.
8	Принципы диспансерного наблюдения детей и подростков в амбулаторной фтизиатрической службе.
9	Вакцинация и ревакцинация BCG, планирования, организация, лечение поствакцинальных осложнений.
	Итого: 36 часов

3.2 Примерный тематический план семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
		Внутренние болезни
1	Ишемическая болезнь сердца	Клинические проявления ишемической болезни сердца (ИБС). Диагностика, дифференциальная диагностика ОКС. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.

13	Особенности клинических проявлений туберкулеза у взрослых, детей, подростков и лиц пожилого возраста.
14	Организация и ведение больных в интенсивной фазе.
15	Организация и ведение больных с лекарственно-учтойчивым туберкулезом.
16	Организация и ведение больных туберкулезом с сопутствующими заболеваниями.
17	Осложнения в клинике туберкулеза, их диагностика и лечение.
	Итого: 36 часов
Детская фтизиатрия в стационаре	
1	Организация стационарной фтизиатрической помощи детскому населению РК.
2	Формы медицинской документации в детском туберкулезном стационаре.
3	Особенности исследования больных туберкулезом детей и подростков.
4	Клинические формы первичного туберкулеза у детей и подростков.
5	Осложненные течения первичного туберкулеза у детей и подростков.
6	Клинические формы вторичного туберкулеза органов дыхания у детей и подростков.
7	Осложненные течения вторичного туберкулеза органов дыхания у детей и подростков.
8	Клинические формы внелегочного туберкулеза у детей и подростков.
9	Осложненные течения внелегочного туберкулеза у детей и подростков.
10	Лечение детей и подростков в интенсивной фазе.
11	Показания и противопоказания к хирургическому лечению туберкулеза у детей и подростков.
12	Особенности ведения больных туберкулезом детей и подростков с сопутствующими заболеваниями.
	Итого: 36 часов
Фтизиатрия амбулаторно-поликлиническая (диспансер)	
1	Структура противотуберкулезной службы РК. Организационные основы борьбы с туберкулезом на амбулаторном этапе.
2	Современная стратегия глобального контроля туберкулеза. Международные противотуберкулезные организации и программы.
3	Эпидемиология туберкулеза в РК и мире, основные тенденции.
4	Роль первичного звена здравоохранения в реализации Национальной противотуберкулезной программы. Формы отчетной и учетной документации.
5	Организация выявления больных туберкулезом.

10	ҚР мониторингілеу және бағалау жөніндегі әдістемелік ұсынымдарымен бекітілген индикаторларға сәйкес туберкулезге қарсы шаралардың тиімділігін мониторингілеу және бағалау.
11	Ауданның, облыстың, емдеу мекемесінің туберкулезге қарсы препараттарға және шығын материалдарына деген сұранысын есептеу.
12	BCG вакцинаны әзірлеу және теріастына енгізу.
13	Қақырық және бронхының шайынды суларын алу.
14	Перифериялық лимфа түйіндерінің пункциясы.
15	Диагностикалық және емдеу мақсатында буындарды пункциялау (сұйықтық алу, дәрі-дәрмектерді салу).
16	Булайзерлік емес терапия өткізу.
17	Клиникалық конференцияларға баяндамалар, презентациялар дайындау.
18	Кітапханада, ғаламторда жұмыс істеу.
19	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын қалыптастыру.
	Барлығы: 198 сағат
Амбулаториялық-емханалық балалар фтизиатриясы	
1	Учаске фтизиатрының кабинеттерінде жұмыс істеу.
2	Жұмысқа уақытша және тұрақты жарамсыздықты сараптау жөніндегі ДКК кабинеттерінде жұмыс істеу.
3	Манту сынамасын өткізу және нәтижесін түсіндіру.
4	Үйге шақыртқандарға қазмет көрсету.
5	Туберкулезге қауіптенгенде зерттеудің диагностикалық алгоритмін қолдану.
6	ДДСҰ ұсынымдарына және ҚР Ұлттық хаттамаларына сәйкес емді анықтау және емдеу нәтижесін тіркеу.
7	BCG вакцинация және ревакцинация жоспарын құру.
8	BCG вакцинация жасау көрсетілімдерін және қарсы көрсетілімдерді анықтау.
9	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
10	Туберкулез ошақтарында санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) шаралар кешенінің жоспарын құру және өткізу.
11	Туберкулезбен ауыратын науқастардың және олармен байланысқа түсетін тұлғалардың арасында туберкулез жөнінде санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізу.
12	ҚР мониторингілеу және бағалау жөніндегі әдістемелік ұсынымдарымен бекітілген индикаторларға сәйкес туберкулезге қарсы шаралардың тиімділігін мониторингілеу және бағалау.

13	Ауданның, облыстың, емдеу мекемесінің туберкулезге қарсы препараттарға және шығын материалдарына деген сұранысын есептеу.
14	BCG вакцинаны әзірлеу және теріастына енгізу.
15	Қақырық және бронхының шайынды суларын алу.
16	Перифериялық лимфа түйіндерінің пункциясы.
17	Диагностикалық және емдеу мақсатында буындарды пункциялау (сұйықтық алу, дәрі-дәрмектерді салу).
18	Булайзерлік емес терапия өткізу.
19	Клиникалық конференцияларға баяндамалар, презентациялар дайындау.
20	DOTS хаттамаларына сәйкес балалар мен жасөспірімдерге химиятерапия өткізу.
21	Учаскеде әлеуметтік жағдайы нашар контингентпен жұмыс істеу.
22	Кітапханада, Интернетте жұмыс істеу.
23	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын қалыптастыру.
	Барлығы: 198 сағат

Ескертулер:

* - «Балалар аурулары» пәнін терапия мамандығы бойынша білімі мен еңбек өтілі бар тағылымгерлер өтеді; «Ішкі аурулар» пәнін педиатрия мамандығы бойынша білімі мен еңбек өтілі бар тағылымгерлер оқиды;

** - жалпы дәрігерлік практика бойынша интернатурадан өткен немесе осы стандарттың «нөлдік жылын» өткен резиденттер бөлінген сағаттарға сәйкес екі пәнді де оқиды.

4 Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

4.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы
	Туберкулездің эндоскопиялық және биопсиялық диагностикасы
1	Туберкулез диагностикасындағы зерттеудің эндоскопиялық әдістерінің маңызы.
2	Туберкулез диагностикасындағы зерттеудің морфологиялық әдістерінің маңызы.
	Барлығы: 4 сағат

Нутрициология во фтизиатрии	36	4	32	18
Общее кол-во часов	**396**	**28**	**368**	**198**

3 Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин

3.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
	Внутренние болезни /Детские болезни
1	Актуальные проблемы кардиологии /детской кардиологии.
2	Актуальные проблемы ревматологии/ детской ревматологии.
3	Актуальные проблемы пульмонологии/ детской пульмонологии.
4	Актуальные проблемы нефрологии /детской нефрологии.
5	Актуальные проблемы гастроэнтерологии/детской гастроэнтерологии.
6	Актуальные проблемы эндокринологии/детской эндокринологии.
6	Актуальные проблемы аллергологии и иммунологии/ детской аллергологии и иммунологии.
	Итого: 36 часов
	Фтизиатрия в стационаре
1	Принципы мониторинга и оценки программ Глобального Фонда и Национальных программ противодействия распространению туберкулеза.
2	Учреждения противотуберкулезной службы. Экспертиза противотуберкулезных мероприятий. Эпидемиологический надзор.
3	Минимальные стандарты диагностических исследований в туберкулезном стационаре.
4	Клиническая классификация туберкулеза в РК.
5	Клинические формы первичного и вторичного туберкулеза.
6	Клинические формы легочного и внелегочного туберкулеза.
7	Дифференциальная диагностика легочного туберкулеза.
8	Диагностика туберкулеза костей и суставов.
9	Диагностика туберкулеза периферических лимфатических узлов.
10	Диагностика туберкулеза мочеполовых органов.
11	Диагностика туберкулеза мозговых оболочек и ЦНС.
12	Диагностика абдоминального туберкулеза, туберкулеза глаз и кожи.

2 Распределение часов дисциплины

Профилирующие дисциплины

Количество часов	Аудиторные часы			СРР
	всего	лекции	практические занятия	
Внутренние болезни/Детские болезни	396* 216**/ 180**	36* 20**/ 16**	360* 196**/ 164**	198* 108**/ 90**
Фтизиатрия в стационаре	396	36	360	198
Детская фтизиатрия в стационаре	396	36	360	198
Фтизиатрия амбулаторно-поликлиническая (диспансер)	396	36	360	198
Детская фтизиатрия амбулаторно-поликлиническая (диспансер)	396	36	360	198
Общее кол-во часов	**1980**	**180**	**1800**	**990**

* - предмет «Детские болезни» изучают стажеры с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальностям терапии; предмет «Внутренние болезни» изучают стажеры с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальностям педиатрии;

** - резиденты, прошедшие интернатуру по общей врачебной практике или «нулевой год» данного стандарта изучают обе дисциплины с соответствующим распределением часов.

Профилирующие смежные дисциплины

Количество часов	Аудиторные часы			СРР
	всего	лекции	практические занятия	
Эндоскопическая и биоптическая диагностика туберкулеза	36	4	32	18
Лучевая диагностика туберкулеза	144	8	136	72
Лабораторная диагностика туберкулеза	72	4	68	36
Функциональная диагностика	36	4	32	18
Клиническая фармакология во фтизиатрии	72	4	68	36

Туберкулездің сәулелік диагностикасы	
1	Туберкулез диагностикасындағы зерттеудің визуалдық әдістерінің маңызы.
2	Кеуде ағзаларының рентгенанатомиясы.
3	Өкпе туберкулезінің рентгеносемиотикасы.
4	Өкпеден тыс туберкулездің рентгеносемиотикасы.
	Барлығы: 8 сағат
Туберкулездің зертханалық диагностикасы	
1	Туберкулез диагностикасындағы зерттеудің клиникалық зертханалық әдістерінің маңызы.
2	Туберкулездің бактериоскопиялық және бактериологиялық диагностикалары.
	Барлығы: 4 сағат
Функциялық диагностика	
1	Туберкулезбен сырқаттанған науқастың сыртқы тыныс алу функциясын бағалаудағы спирографияның маңызы.
2	Туберкулезбен сырқаттанған науқас миокардының жағдайын бағалаудағы электро және эхокардиографиялық әдістердің маңызы.
	Барлығы: 4 сағат
Фтизиатриядағы клиникалық фармакология	
1	Туберкулез кезінде микробқа қарсы препараттарды таңдау. Туберкулезбен ауыратын әртүрлі топтар науқастарын химиятерапиялаудың сызбасы.
2	Балалар туберкулезін химиятерапиялау ерекшеліктері.
	Барлығы: 4 сағат
Фтизиатриядағы нутрициология	
1	Қазақстанда тағаммен емдеу қызметін ұйымдастыру.
2	Туберкулезбен сырқаттанған науқастарды тағаммен емдеу принциптерінің патогенетикалық негіздемесі.
	Барлығы: 4 сағат

4.2 Семинарлар мен практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақарыбы	Мазмұны
Туберкулездің эндоскопиялық және биопсиялық диагностикалары		
1	Трахеобронхоскопия	Көрсетілімдер, өткізу әдістемесі. Бронхоальвеолярлық лаваж, көрсетілімдер, өткізу әдістемесі. Эндобронхылық және трансбронхылық биопсияға

		арналған көрсетілімдер. Биопсияның түрлері, салыстырмалы тиімділігі. Эндобронхылық зерттеулер кезіндегі асқынулар, олардың алдын алу және емдеу.
2	Торакоскопия және видеоторакоскопия	Көрсетілімдер, жасанды пневмотораксты салу, өткізу әдістемесі. Торакоскопиялық биопсияға арналған көрсетілімдер. Торакоскопияның асқынуы, олардың алдын алу және емдеу.
3	Медиастиноскопия және медиастиностомия	Көрсетілімдер, биоптаттарды өткізу және алу әдістемесі. Медиастиноскопияның асқынуы және оларды жою жолдары.
4	Перифериялық лимфа түйіндерінің пункциясы және эксцизиялық биопсиясы	Перифериялық лимфа түйіндерінің пункциясы және эксцизиялық биопсиясы. Көрсетілімдер, өткізу әдістемесі. Прескалендық биопсия. Көрсетілімдер, өткізу әдістемесі. Өкпенің ашық биопсиясын өткізуге арналған көрсетілімдер.
	Барлығы: 32 сағат	
Туберкулездің сәулелік диагностикасы		
1	Туберкулез диагностикасына арналған рентгенологиялық зерттеу әдістері	Рентгенологиялық диагностика. Рентгенологиялық зерттеу әдістері, туберкулез диагностикасы үшін олардың ақпараттандырылуы. Флюография, рентгеноскопия, рентгенография, селективтік бронхография томографиясын, ангиографияны қолдануға арналған көрсетілімдер. Тыныс алу ағзаларының рентгенанатомиясы. Көкірек ағзаларының тікелей, бүйірлік және жанама проекциядағы нормограммасы. Тыныс алу ағзаларын рентгенологиялық зерттеу кезіндегі өзгерістерді сипаттаудың жалпы әдіснамалық принциптері.
2	Өкпе аурулары кезіндегі негізгі рентгенологиялық синдромдар	«Ошақты көлеңке» синдромы. «Шектелген қараю» синдромы. «Жайылған қараю» синдромы. «Сақина тәрізді көлеңке» синдромы. «Ошақты диссеминация» синдромы. «Өкпе түбірінің зақымдануы» синдромы.
3	Туберкулез клиникасындағы ультрадыбыстық зерттеу	Туберкулез клиникасындағы ультрадыбыстық зерттеу, көрсетілімдер және мүмкіндіктері. Зерттеу нәтижелерін клиникалық бағалау.
4	Туберкулез клиникасындағы радионуклидтік диагностика	Туберкулез клиникасындағы радионуклидтік диагностика, көрсетілімдер, зерттеу нәтижелерін бағалау.

- рассчитывать потребность района, области, лечебного учреждения в противотуберкулезных препаратах и расходных материалах;
- составить план и провести комплекс санитарно-противоэпидемических (профилактических) мероприятий в очагах туберкулеза;
- назначить химиопрофилактику туберкулеза показанным контингентам лиц в соответствии с действующими нормативными документами РК;
- проводить санитарно-просветительную работу по туберкулезу среди населения, больных туберкулезом и контактных лиц;
- определить показания и противопоказания к применению различных методов коллапсотерапии при туберкулезе легких;
- мониторировать и оценивать эффективность противотуберкулезных мероприятий в соответствии с индикаторами, утвержденными Методическими рекомендациями по мониторингу и оценке в РК;

владеть навыками:

- интерпретации результатов рентгенограмм органов грудной клетки, костей, суставов;
- интерпретации результатов флюорограмм, томограмм, селективной бронхографии;
- интерпретации результатов эндоскопических исследований грудной клетки;
- проведения и интерпретации результатов туберкулиновой пробы Манту;
- разведения и внутрикожного введения вакцины BCG;
- взятия мокроты и промывных вод бронхов;
- плевральной пункции;
- люмбальной пункции;
- пункции периферических лимфатических узлов;
- оказания неотложной помощи и проведения дальнейшего лечения при легочном кровотечении, спонтанном пневмотораксе;
- проведения пункции суставов с диагностической и лечебной целью (эвакуация жидкости, введение лекарственных средств);
- наложения искусственного пневмоторакса и пневмоперитонеума в диагностических и лечебных целях;
- интратрахеального введения лекарственных средств через гортанный шприц и катетер;
- проведения небулайзерной терапии;
- определения группы крови, резус-фактора, пробы на совместимость крови донора и реципиента;
- проведения всех видов инъекций;
- диагностики и неотложной помощи при угрожающих жизни состояниях:

- легочное кровотечение;
- спонтанный пневмоторакс;
- бронхоспастический синдром;
- острая сосудистая недостаточность;
- острая дыхательная недостаточность.

- особенности клиники и диагностики внелегочных форм туберкулеза;
- критерии активности и излеченности туберкулеза;
- современные методы лечения туберкулеза в соответствии с рекомендациями ВОЗ и национальными протоколами РК;
- механизмы действия противотуберкулезных препаратов, побочные действия, меры их профилактики и устранения;
- показания и противопоказания к хирургическому лечению больных с туберкулезом;
- организацию диспансерного наблюдения при туберкулезе;
- принципы инфекционного контроля туберкулеза;
- медико-социальную экспертизу при туберкулезе;
- специфическую и неспецифическую профилактику туберкулеза;

уметь:

- рассчитывать основные эпидемиологические показатели по туберкулезу;
- заполнять утвержденные в стране формы учетной и отчетной документации по туберкулезу;
- применять диагностический алгоритм исследований при подозрении на туберкулез у взрослых, детей, подростков;
- оценивать результаты пробы Манту;
- интерпретировать результаты лучевых, лабораторных, функциональных исследований;
- проводить дифференциальную диагностику туберкулеза;
- устанавливать диагноз туберкулеза в соответствии с действующей клинической классификацией, оценкой тяжести состояния;
- выбрать и назначить стандартные режимы химиотерапии;
- выбрать альтернативные режимы химиотерапии, рекомендованные ВОЗ;
- оценить эффективность лечения по результатам контрольных исследований мокроты и клинико-рентгенологического исследования;
- определить и зарегистрировать исход лечения в соответствии с рекомендациями ВОЗ и Национальными протоколами РК;
- определить показания и противопоказания к применению различных методов коллапсотерапии при туберкулезе легких;
- определить показания и противопоказания к применению различных методов хирургического лечения при туберкулезе легких;
- лечение больных после хирургических вмешательств;
- тактику ведения больных с сопутствующей патологией: ВИЧ-инфекцией, сахарным диабетом, заболеваниями сердечно-сосудистой системы, печени и желчных путей, желудочно-кишечного тракта, алкоголизмом, наркоманией;
- определить трудоспособность больных туберкулезом и лиц, перенесших туберкулез;
- составлять план вакцинации и ревакцинации BCG, определять показания, противопоказания, осложнения вакцинации;

5	Фтизиатриядағы компьютерлі және магнит-резонансты томография	Компьютерлі томографияның теориялық негіздері. Компьютерлі томографияның басымдықтары. Көрсетілімдер. Өкпе туберкулезінің әртүрлі формаларының компьютерлі семиотикасы. Науқастарды операциядан бұрын тексерудегі компьютерлі томографияның маңызы. Магнит-резонансты томография. Теориялық негіздері. Көрсетілімдер. Өкпе патологиясы кезіндегі диагностикалық құндылық.
	Барлығы: 136 сағат	
	Туберкулездің зертханалық диагностикасы	
1	Туберкулез клиникасындағы жалпы зертханалық тексеру әдістері	Туберкулездік үдерістің клиникалық формасы мен фазасына байланысты қан мен несептің жалпы анализінің ерекшеліктері; емдеу үдерісіндегі көрсеткіштер динамикасы; туберкулезге қарсы дәрі-дәрмектерді қабылдау мен тиімділігін бақылау әдістері. Туберкулездің жіті ағымды формаларында жалпы клиникалық тексеру.
2	Туберкулез диагнозының морфологиялық верификациясы	Қақырықты, бронхоальвеолярлық шайындыны, экссудатты, ликворды цитологиялық зерттеу; цитологиялық зерттеудің эндобронхтық және трансбронхтық биопсия кезіндегі рөлі, медиастиноскопия, торакоскопияның трансторакальдық пункциясы. Туберкулез диагнозының морфологиялық верификациясы. Туберкулез клиникасындағы гистологиялық зерттеу.
3	Туберкулез клиникасындағы биохимиялық зерттеулер	Туберкулез үдерісінің белсенділігін анықтау кезіндегі биохимиялық көрсеткіштер. Туберкулезге қарсы препараттардың науқасқа жағуын бақылауға арналған биохимиялық зерттеулер. Туберкулез ағымын болжау. Биохимиялық зерттеулердің туберкулез кезінде емдеу тәсілін және патогенетикалық терапияның түрін анықтаудағы рөлі.
5	Туберкулездің иммунологиялық диагностикасы	Зерттеудің иммунологиялық әдістері. Туберкулез диагностикасындағы иммуноферменттік әдіс (диагноздың серологиялық верификациясы). Ілкі жұқпаланудың анықталған диагностикасы. Поствакциналық және инфекциялық аллергияның саралау диагностикасы. Туберкулездің белсенділігін анықтау. Дәрі-дәрмектің науқасқа жақпауына диагноз жасау. Тиімді емдік тәсілді анықтау кезіндегі иммунологиялық әдістер.
	Барлығы: 68 сағат	

Функциялық диагностикасы		
1	Сыртқы тыныс алу функцияларын зерттеу әдістері	Вентиляциялық функцияны анықтау әдістері (спирометрия, бронхоспирография, спировелоэргометрия, бодиплетизмография). Сыртқы тыныс алу функцияларының негізгі көрсеткіштері, оларды бағалау. Вентиляциялық бұзылыстардың негізгі типтері. Тыныстық жеткіліксіздік сипатын анықтау. Тыныстық жеткіліксіздіктің жіктемесі. Өкпенің тыныс алу қабілеті туралы қорытынды жасау. Зерттеу әдістері, зерттеу нәтижелерін түсіндіру.
	Өкпенің диффузиялы қабілеті	Өкпенің диффузиялы қабілеті. Зерттеу әдістері, зерттеу нәтижелерін түсіндіру. Қышқыл-сілтілік тепе-теңдік, зерттеуге арналған көрсетілімдер, зерттеу нәтижелерін бағалау. Сыртқы тыныс алу функциясының жасырын бұзылыстарын анықтауға арналған жүктемелік және фармакологиялық сынамалар. Туберкулезді емдеу үдерісінде тыныс алу функциясын кешенді бағалау.
	Жүрек-қантамыр жүйесінің функциясын тексеру	Жүрек-қантамыр жүйесінің функциясын зерттеу (электрокардиография, фонокардиография, эхокардиография). Тексеру нәтижелерін клиникалық түсіндіру.
	Электроэнцефалография	Электроэнцефалография. Тексеру нәтижелерін клиникалық түсіндіру.
	Барлығы: 32 сағат	
Фтизиатриядағы клиникалық фармакология		
1	Туберкулездің бактерияға қарсы химиотерапиясы	Туберкулезге қарсы антибактериялық препараттар, олардың фармакологиялық сипаттамасы және өзара әсері. Туберкулезге қарсы препараттарды олардың тиімділігіне қарай бөлу. Туберкулезге қарсы препараттарды пайдалану кезіндегі жанама реакция, оларды жою және алдын алу әдістері. Туберкулезге қарсы препараттардың тиімділігіне әсер ететін факторлар. Туберкулезге қарсы препараттарды салу әдістері: «пероральдық, парентеральдық» эндобронхтық трансторакальдық. Кавернаны жергілікті емдеу. Әдісті таңдау, асқынулар. Бактерияға қарсы химиятерапияның тиімділігіне бақылау жасау.
2	Туберкулез химиятерапиясының ерекшеліктері	Пациенттің жасына байланысты қолданылатын емдеу тәсілі. Өкпе туберкулезімен ауыратындығы алғаш анықталған науқастарға қолданылатын бактерияға

Задачи дисциплины:

- закрепить навыки основных медицинских лечебно-диагностических и профилактических вмешательств для оказания помощи больным с туберкулезом;
- научить соблюдать требования врачебной этики и деонтологии при проведении экспертных, оздоровительных, профилактических, лечебно-диагностических и реабилитационных мероприятий больным с туберкулезом;
- научить принимать профессиональные решения на основе принципов доказательной медицины;
- привить соответствующие коммуникативные навыки при общении с больными, взаимодействии с коллегами;
- научить применять принципы менеджмента в организации своей работы;
- привить потребность к непрерывному профессиональному обучению и совершенствованию своих знаний и навыков на протяжении всей профессиональной деятельности;
- привить навыки деонтологии, морально-этической и правовой культуры, необходимые для обслуживания пациентов в условиях фтизиатрической службы;
- развить приверженность к профессиональным ценностям, таким как альтруизм, сострадание, сочувствие, ответственность, честность, и соблюдение принципов конфиденциальности;
- закрепить навыки работы в команде и лидерские качества.

Конечные результаты обучения
Резидент должен

знать:

- законодательные и нормативные документы по борьбе с туберкулезом и организации противотуберкулезной помощи населению РК, национальную противотуберкулезную программу РК;
- эпидемиологическую ситуацию по туберкулезу в мире, стране, регионе обслуживания;
- международные туберкулезные организации и программы, глобальную стратегию контроля туберкулеза – «STOP TB»;
- стратегию DOTS, основные принципы и ключевые приоритеты;
- организацию выявления, лечения, профилактики туберкулеза в РК;
- роль ПМСП в реализации противотуберкулезной программы;
- формы учетной и отчетной документации по туберкулезу;
- этиологию, патогенез, механизмы иммунного контроля при туберкулезе;
- клиническую и рентгенологическую семиотику туберкулеза;
- диагностический алгоритм исследований при туберкулезе;
- значение общеклинических, биохимических, иммунологических, цито-, гистологических методов исследования во фтизиатрии;
- международную классификацию туберкулеза;
- особенности клинического проявления и течения туберкулеза у взрослых, детей, подростков и лиц пожилого возраста;

1 Пояснительная записка

Введение

В настоящее время решение проблем туберкулеза в стране осуществляется в соответствии с Постановлением Правительства Республики Казахстан № 1263 от 21.12.2007 г. «О мерах защиты населения от туберкулеза в Республике Казахстан» и Межведомственным рабочим планом по координации противотуберкулезных мероприятий на 2008-2012 годы, утвержденного протоколом № 8 от 23.04.08 г. на заседании Национального координационного совета по охране здоровья при Правительстве РК. Фактически эти нормативные документы составляют Национальную программу борьбы с туберкулезом в стране. Сегодня ВОЗ имеет убедительную доказательную базу, что проблема туберкулеза может быть решена только путем полноценной интеграции всех поставщиков медицинских и социальных услуг. Поэтому фтизиатрическая служба должна тесно интегрироваться со всеми структурами общественного здравоохранения.

Основной целью борьбы с туберкулезом является кардинальное снижение показателей заболеваемости и смертности туберкулеза в стране. За прошедшие пять лет в Казахстане произошла существенная стабилизация эпидемиологической ситуации по туберкулезу. После пика заболеваемости 2002 года, когда этот показатель составил 165,1 человек на 100 тысяч населения (без учета людей, находящихся в заключении), фтизиатрам наконец удалось остановить рост распространения этого страшного недуга.

Статистика показателей пенитенциарной системы, где выявляемость и смертность продолжают расти на фоне общестранового облегчения, не уменьшается. Помимо этого за минувший пятилетний период были выявлены новые тенденции в эволюции туберкулеза. В частности, растет устойчивость возбудителей болезни к лекарствам. Такая проблема наблюдается в 24 процентах выявленных случаев.

Причины, которые поддерживают эпидемиологическую ситуацию напряженной, - это интенсивные процессы миграции из стран с высокой заболеваемостью туберкулезом; развитие вспышек туберкулеза в ограниченных коллективах- тюрьмах, приютах; эпидемия ВИЧ-инфекции; общее снижение финансирования здравоохранения и сокращение коечного фонда. Кроме того, ухудшение эпидемической ситуации может быть связано с распространением лекарственной устойчивости, в том числе ее наиболее опасной формы - множественной лекарственной устойчивости. В этой связи особенно важно, чтобы как персональная профессиональная подготовка врачей в процессе обучения их в вузе в студенческие годы, так и повышение квалификации после окончания вуза по такой сложной патологии, какой является туберкулез, имели большой запас конкретных знаний и умений по диагностике и лечению больных с заболеваниями фтизиатрического профиля.

Цель дисциплины: углубленная подготовка специалиста, способного оказать помощь больному фтизиатрического профиля в соответствии с современными принципами доказательной медицины.

		қарсы химиотерапия. Туберкулездің «аз» формасымен ауыратын науқастарға қолданылатын химиотерапия. Деструкция белгілері жоқ науқастарға химиотерапия қолдану. Өкпесінде деструкциялық өзгерістер бар науқастарға химиотерапия қолдану. Күмәнді белсенділікті туберкулез үдерісі алғаш анықталған кезде қолданылатын емдеу тәсілі. Бұрын туберкулезге қарсы препараттармен емделген науқастарға қолданылатын бактерияға қарсы химиотерапия. Туберкулез үдерісі қайталана беретін науқастарға химиотерапия қолдану. Бактерия бөлінбейтін созылмалы туберкулездік үдеріспен ауыратын науқастарға химиотерапия қолдану. Бактерия бөлінетін және деструкциясы бар созылмалы туберкулездік үдеріспен ауыратын науқастарға химиотерапия қолдану.
3	Өкпе туберкулезімен ауыратын науқастарды амбулаториялық емдеу	Амбулаториялық емдеуге арналған көрсетілімдер. Амбулаториялық емнің түрлері. Амбулаториялық ем бактерияға қарсы терапияның негізгі курсының кезеңі. Әдістеме. Маусымдық алдын алу курстары, «қауіп топтарында» «дені сау» контингенттің химиялық алдын алу. Емдеудің өршуге қарсы курстары. Әдістеме. Туберкулездік реакцияның «виражы» бар балалардың химиялық алдын алу. Бақылау әдістері, тиімділігін бағалау.
	Барлығы: 68 сағат	
	Фтизиатриядағы нутрициология	
1	Өкпе туберкулезі кезіндегі нутрициология негіздері	Өкпе туберкулезі кезіндегі тағаммен емдеу принциптерінің патогенетикалық негіздемесі.
2	Асқазан-ішек жолы туберкулезі кезіндегі нутрициология негіздері	Асқазан-ішек жолы туберкулезі кезіндегі тағаммен емдеу принциптерінің патогенетикалық негіздемесі.
3	Бүйрек және несеп шығару жүйесінің туберкулезі кезіндегі нутрициология негіздері	Бүйрек және несеп шығару жүйесінің туберкулезі кезіндегі тағаммен емдеу принциптерінің патогенетикалық негіздемесі.
4	Сүйектердің және ми қабықшаларының туберкулезі кезіндегі нутрициология негіздері	Сүйектердің және ми қабықшаларының туберкулезі кезіндегі тағаммен емдеу принциптерінің патогенетикалық негіздемесі.
	Барлығы: 32 сағат	

4.3 Бейіндеуші шектес пәндер бойынша резиденттің өзіндік жұмысы (РӨЖ) жоспарының үлгісі

№	РӨЖ мазмұны
	Туберкулездің эндоскопиялық және биопсиялық диагностикалары
1	Науқастарға кеңес беру.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Эндоскопия кабинеттерінде жұмыс істеу.
4	Эндоскопиялық және биопсиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіру.
5	Қақырық және бронхының шайынды суларын алу.
6	Көмейге арналған шприцпен және катетердің көмегімен дәрі-дәрмектерді кеңірдекке енгізу.
7	Плевра қуысы пункциясы.
	Барлығы: 18 сағат
	Туберкулездің сәулелік диагностикасы
1	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
2	Визуальды диагностика кабинеттерінде жұмыс істеу.
3	Науқастарды диагностикалық манипуляцияларға даярлау.
4	Визуальды зерттеу нәтижелерін түсіндіру.
	Барлығы: 72 сағат
	Туберкулездің зертханалық диагностикасы
1	Қан тобын, резус-факторды, донор мен рецепиенттің қанының сәйкестілігі сынамасын анықтау.
2	Зерттеу үшін қан алу.
3	Зертханалық зерттеулер нәтижесін түсіндіру.
4	Манту туберкулиндік сынамасын өткізу және түсіндіру.
	Барлығы: 36 сағат
	Функциялық диагностика
1	Науқастарды курациялау.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Функциялық диагностика кабинеттерінде жұмыс істеу.
4	Функциялық зерттеу нәтижелерін тіркеу және түсіндіру.
	Барлығы: 18 сағат
	Фтизиатриядағы клиникалық фармакология
1	Нозологиясы бойынша дәрілік формулярларды құрастыру.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка 62
2. Распределение часов дисциплины 66
3. Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин 67
4. Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин 104
5. Методы обучения и преподавания 110
6. Оценка знаний 110
7. Клиническая база 110
8. Список рекомендуемой литературы. 111

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки.

2 ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным стандартом образования 2009 г. для резидентуры по специальности «Фтизиатрия».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом и.о Министра здравоохранения РК № 916 от 23.11.2010 г.

2	П-тізімін құру.
3	Дәрі-дәрмек қызметін клиникалық тексеру.
	Барлығы: 36 сағат
	Фтизиатриядағы нутрициология
1	Асхана жұмысын бақылау.
2	Азық-түліктердің және дайын тағамдардың сапасын органолептикалық әдіспен анықтау.
3	Тамақтарды зертханалық зерттеуге жіберу үшін сынама алу.
4	Тағамның тәуліктік және апталық рациондағы калориялылығын, биологиялық құндылығын анықтау.
5	Тағаммен емдеудің тиімділігінің анализі.
	Барлығы: 18 сағат

5 Оқу және оқыту әдістері

Дәрістер: шолу, проблемалық.

Семинарлар мен практикалық сабақтар: науқастарды курациялау, медициналық құжаттамаларды жүргізу, емдік-профилактикалық ұйымдардың әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, дәрігерлік палаталарды аралауға қатысу, тақырыптық науқастарды талдау, шағын топтарда жұмыс істеу, пікірталастар, презентациялар, кері байланыс, ғылыми-практикалық конференцияларды ұйымдастыру.

Резиденттің өзіндік жұмысы (РӨЖ): палаталарда, амбулаториялық қабылдауда, үйде науқастарды курациялау, емдеу-алдын алу ұйымдарының әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, ғылыми-оқу әдебиеттерімен және бақылау-өлшеу құралдарымен жұмыс істеу, ауыру тарихын жазу, презентация дайындау, оқу-клиникалық орталықта фантом мен муляждарда машықтарды бекіту, портфолио қалыптастыру.

6 Білімді бағалау

Ағымдық және межелік бақылау: білім беретін ұйым анықтайды.

Қорытынды бақылау: тестілеу/әңгімелесу және практикалық машықтарды бағалау енетін емтихан.

7 Клиникалық база

Туберкулезге қарсы диспансерлер бөлімшесі, функциялық диагностика бөлімшелері, эндоскопиялық кабинеттер, клиникалық және бактериологиялық зертханалар, стационарлардың қабылдау бөлімшелері.

8 Ұсынылған әдебиеттердің тізімі

Орыс тіліндегі

негізгі:

1. Кошечкин В.А., Иванова З.А. Туберкулёз. 2007., 304 с.
2. Джи Р. Атлас по диагностике внутригрудного туберкулеза у детей На русском языке, перевод с англ., 2006., 37 стр.
3. Визель А.А., Гурылёва М.Э. Туберкулез Серия «В помощь практикующему врачу», научный редактор - М. И. Перельман, 1999., ГЭОТАР МЕДИЦИНА, 1999.
4. Харрис Э. ТБ/ВИЧ. Клиническое руководство. Второе издание. Всемирная организация здравоохранения, 2006.
5. Диагностика и химиотерапия туберкулеза органов дыхания. – М.: «Медицина и жизнь». 2003. - 48 с.
6. Руководство по программному ведению лекарственно-устойчивого туберкулеза 2007.
7. Перельман М.И., Корякин В.А. Фтизиатрия. – М.: Медицина, 1996. - 336 с.
8. Мишин В.Ю., Григорьев Ю.Г., Митронин А.В., Завражнов С.П. Фтизиопульмонология: Учебник. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 504 с.
9. Туберкулез: выявление, лечение и мониторинг по К. Томену. Вопросы и ответы. 406 с. Перевод с английского- 2-ое издание ВОЗ Женева 2006.
10. Митрофанова, Пылаева: Фтизиатрия Феникс, 2007. 384 с.

қосымша:

1. Гринхальх Т. Основы доказательной медицины. Изд-во «ГЭОТАР-МЕД». – М., 2004.
2. Контроль за туберкулезом и внедрение стратегии DOTS в Казахстане. Сборник трудов НЦПТ РК, 2000.
3. Современные принципы лечения и мониторинга мультирезистентных форм туберкулеза. Сборник трудов НЦПТ РК, 2001.

Қазақ тіліндегі

негізгі:

1. Перельман М.И. Туберкулез. Перевод Муминова Т.А. – Алматы. - 2004.

Министерство здравоохранения Республики Казахстан

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

РЕЗИДЕНТУРА

Специальность:

ФТИЗИАТРИЯ,

в том числе детская

Астана 2010